

svoboditev živali

REVIJA ZA PRIJATELJE

Sk upaj gradim o živalim prijazno Slovencu!

www.svoboditev-zivali.org

BREZ PLA

NO

št. vik a 10 | julij 2007 | le tnik 4

Iris Mulej:
Mesa ne jem iz zdravstvenih
in etičnih razlogov

Okolje:
Vse tarljanci
prihajajo dne vno
2500 litrov vode

Gabrielin sklad:
Enostavno dživalni,

naravni in ljudski

Lov:
Ugovor se s tem lov na
svoje menešljivosti

S TEČAJI MASAŽE DO BOLIŠEGA ZDRAVJA IN POKLICA

Ali želite s blagodejnim učinkom terapeutskega delika pomagati ljudem na poti do njihovega zdravja?
Ali ste zanimali, da bi lahko z maksimiziranim izkoristil svoje in pogloboval odnos z bliskimi?
Če da, vas vabimo, da se udeležite tečajev masaže pri mas.

V Higeji, koli za maserje in terapeute, vse čas vabimo za novaj in izjemno programov. S projektom javnega podprtosti od Ministrstva za delo, društvo in socialne zadeve za nacionalni poklic kvalifikacij maser in refleksoterapeut pa je bilo načelo tudi formalno priznano in nagnjeno.

TAJSKA MASAŽA

Je metoda zdravljenja, ki povzbuja zmenje iz tradicionalne kitajske in indijske medicine. Izvaja se na tlemi na telesu. Tajška masaža je zelo učinkovita metoda pri zdravljenju različnih stanj, pri upoštevanju napetosti in umorjenja živilnega sistema. Končna je tudi pri telesnih, površinskih in kostno-mišičnih sistemih (boljšina v krvi, v mišicah, v sklepkih...). Vodilna predavateljica na tečaju je Jarmila Wlach, mojstrica tajške masaže. Tečaj traja 45 ur in stane 360 €. Prisoten tečaja je septembra 2007.

KLASIČNA MASAŽA

Klasična masaža je sposobnost, ki se je letalo vsebinsko razvil, saj je v tem času boljši, kar najboljša podoba ima. Če smo učenji ali še na naših lečevalnih glasovih, sa glasbeno počeli, da hodimo počitkih otrok, ga potrepijemo po tem, projekta potem za roko in bolesne mesto samostojno podgrajemo. Učenci maserjev izpoljuje mesto počutja, vplivamo na kosti, skrnete mišice, krvne poti, tok limf, skeps in obsegajoče mišice in na dolgovno počutja. Predavatelj na tečaju je Dejan Adžija, massażni terapeut, profesionalni maser nationalnega priznajanja (NPK) in slovenski nationalni kadetski reprezentant. Tečaj traja 45 ur in stane 400 €. Certifikat omogoča pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) maser in se upira v delovno knjižico. Prisoten tečaja je september 2007.

LIMFNA DRENAŽA

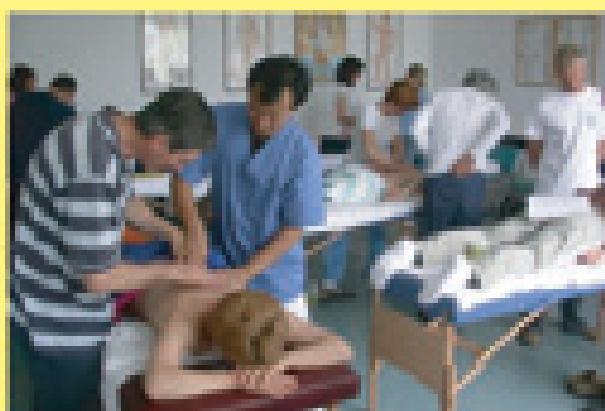
Druge ime zanje je lepotna masaža, ker dolgotrajno izboljšuje videt kože in spodbuja počutje. Limfna drenažna deluje na limfnih sistem in mu pomaga pri prečiščevanju organizma in odpravljanju smrčev iz našega telesa. Pospešuje regeneracijske procese v organizmu in nas varuje pred oporenjem. Uporabite limfne drenaže pri okrevnih, zlasti vrat, rok, nog, zmanjšuje bolezni. Predavatelj na tečaju je Bojan Krapček, sumotor, terapevt, limfni terapeut. Tečaj traja 45 ur in stane 360 €. Prisoten tečaja je 21. avgusta 2007.

REFLEKSNA MASAŽA STOPAL

Refleksna masaža stopal je sredstvo naravnega zdravljenja in upravljanja zdravnega telesa, ki vzpostavlja izven stopala in vzdolžnini stopala ter zanjima ali vsem organizem funkcije. Uporabljam jo pri boljših, boljših v delu, prebolelih in manipulativnih modrostih, pri stresu, glavobolih in pri upoštevanju dolgotrajanega telesa. Vodilni predavatelj na tečaju je prof. dr. Zhao Xingjun, primarij ortoped in specialist tradicionalna kitajska medicina. Tečaj traja 50 ur in stane 360 €. Certifikat omogoča pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) refleksoterapeut in se upira v delovno knjižico. Prisoten tečaja je oktober 2007.

KITAJSKA MASAŽA TUINA

Je trajčja vrsta masaže, saj je temelj drugim uporabljenim in terapevtičnim masažam. Tuina je svojimi diagnostičnimi metodami omogoča zgodno odkritje energetičnega ustrezovanja v telusu, zato je velikom preverljivo prehrana. Objektivna masaža tudi izmenični sistem, izboljšuje prekrivanje, telenu vreda priznani in globinu ter pripomene k boljšemu počutju. Ima zelo dobre rezultate pri funkcionalnih olivarjih in podprtih glavne zdravje (zapest, kita, vrat, mišice). Predstavljaj na tečaju so pač, da zmanjša boljšino, posamezne stopale in specifične masazne metode, mag. Peter Pešovič, edinstven, specjalist za akupunkturo, prof. dr. Li Funa, zdravnik, kitajske tradicionalne medicine in drugi strokovni predavatelji. Tečaj obsega 160 ur in stane 1.360 €. Certifikat omogoča pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) maser in se upira v delovno knjižico. Prevod v slovenščini je že zagotovljen. Prisoten tečaja je 12. oktobra 2007.

Za vse tečaje velja: 1. Tečaji omogočajo zapošljitev v masaznih in kosmetičnih salonih, otrovnih klinik, hotelih, fitness centrih, športnih klubov, 2. Po uspešnem opravljenem izpitu izdelovalci prejmejo certifikate in so vpisani v register terapevtov, 3. Tečaj se lahko plačuje sprost v enakih obročih pred začetkom posameznih modulov na TIKI postignja, 4. Če na tečaju delujejo zdravni gradivi in DOP, 5. Brezposelnim, učenjem, študentom, invalidom in družinskim članom upoštevamo POPUST pri plačilu tečajev, 6. Tečaj poteka v naših učiliščih na Preglejuščem trgu 13 v Ljubljani, 7. Tečaj je končne masaže in tečaj iz kitajske masaže Tuina omogočata pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije MASER, tečaj refleksne masaže stopal skupaj z tečajem refleksne masaže dlan pa omogoča pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije REFLEXOTERAPIST. Načrti se upoštevajo v delovno knjižico.

Informacije in prijave na tel.: 01 54 63 201, 041 540 942 (Anita in Štefko) in na www.higeja.si

Vsebina revije

Novice iz Društva za osvoboditev živali in njihove pravice	4
Izšla je brošura o nastajajočem Kraljestvu miru	6
Protestni shod pred McDonald'som	8
Intervju z Iris Mulej	9
Prstni odtis življenja sadja in zelenjave	10
Vegetarianstvo za ohranitev zemeljske klime	14
Ugovor vesti ubijanju in mučenju živali	16
Živali imajo čustva	17
Vprašanja za predsednika Lovske zveze Slovenije	18
Vegetrijanci prihranijo dnevno 2.500 litrov vode	20
Protest otrok proti pokolu kitov	22
Novice iz sveta	23
Živinoreja uničuje klimo in okolje	24
Živalska hrana ni namenjena civiliziranemu človeku	26
Sožitje med divjimi prašiči in kmeti	27
Vprašanja za ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	28
Osebna izpoved prijateljice živali	30
Povezava z našim ravnanjem do živali in holokavstom	32
Vprašanja za ministra za kulturo	33
Mučenje živali v ljubljanskem živalskem vrtu	34
Zgodba o bivšem lovcu	36
Borba za osvoboditev medvedov se nadaljuje	38
Intervju z Mojco Drčar Murko	40
Nasprotujemo vsem tekmovanjem in prireditvam z živalmi	42

Naslednja številka revije Osvoboditev živali izide novembra 2007

OSVOBODITEV ŽIVALI, revija za prijatelje živali
letnik IV, številka 10, julij 2007

IZDAJA:

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice
Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva, tel.: 03/5763-303, 031 499 756
Spletna stran: www.osvoboditev-zivali.org
E-naslov: info@osvoboditev-zivali.org
Predsednik: Stanko Valpatič

UREDNIŠTVO
Odgovorni urednik: Damjan Likar
E-naslov: damjan.likar@t-2.net, tel.: 041 356 093

Drage braške, dragi bralci.

Pred vami je deseta številka revije Osvoboditev živali, ki jo izdaja Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice. Vsebino vseh prejšnjih številk si lahko ogledate na strani www.osvoboditev-zivali.org. V novi številki boste lahko prebrali najnovejše podatke o prednosti vegetarianstva, ki vas bodo morda osupnili. Ste vedeli, da vegetarianec dnevno v povprečju porabi kar za 2.500 litrov manj vode kot mesojedec? In če pomislimo na suše, ki pestijo vedno več predelov planeta Zemlja... Dramatična dejstva bodo bržkone prebudila mnoge ljudi, ki imajo še vedno meso za svetinjo. (str. 20) O živinoreji, ki povzroča več toplogrednih plinov kot celoten svetovni promet, smo pisali že v prejšnji številki. Na to temo tokrat objavljam okrožnico, ki jo je v svet poslala Naravna klinika iz Nemčije. V njem poziva vse ljudi, naj aktivno sodelujejo pri reševanju našega planeta. Vzpodbuja jih, naj pišejo politikom in jih vprašajo, če še jedo meso. V kolikor še jedo meso, naj jih vprašajo, kako si upajo širokoustno zavzemati se za varstvo okolja, pri tem pa so sokrivi za največ toplogrednih emisij. Vprašajo naj tiste, ki še jedo meso, zakaj v svojih izjavah, apelih, zahtevah in akcijah nikoli ne omenijo, da ima živinoreja bistveno vlogo v klimatski katastrofi. Vprašajo naj jih, zakaj so se jim zlagali, ter zakaj še mnogi zavestno lažejo naprej. Ali je res vredno uničiti vse zaradi dobička na račun živali in narave? Vprašanje je tudi, kako bo koristil denar, nenazadnje tudi velikim dobičkarjem, od dejavnosti, povezanih z živinorejo, če bo naš bivalni prostor uničen? (str. 24) Dejansko lahko za varovanje klime takoj storimo več kot vsi pametni govorniki skupaj, ki še jedo meso. Vendar so tudi v slovenski politiki izjeme na področju varovanja narave in živali. Evropska poslanka Mojca Drčar Murko igra v evropskem parlamentu eno najpomembnejših vlog na področju zaščite živali. Je podpredsednica medskupine za dobrobit živali, ki je doslej pripravila veliko pisnih deklaracij in pobud za izboljšanje položaja živali znotraj Evropske unije. (str. 40) V Sloveniji je v zadnjih letih največ pobud za dobrobit živali pripravil varuh pravic živali Vlado Began. Zadnja njegova pobuda govorí o ugovoru vesti lovu, pri kateri bi bilo potrebno tistim lastnikom lovnih površin, ki so proti lovnu živali in uničevanju narave, omogočiti, da sami odločajo o tem, ali se bo na njihovih nepremičninah lovilo živali ali ne. Če poznate koga, ki se ne strijinja z lovom na svojem zemljišču, nam lahko sporočite njegove podatke. Več kot bo takšnih miroljubnih lastnikov, hitreje bo prišlo do sprejetja te pobude. (str. 16) Medtem ko po slovenskih gozdovih in poljih s privolitvijo politikov in blagoslovom cerkve še naprej poteka vojna proti živalim, se v Nemčiji, na področju Gabrielinega sklada, odvija povsem drug scenarij. Tam kmetje živijo v sožitju z vsemi živalmi, tudi z divjimi prašiči, ki jim v svoji modrosti celo svetujejo in pomagajo pri delu na polju in v sadovnjakih. (str. 27) Več o tem nastajajočem Kraljestvu miru si lahko preberete v brošuri, ki je izšla pred nekaj tedni. (str. 6)

Damjan Likar, odgovorni urednik

Oblikovanje: Peter Petač

Lektoriranje: Petra Tomažin, Klementina Semprimoznik

Fotografija na naslovnicu: Stanko Valpatič

Uredniški odbor: Anita Novak, Gretta Mikuž Fegic, Magda Vetrih, Stanko Valpatič, Vlado Began

Revija je brezplačna!

TISK

SET. d.d. Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana - Polje
18. julij 2007, natisnjeno v 10 000 izvodih

Stališča društva niso nujno identična stališčem avtorjev člankov.

iz Društva za osvoboditev živali in njihove pravice

0 pozorilo »MESO UBIJA« na mesne izdelek

Na dan prihaja vedno več podatkov o vsespolšni škodljivosti mesa oziroma živinoreje. Meso je, kot je to znanstveno dokazano, rizični faktor za mnoge bolezni: raka, bolezni srca in ožilja, sladkorno bolezen, negativno vpliva na psiko ... Omenjene bolezni nosijo levji delež v obolenosti in smrtnosti ljudi ter predstavljajo vedno večje breme v zdravstveni blagajni. Ni še dolgo od tega, ko je bilo objavljeno poročilo Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) pri Združenih narodih, ki razkriva za mnoge šokantno dejstvo: živinorejski sektor ustvarja več emisij toplogrednih plinov, računajoč na CO₂ ekvivalent (18 %), kot prometni sektor, poleg tega pa je tudi glavni vzrok degradacije zemlje in vode. Da bi se preprečile negativne posledice mesa oziroma živinoreje, je potrebno, da se opusti oziroma vsaj bistveno omeji poraba mesa. Zato je Društvo pripravilo pobudo slovenski Vlad, naj bodo meso in mesni izdelki opremljeni z opozorilom: »Meso ubija!«

Meso in mesni izdelki bi morali biti opremljeni z opozorilom: »Meso ubija!«

Kako lahko jaz pomagam živalim?

Vabljeni, da se včlanite v naše društvo. Pristopna izjava je na str. 5. Z včlanitvijo boste pomagali predvsem živalim, naravi ter posredno tudi ljudem. Sodelovali boste pri gradnji živalim prijazne Slovenije. Društvo je veliko član močnejše ter lahko organizira še več akcij za boljši položaj živali in promocijo vegetarijanstva oz. veganstva.

Vabljeni na četrti Veliki vegetrijanski piknik v Mostecu v Ljubljani, ki bo v soboto, 8. septembra 2007. Vaše ideje in predloge za piknik sporočite na tel.: 031 681 426. Veseli bomo tudi vaše pomoči pri izvedbi in organizaciji piknika.

Iščemo prijatelje živali, ki znajo izdelovati živalske kostume. Pokličite na tel.: 040 672 461 (Sonja) ali pišite na info@osvoboditev-zivali.org.

Protestna shoda proti pokolu slovenskih medvedov

Društvo je spomladis organiziralo dva protestna shoda proti ubijanju slovenskih medvedov. Prve mednarodne demonstracije je izvedlo na osnovi odločitve ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika, ki je izdal dovoljenje, da se v Sloveniji v letu 2007 umori 100 rjavih medvedov. Protestniki iz Slovenije, Hrvaške in Italije so pred poslopjem Vlade oddali protestna pisma in pozvali predsednika vlade Janeza Janšo, da takoj odpravi smrtno odsodo za medvede. Pomor gozdnih živali ni samo protiustaven in neetičen, temveč jemlje Sloveniji tudi mednarodno kredibilnost. Dva tedna kasneje je Društvo izvedlo mirni shod zaradi mučenja medvedjih mladičev iz okolice vasi Ponikve. Tam je medvedka poškodovala domaćina lovca, ker se je neposredno približal njenemu brlogu, v katerem sta bila dva okoli sedem tednov stara mladiča. Medvedka je uspela pobegniti pred krvavimi lovskimi puškami, v velikem trpljenju pa sta umrla njena mladiča, ki so ju lovci imeli za vabo. Enega mladiča je raztrgal lovski pes, drugi pa naj bi umrl od lakote in podhladitve.

Protest pred slovensko vlado zaradi na rtovanega pokola slovenskih medvedov

Treći Veliki vegetrijanski piknik na Limbuškem nabrežju pri Mariboru

Društvo je 19. maja 2007 na Limbuškem nabrežju pri Mariboru organiziralo že tretji Veliki vegetrijanski piknik na Limbuškem nabrežju pri Mariboru, ki ga je obiskalo okoli dva tisoč ljudi. Na strani <http://www.osvoboditev-zivali.org/index.php?arhv=15422> si lahko ogledate fotoreportažo s piknika.

Pobuda slovenskih vlad za prenehanje uničevanja živil in varenje okolja

Tudi ob mednarodnem dnevu Zemlje je Društvo izvedlo demonstracije, v okviru katerih so predstavniki Ministrstva za okolje in prostor predali pobudo slovenski vladi za prenehanje uničevanja okolja. Mnogo je dejavnikov, ki uničujejo okolje, vendar pa je največji živinoreja. „Če bi vsi ljudje postali vegetrijanci, bi lahko nadzorovali globalno segreganje.“ je napisal britanski fizik Alan Calverd v Physic World. Glede na poročilo, ki ga je objavila Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), ustvarja živinorejski sektor več emisij toplogrednih plinov kot celoten svetovni promet, na kopnem, na vodi in v zraku. Prav tako je glavni vzrok degradacije zemlje in vode. Zaradi živinoreje izginja tropski pragozd, uničujeta se voda in zemlja. V ZDA je bila več kot tretjina vseh surovin in fosilnih goriv porabljenih za vzrejo živali, namenjenih za človeško prehrano. Poleg tega je za meso potrebno bistveno več vode kot za vegetrijansko hrano, so med drugim zapisali v pobudi.

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice

Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva

Tel.: 03/5763-303, GSM: 031 499 756, internet: www.osvoboditev-zivali.org

Transakcijski račun: 02011-0253228311, email: info@osvoboditev-zivali.org

Pristopna izjava

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Naslov (ulica, kraj, pošta):

Telefon:

E-mail naslov:

(prosim, pišite čitljivo)

Izjavljam, da želim postati član/ članica Društva za osvoboditev živali in njihove pravice ter da sem seznanjen/seznanjena s statutom društva in da ga bom spoštoval/spoštovala.

Opomba:

- za mladoletnike, mlajše od 15 let, morajo pristopno izjavo podpisati tudi starši (zakoniti zastopnik)
- članarina za leto 2007 za zaposlene je 23 € / 5.512 SIT,
- članarina za leto 2007 za dijake, študente, upokojence in brezposelne je 14 € / 3.355 SIT,
- članarina za leto 2007 za mlajše od 15 let in poslovno nesposobne je 8 € / 1917 SIT.

(Prosimo, da glede članarine obkrožite tisto alinejo, v katero spadate.)

S podpisom te izjave dovoljujem obdelavo svojih osebnih podatkov za namene informiranja o delu društva (vabila, akcije, informativno gradivo in drugo).

Datum:

Podpis:

Prosim, da me obveščate o akcijah, ker želim pri njih sodelovati

- želim, da me informirate o akcijah društva in pomembnejšem dogajanju, vendar ne želim aktivno sodelovati
- ne želim, da me sproti obveščate o aktualnih dogajanjih, vendar društvo in njegovo dejavnost podpiram

Moji predlogi:

.....
.....
.....
.....

Sporočila želim dobivati

po pošti

po elektronski pošti

prek sporočil na GSM

Izpolnjeno pristopno izjavo pošljite po pošti na zgoraj naveden naslov.

Praksa kaže neizpodbitno dejstvo: tudi psi in mački so lahko zdravi vegetarijanci

V zadnjih mesecih se mene dijih zasle dila kar nekaj kritik na razumevanje vegetarijanskih psov in mačkov. Najbolj odmevana sta bila nastopa poslanca Zmaga Jelinčiča v oddaji Trčnja in radijskega urenika Dušana Uršice v oddaji Pramida, ki sta se norevala in obsojala predsednika dr. Janeza Dmovškega spriječevanja, da je njegov pokojni pes bil vegačiran. Možno je, da sta med vsticami ičelo že lela povrediti, da naj bi Brodi umrl ravno zato, ker ga je predsednik hrani z brzim esnom hranil in da je zato lastnik neodgovoren. Dmovšek je v javnosti pojasnil, da je njegov Brodi preminul zato, ker je imel prirojeno napako.

Ker se kot direktorica podjetja Vege 4 poklicno ukvarjam z brezmesno prehrano psov in mačk, vam po mojih triletnih izkušnjah lahko zagotovim, da so psi in mačke, ki se prehranjujejo izključno s kvalitetno hrano rastlinskega izvora, bistveno bolj zdravi od njihovih vrstnikov, ki še vedno uživajo škodljivo industrijsko mesno hrano, za katero mnogi veterinarji trdijo, da je tako zdrava. Pogosto sem bila priča, da je pes ozdravel samo s prehodom na vegetarijansko hrano. Vegetarijanska hrana lahko resnično pozdravi vse bolezni, ki so nastale zaradi napačne prehrane psov in mačk. Takšnih bolezni med živalmi pa je vedno več: alergije, težave z ledvicami, prebavne motnje, bolezni urinarnega trakta, kronično bruhanje, dřiska, kostne in sklepne bolezni, vnetja, srčno-žilne bolezni ...

Podjetje Vege 4 prodaja izdelke AMI, vrhunskega italijanskega proizvajalca vegetarijanske hrane za pse in mačke. Proizvodi so izdelani na osnovi rastlin, torej brez prisotnosti odpadkov iz klavnic, mesa živali ali rib in živalske moke. So ekološko neoporečni, brez barvil, brez konzervansov, brez surovin z gensko spremenjenimi organizmi, brez surovin, preizkušenih na živalih. Izdelki so predmet izključno znanstveno-univerzitetnih analiz, brez laboratorijskega testiranja na živalih. AMI se za sedanjost in prihodnost zavezuje, da ne bo izvajalo in ne podpiralo eksperimentiranja in vivisekcije na živalih.

Tudi mnogi veterinarji so na začetku skeptični glede vegetarijanske hrane za pse in mačke. Šele ko se na lastne oči prepričajo, da ta hrana pomaga psom in mačkam do vrhunskega zdravja, potem spremenijo svoje mnenje. Iz raziskav podjetja AMI, ki jih vodi od leta 1987, in v sodelovanju z italijanskimi in tujimi institucijami ter veterinarskimi ambulantami, podkrepljenimi z znanstveno-univerzitetno dokumentacijo, izhaja ne le, da je možno hrani pse in mačke z brezmesno hrano, temveč je to celo zaželeno. Nekatere patologije, kot so dermatitis, se lahko odpravijo z dieto, ki ne vsebuje mesa in rib. Nakup navadne hrane za domače živali pomeni podpirati proizvodnjo mesa oz. kruto izkorisčanje živali, uničevanje okolja, torej vse, čemur okoljevarstveniki, vegetarijanci in prijatelji živali močno nasprotujejo.

Nasprotniki trdijo, da sta pes in mačka po naravi mesojede živali. Tudi panda je mesojed, pa se hrani skoraj izključno z vegansko hrano. V naravi te živali ne bi jedle ničesar, kar se nahaja v pločevinku s hrano za domače živali. Če je neka žival skozi evolucijo postala mesojeda, to še ne pomeni, da se ne more hrani izključno z rastlinsko hrano. Tudi za človeka pravijo, da je vsejed, toda znanstveno je dokazano, da so vegetarijanci bolj zdravi in dlje živijo.

Tako kot pri človeku je tudi pri psih in mačkah zelo pomembno, da je prehod na vegetarijansko hrano postopen. Lastnikom, ki se bodo za to odločili, priporočam, naj na začetku samo dodajajo nekaj rastlinske hrane v običajno industrijsko, potem pa naj počasi zmanjšujejo količino mesnih briketov in povečujejo vnos vegetarijanske hrane. Sama sem ponosna lastnica pitbulke Lise, ki je prav tako vegetarijanka. Je zelo miroljubna, kar je tudi rezultat brezmesne hrane. Doma imamo tudi mešanko Naty (zlati prinašalec labradorec), ki je prav tako vegetarijanka.

Razumem, da je večini ljudi v tem trenutku težko sprejeti to dejstvo, da so psi in mačke lahko vegetarijanci. Mnogo resnic v zgodovini človeštva je namreč šlo skozi tri faze, preden so jih ljudje sprejeli: 1. faza: faza norčevanja, 2. faza: faza ostrega nasprotovanja, 3. faza: faza sprejemanja.

Imena prodajnih mest:

- Jablana, Ljubljana	- Dobra misel, Lesce	- Vrtni center Katalin:
- Ajda, Maribor	- Botropic, Celje	- Ljubljana, Delavska c. 242
- Arma, Nova Gorica	- Bio.sil, Koper	- Maribor, Trdalička 35
- K.narval, Ljubljana	- trgovina Bieško, Maribor	- Celje, Kloščeva 1
- Zukladi naravn., Ljubljana	- Krasje, Šentana	- Murska Sobota, Tárnova 1
- Meto, Radovljica		- Kranj, Elektrotovarna 29 (Zlate pože)

Vege 4 d.o.o.
Ferraračka 14
6000 Koper
Tel.: 05/6302298

info@vege4.si, www.vege4.si

Izšla je brošura o nastajajočem Kraljestvu miru

Ta projektna se bi ne ljubezni za naravo in živali nastaja na se v tem Bavarskem, v bližini mesta Würzburg. Na tem krošku Zemlje se kmene resni no ujno živeti v miru z živalmi in naravo ter v okviru skladu za živali in naravo gradijo enostavno lovekom, naravo in živalmi. Objavljam o nekaj odlomkov iz brošure Gabriele in sklad, ki jo lahko brezplačno prejete na spodnjem naslovu ali naročite po telefalu.

V tem času človekove trdoravnosti do rastlin in živali je Bog, večni Duh, ki nam ljudem ponovno poslal velikega preročnika, ženo z zemeljskim imenom Gabriele. Po njej je nastalo veliko razdetveno delo. Božji Duh je prek Gabriele opozoril, da človeštvo postopno dosega višek svojega negativnega početja in da učinki njegovega napačnega ravnanja vedno hitreje prihajajo nadanj. Človek je izgubil oblast nad zemljo, ki mu je bila dana v oskrbo.

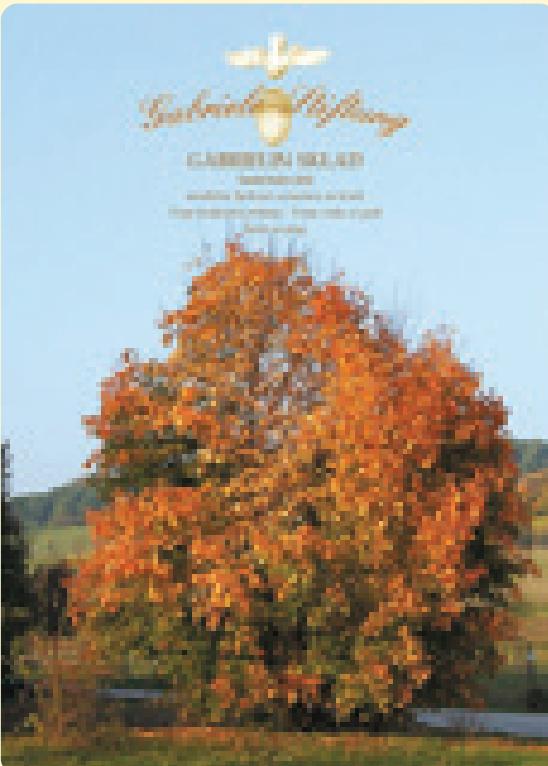
Živali, rastline, elementarne moči, zemlja, vsa narava so del življenja. Po njih bo prek nesebično dejavnih ljudi, zaradi pomoči božanskih bitij narave nastalo Božje kraljestvo miru, v katerem je na zemlji takoj kot v nebesih. Prišli so kmetovalci, ki so razvili nov odnos do narave in živali. Od Gabriele so se učili, da ne gre samo za to, da se v zunanjem orje, seje in žanje. Prešli so na to, da se v notranjosti povežejo s polji in dozorevanjočimi plodovi in vzpostavijo komunikacijo z elementarnimi močmi in ozvezdji.

Iz njihove dolgoletne izkušnje, iz radosti nad to veliko nalogo in iz prepričanja v uspehu je nazadnje nastal Gabrielin sklad, Samilansko delo nesebične ljubezni do narave in živali. Delo nosi naslov svoje ustanoviteljice Gabriele. Saamlin je ime za bitja narave, ki so po naročilu Večnega dejavnega za naravo in živali.

Miroljubno kmetovanje je edina rešitev za planete Zemljo

Dabi ponovno dosegli enost med človekom in naravo, je neobhodna spremembna našega načina kmetijske proizvodnje. Miroljubno kmetijstvo, ki je povezano z Gabrielinim skladom, se je vrnilo k enosti z naravo. Kmetom gre za proizvodnjo kakovostnih in zdravih živil v polnem soglasju z življenjem narave. Nikomur ni treba za to umreti – niti živalim v hlevu in na pašniku niti najmanjšim bitjem v zemeljski skorji, kajti ne uporabljajo kemičnih gnojil, pesticidov, gnoja in gnojnica. Gnojilo s čistimi naravnimi snovmi in minerali. Tla prerahljajo, kolikor se da pazljivo – pretežno z rahljanjem, delno tudi s plitvim oranjem. Danes na področju Gabrielevega sklada in v soglasju z njim na robu južnega Spessarta na ta način obdelujejo že okrog 1000 ha obdelovalne zemlje – za žito, zelenjavno, sadje in zelišča.

Za miroljubno kmetijstvo so tla velik, živ organizem. Tako kot človek po opravljenem delu potrebuje počitek, se mora tudi zemlja spočiti po aktivni rodni fazi. Resno jemljejo prastaro izkušnjo, da z rastlinami lahko komuniciramo. Na polja pošiljajo misli in občutke povezanosti in hvaležnosti. Pripravljajo jih zlasti na bližajočo se žetev, ki je za polja težak poseg. Tudi z živalmi na poljih vzpostavijo stik, da se te lahko pravočasno umaknejo. To je samo nekaj primerov evolucije narave in

Brošuro Gabrielin sklad je izdalо Univerzalno življenje in jo lahko brezplačno naročite na naslovu:

Univerzalno življenje, Celovška cesta 87, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 568-41-48, ali na naslovu: www.univerzalno-zivljenje.si, info@univerzalno-zivljenje.si, video posnetke o Kraljestvu miru pa si lahko pogledate tudi na <http://www.neuerusalem.de/cms/sl/oddaje/oddaja-1.html>

pokrajine, ki se odvija na otoku. Ta se stalno povečuje z novimi obdelovalnimi površinami, z novimi pogozditvami. Pridobivajo se nova gozdna področja, travniki in polja, da bi živalim razširili življenjski prostor in zmanjšali lovsko gonjo. Živali čutijo miroljubno podporo in premagajo strah pred ljudmi, ki živijo tukaj z njimi. Živali potrebujejo več časa, da se privadijo na človeka, ki ga običajno doživljajo samo kot sovražnika. Videti je, da se je med živalskim svetom razvedelo, da je tu oaza, ker očitno prihajajo tudi zapuščene mlade živali, katerih starši so padli kot žrtve brezobzirnega lovca, ki je ustrelil mater svino ali srno.

Kako lahko pomagamo k žiriji nas tajajo ega Kraljevstvu miru?

Vsak lahko že zdaj nekaj pripomore k miru in prijateljstvu med človekom in živaljo: najprej s pozitivno komunikacijo z živalmi in rastlinami v domačem okolju. In če hoče, lahko podpre delo, o katerem tu govorimo. To na ta način raste z njegovo pomočjo, tako da se bo prikrito Kraljestvo miru na otoku vse bolj rojevalo in postajalo vidno, kot je oznanil Izaija in je za zdajšnji čas razdelil Kristusov Božji Duh. Če želite, lahko za Gabrielin sklad prispevate tudi na spodnji račun:

**Univerzalno življenje
Celovška cesta 87, 1000 Ljubljana**

TRR: 02036-0091968369 sklic 00 21

Divji praši i radi obišejo ljudi v nastajajočem Kraljestvu miru, kjer se po utijo varne pred lovcami.

iz pobude

LjudjeZa.org

Svetovni protest proti podjetju Procter and Gamble (P&G)

Člani pobude LjudjeZa.org so v soboto, 19. maja 2007 ob 11. uri na Grajskem trgu v Mariboru izvedli performans Spleti zaradi lepotete?, s katerim so se pridružili več kot 150 organiziranim protestom po svetu, ki že 11. leto opozarjajo potrošnike na okrutne in nesmiselne poskuse podjetja P&G na laboratorijskih živalih.

Aktivistke in aktivisti so slikovito prikazali Draizov test draženja oči, pri katerem se živim laboratorijskim zajčkom v oči vnašajo kemikalije, nakar se v 14-dnevnom časovnem obdobju spremljajo spremembe v očeh – rdečenje, zatekanje, gnojenje, krvavenje, razjede roženice in slepotična. Pri tem živali ne dobivajo nobenih sredstev za lajšanje bolečine. S tem so želeli spodbuditi javnost, naj v imenu lepote ne ostane slepa za trpljenje živali.

Aktivistke in aktivisti so slikovito prikazali Draizov test draženja oči, pri katerem se živim laboratorijskim zajčkom v oči vnašajo kemikalije. Ve informacij o bojkotu na:

<http://www.boycottpandg.co.uk/>

P&G je ogromno in vplivno podjetje z letnim prometom več kot 68 milijard ameriških dolarjev. Zaradi pohlepa po profitu patentira letno okrog 20.000 novih kemijskih sestavin, da bi plasiralo na tržišče »nov« in »izboljšan« izdelek. Podjetje, ki je bilo sprva znano po milih in detergentih, je svojo proizvodnjo razširilo na številne kozmetične izdelke, izdelke za osebno higieno, pralna sredstva, prigrizke, celo hrano za pse in mačke (Always&Alldays, Ariel, Eukanuba, Gillette, Head&Shoulders, Hugo Boss, Iams, Lacoste, Lenor&Downey, Max Factor, Old Spice, Pampers, Pantene, Pringles, Wash'n'Go ...).

»P&G sicer priznava, da za poskuse izkorisča kunce, morske prašičke, hrčke, bele dihurje, podgane in miši, za pasjo in mačjo hrano tudi pse in mačke, a o naravi poskusov molči. Podjetje P&G se seveda zaveda, da večina javnosti nasprotuje poskusom na živalih za kozmetične izdelke in čistilna sredstva, zato želi dajati vtis, da posega po poskusih na živalih le, kadar nima alternative. A resnica je drugačna. V javnost je pričrnila vest, da je podjetje prikrito lobiralo za zaustavitev prepovedi preizkušanja kozmetike na živalih v Evropski uniji,« je dejala Branka Vičar, vodja prireditve.

27. aprila letos je Evropski center za oceno alternativnih metod (ECVAM) ponudil bolj humane postopke za preizkušanje kozmetičnih izdelkov in njihovih sestavin. Alternative so sicer dostopne že več let, a ECVAM je moral dokazati, da so enako dobre oz. boljše od postopkov, ki se izvajajo na živih živalih. Dokler alternativne metode ne bodo odobrene, bodo kozmetična podjetja zakonsko sicer še lahko preizkušala relativno blage kemikalije na očeh živali, a najdlje do leta 2009, ko bo v Evropski uniji večina poskusov na živalih za kozmetične izdelke popolnoma prepovedana.

»Potrošnike pozivamo, naj ne nasedajo zmeraj novim, kar maničnim izboljšavam kozmetičnih in higienskih izdelkov, saj s svojim nakupom nehote podpirajo milijonske marketinške kampanje, ki so glavni povod za izvajanje novih in ponavljajočih se poskusov na laboratorijskih živalih. Z etičnim nakupom imajo možnost podpreti podjetja, ki svojih

izdelkov oziroma njihovih sestavin ne preizkušajo na živalih (črno-beli seznam kozmetičnih podjetij je dostopen na spletni strani www.ljudjeza.org),« je še dodala Branka.

O dnos loveka do živali in ora postati tudi politična tema

Neformalna pobuda za pravice živali LjudjeZa.org je skupaj z Zavodom Pekarna magdalenske mreže iz Maribora 26. in 27. maja organizirala izobraževalno delavnico s področja pravic živali, katere nosilec je bila avstrijska organizacija za pravice živali Verein gegen Tierfabriken (VGT). Dvodnevna delavnica Osvoboditev živali za začetnike je potekala v angleškem jeziku in se je udeležilo okoli 30 aktivistov iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Delavnica je bila namenjena vsem, ki menijo, da je gibanje za pravice živali pomemben del upora proti finančnim in vladnim lobijem, da je potrebno odnos živalčlovek začeti obravnavati tudi kot politično temo, in vsem, ki želijo biti aktivni na področju pravic živali in dejansko sodelovati pri spremnjanju sveta na bolje. Vodilni tuji strokovnjaki s področja pravic živali, med njimi predsednik organizacije VGT dr. Martin Balluch, so predstavili svoje izkušnje na področju nenasilnega, a odločnega, vztrajnega in konstruktivnega boja proti zlorabljanju živali. Na delavnici so aktivisti lahko izvedeli, kdaj in kako se je pričela razvijati ideja o pravicah živali, seznanili so se s kampanjami v Sloveniji, Hrvaški in Avstriji, pri čemer se je izpostavil predvsem velik uspeh aktivistov v Avstriji, ki so leta 2004 dosegli prepoved vzreje živali za krzno, leta 2005 prepoved gostovanja cirkusov z divjimi živalmi in leta 2006 prepoved prodaje jajc baterijsko vzrejenih kokosi v vseh supermarketih v Avstriji, ogledali so si videe in razvijali diskusije. Teoretični del delavnice je prešel v praktičnega z izvedbo miroljubnega protesta v centru mesta z naslovom Hamburgerji ne rastejo na drevesih, kjer so javnost opozorili na zlorabljanje živali v mesnopredelovalni industriji, na ogromne količine mesa, porabljeni v industriji hitre prehrane, in na škodljive ekološke posledice, ki jih povzroča ta industrija.

Udeleženci delavnice so izvedli mirni protest pred mariborskim McDonald'som.

Iris Mulej: Mesa ne jem iz zdravstvenih in etičnih razlogov

Iris, poznana si ne le po svoji privlačnosti, pa pa tudi po visokem inteligenčnem kvocientu, po prekrasnih kreacijah, mirovnem udejstvovanju, ljubezni do živali, vegetarijanstvu ... Kako je pravzaprav odražala deklica, ki se je razvila v tako vsestransko nadarjeno in ute oosebo?

Odraščala sem v majhnem, prijaznem, skromnem kraju, Podgradu (pri Ilirske Bistrici), največ pa je k moji osebnosti, takšna kakršna je danes, pripomogla vzgoja moje mame. Vzgojila me je v strpno in prijazno osebo, ki ve, kaj so kvalitete življenja. Izogibam se jezi in sovraštvu, ker to je tisto, kar najbolj uničuje in obremenjuje našo osebnost. Rada imam vse ljudi, živali, naravo in samo sebe, takšno kakršna sem.

Kako pa je zorela in dozorela odločitev za to, da ne ješ mesa? Je bila zdravstveno ali bolj eti no pogojena?

Moja mami že med nosečnostjo z menoj in med dojenjem ni zaužila nikakršnega mesa in mislim, da je to tudi eden od razlogov, zakaj ne potrebujem mesa. Kot otroku pa mi ni odrekala mesa, ampak sem se za to sama odločila pri 14. letih v srednji šoli in sem bila vsa leta v internatu naročena na vegetarijanske obroke. Vmes, od takrat pa do danes, sem se res nekajkrat prekršila, ampak ne iz tega razloga, ker bi mi meso dišalo, temveč zaradi prepravičevanja drugih, da je dobro, naj poskusim... in vedno mi je bilo žal, ker se potem nikoli nisem počutila dobro. Zdaj me nihče več ne prepiča, mesa ne jem iz zdravstvenih in etičnih razlogov in ker mi enostavno smrdi, ker vem, da je bilo to živo, čuteče bitje in se vedno spomnim oči krave, zajčka, račke ... pa še zdravo ni!

Kako pa je reagirala na to tvoja družina? Kako reagirajo ljudje, s katerimi se srečuješ danes? Najbrž si imela na svojih potovanjih in pogostitvah priliko izkusiti številne različne reakcije ljudi. Kaj te je najbolj presenetilo, prijetno oziroma neprijetno?

Mama me nikoli ni v nič silila pa tudi ona je bila dolga leta vegetarijanka, zdaj občasno je meso, ker kuha za celo družino. Moj brat Martin, 18 let, sestrica Marjana, 7 let, in dva otroka, ki sta pri moji mami v rejništvu, Dominik, 9 let in Vanesa, 15 let, vsi imajo radi meso in mama jim seveda tega ne prepove-

V naši deželi, m. ajh ni, a odprt proti m. orju in zaš. ite ni z gorami, prebivajo ljudje, ki im ajo radi živali. Vse veje takšnih, ki živali spoštujejo kot otziva bitja, kot uteka bitja. In vse veje ljudi, ki živali ne je do. Tudi bivša le počna kraljica Slovenske, Iris Mulej, je vege tarjankar. Nje no življe nje je polno, bogato in ustvarjalno. Delek svoje ga življe nja je bila pripravljena na odprtosti tudi za našo rečijo.

duje. Mislim, da se o svojih navadah in načelih lahko mirno pogovarjaš z vsakim in mu razložiš, zakaj si se odločil tako, ker če nekomu poskusiliš svoje mnenje, način prehranjevanja, se mu bo kvečjemu uprla. Sem vedno za miren in prijazen razgovor z ljudmi nasprotnega mnenja, več dosežeš tako, če ne drugo, te vsaj poslušajo. Neprijetnih izkušenj nimam.

Obveznosti lepotne kraljice, oblikovanje nakita, kreiranje, stayling ... Kako izgleda en tvoj delovni dan? Kdaj vstajaš, kako se prehranjuješ, imas as za sprostitev, koliko spis?

No, predvsem moj dan ni nikoli običajen ali enak drugemu dnevu. Vsak dan imam različen urnik, različne sestanke, snemanja, dogodke, kastinge, intervjuje ... Vstajam nekje od devetih naprej. Nisem jutranji tip in zaživim šele popoldan in zvečer, velikokrat se zgoditi, da sem na računalniku ali kaj ritem, kreiram tja do treh, štirih zjutraj – no časa za te stvari zdaj ni več. Poskušam pa zdaj svoj bioritm spraviti bolj na normalne ure, spati in vstati prej. Če mi ostane dovolj časa, se zvečer odpravim na aerobiko ali fitness, če pa imam res preveč časa, se grem razvajati v savno ali na masažo (to je mogoče enkrat na mesec).

Ob vseh tvojih talentih, pa vendarle ne morem mimo twoje lepotе. S imohranjaš svoj popoln videz? Je v tvoji kopališči gora različne kozmetike ali si tudi tu osveš ena, spoštjuva do narave in živali, do sebe konec koncov?

Največ so pri moji podobi pripomogli dobri geni. Kar se tiče kozmetike, jo imam od sponzorjev in zelo malo nakupecem.

Ob koncu bi te prosila še za tri stvari, e si jih pripravljena deliti z našimi bralcem. Bi lahko priporočila v branje kakšno knjigo, ki ti je bila vše? Bi nam izdala svojo najljubšo jed in recept zanj? Katerega izmed pregovorov bi lahko vzela kot vodilo svojega življenja?

Dolgo nisem prebrala nobene knjige, ker nimam časa, priporočam pa avtobiografijo švicarske pisateljice Corinne

Hofman, Bela Masajka. Moj recept za jed, ki je zelo nasitna, hranljiva, zdrava pa še zelo, zelo dobra! Polnjene bučke s sojinim mesom. Bučke cele skuhajte v slani vodi, tako da bodo še čvrste, nato jih prerezite po dolžini ter izdolbite s čajno žlico. Pred tem si pripravite sojino meso (sojine koščke skuhajte in nato zlato rjavu popecite na olivenem olju). Pripravite riž z zelenjavjo (kuhan riž, različna zelenjava: bučke, paprika, paradajz, peteršilj, začimbe po okusu ...), ga zmešajte s sojino mesom ter napolnite izdolbljene bučke. Po vrhu naribajte parmezan. Zložite jih v naoljen pekač in pecite cca. 20–30 min.

No, kot vodilo svojega življenja bi vzela kar svojo misel in načelo. Imej rad vse ljudi, tudi tiste, ki sovražijo. Ti namreč potrebujejo največ ljubezni in škodo delajo prav zato, ker jim ljubezni primanjkuje. Ne kopici jeze in sovraštva v sebi!

Mateja Vidgaj

Na sledi prstnega odtisa življenja sadja in zelenjave

Na univerzi Kasse I., podro je ekološka kvaliteta živil in prehranjevalna kultura, razvija skupina znanstvenikov pod vodstvom dr. Busschera in dr. Kahla postopek za vrednotenje ekoloških živil. Poleg analitičnih metod uporabljajo v Kasslu tudi čelosne postopke, kot je biokristalizacija. Znanstveno bodo raziskali ali, kakšne so sporočilne zmožnosti in meneje tehlike in metod. Eno od vprašanj, ki se pojavlja, je avtentnost nositev ekoloških produkrov. Prvi izsledki kažejo, da se vzorci pesenice na poskusnem polju po različnih pride lovalnih sistemih – od konvencionalnih do ekoloških in nenočno variant – razlikujejo na osnovi kristalizacijskih slik. Pri tem naradi očesno slik s pomočjo raunalniškega programa. Čeprav raziskava še ni zaključena, je bil dr. Kahl pripravljen odgovoriti na nekatere vprašanja o tem, zelo zanimivim temi in nam studem ogoril jasen vpogled v njihovo raziskovalno delo.

Dr. Johannes Kahl na univerzi v Kasslu

Dr. Kahl, ali lahko našim bralcem razložite, kakšen je cilj vaših raziskav?

Čisto enostavno: Rad bi npr. vedel od kod določen izdelek, zelenjava, sadež, vino... pride in kaj se z njim naredi. Ali sem pri nakupu morda prevaran ali ne? Ali mi bo nekaj predstavljen drugače, kot je v resnici, npr. s tem, da bo živilu nekaj umetno dodano ali da bo zmanipulirano. Kot potrošnik bi rad dobil tisto, kar je napisano na etiketi in prav to bi rad preveril. Pri tem pa obstajajo različni pristopi: preverim lahko npr. posamezne sestavine. Ampak teh je zelo, zelo veliko in to naredi zadevo težavno. Potrebujem torej metodo, ki ne naredi tisoče posameznih meritev, ampak zaobjame živilo kot celoto. Primerena bi bila metoda biokristalizacije, s pomočjo katere lahko opazujem sposobnost rastline, da tvori določene strukture. S pomočjo te metode vidim, kako močno lahko rastlina tvori strukture ali pa jih ne. Torej, koliko lahko rastlina razvije svojo matriko oziroma kako daleč je od tega oddaljena? In kaj so razlogi za to?

Nekdo kupi npr. zelenjavo, ki je ponujena kot biološko kontrolirana. In sedaj bi rad vedel, e je resni no predelana brez kemijskih gnojil in insekticidov ali pa ji je podtaknjeno nekaj, kar v resnici sploh ni biološko pridelano. Lahko vi to odkrijete?

Tako daleč še nismo, to je potrebno še natančno raziskati. Do sedaj smo npr. testirali različne vzorce pšenice. Pšenico iz konvencionalne pridelave, biološke pridelave in iz pridelave, pri-

kateri je kot gnojilo uporabljen npr. kompost. Z metodo biografije smo lahko primerjali posamezne postopke pridelave. Testirali pa smo tudi pšenico iz tako imenovane "čiste pridelave", to je iz pridelave popolnoma brez gnojil, torej brez kemičnih gnojil in tudi brez hlevskega gnoja ter gnojnice. In tudi tam je možno opaziti občutno razliko.

Deluje to tudi s sadeži in oreški?

Seveda. Recimo, da imam jabolko, sorte zlati delišes. Ampak jabolko nima okusa po zlatem delišesu. Zakaj ne? To moramo preveriti. Mogoče bomo nekega dne iz biokristalizacije, ki kaže tako rekoč prstni odtis tega jabolka, razbrali, da tla niso primerna za to vrsto jabolka in da naj bi kmet rajši gojil kakšno drugo vrsto.

In kar se tiče oreščkov: dandanes v Ameriki orehe s pomočjo letal škropijo s hormoni, ki omogočajo, da vsi istočasno dozorijo. Ampak ali je to še vedno dober oreh? Ali ustreza biokristalizacija, biografija takšnega oreha matriki dobrega oreha? S tem postopkom bi lahko to izvedeli.

Ali je možno testirati tudi vino?

Seveda, načeloma lahko tako testiramo tudi vino. Tudi vino tvori zanj tipično kristalizacijsko sliko. Ta slika, ta biokristalizacija, vsebuje vse mogoče informacije: od semen, prek rasti do skladščenja in obdelave. Sedaj se moramo samo še naučiti te informacije brati in ovrednotiti: ali je bilo vino res shranjeno v hrastovih sodih, je bilo mogoče zmešano ali pa mu je bilo kaj

dodano? In če je odgovor da, kaj sledi? Ampak to moramo najprej raziskati.

Mogo e bomo lahko nekega dne na podlagi biokristalov prepoznali, e je bila v igri genska manipulacija?

Da, to je čisto mogoče. Trenutno ne moremo doseči vseh teh ciljev, ampak sčasoma jih seveda želimo. Za to želimo pripraviti instrumente, za kar pa so potrebne temeljne raziskave. In kar mi tukaj počnemo, je prav to, temeljne raziskave. Ti testi morajo biti potem preverljivi povsod, tudi od drugih, in dati morajo enake rezultate. Seveda lahko s pomočjo človeških čutil preverimo okus vina in korenčka. Ampak mi smo tukaj, da razvijemo metode, ki dajejo neutralne in natančne rezultate. Želimo narediti vidno celoto. Nekaj, kar je več kot le skupna vsota posameznih delov. In tu pride v poštov biokristalizacija. Metoda je bila že v preteklosti uspešno uporabljena* in že takrat je bilo s pomočjo biokristalizacije možno videti razlike pri različnih postopkih pridelave. Možno je bilo tudi razbrati razliko med svežim in homogeniziranim mlekom. Raziskane pa so bile tudi različne metode obdelave in podaljševanja obstojnosti.. Možno je bilo videti, katera oblika se pri procesu biokristalizacije pokaže, ko je npr. korenček seklan strojno, globoko zamrznjen, posušen, skuhan ali obsevan. Te raziskave pa še niso bile

* uporabil jo je npr. Dr. Ehrenfried Pfeiffer (1930) in jo imenoval "ob utljiva kristalizacija"; enako tudi Friedrich-Vincenz von Hahn v 50. letih, ki je postopek kristalizacije s pomočjo bakrovega klorida imenoval "tezigrافija".

izpeljane po sodobnih, zahtevanih standardih. Celotno zadevo moramo sedaj še potrditi. To pomeni, da gre za dokumentiranje procesa, standardizacijo. Torej vsak korak, ki ga naredimo, je v skladu z mednarodnimi normami, tako da lahko vsak znanstvenik, ne glede kje na svetu se nahaja, pride do enakih sklepov, če se drži teh standardnih navodil.

Ali bi lahko tudi jaz kot laik na kristalizacijskem vzorcu prepoznaš, e je nekaj še sveže ali ne? Ali za kateri sadež sploh gre?

Da, tudi laik lahko takoj prepozna razliko med npr. pšenico, korenčkom in ječmenom. Prepozna lahko, tudi če je kaj pokvarjeno, ker začnejo strukture propadati.

Menite, da bomo nekega dne lahko s pomočjo oblike biokristalizacije bu e razbrali, e so z njo ravnali "dobro" ali "slabo"?

Zakaj ne? Znanstveno bi lahko tu govorili o vplivu kmetijskega upravljanja. To lahko seveda vidimo že z običajnimi kmetijskimi metodami. Poznam zgodbo nekega kmeta, ki je imel na svojih njivah vedno dober pridelek. Nekega dne je umrl in je delo prevzel njegov sin. Od takrat naprej je bil pridelek slab, čeprav je uporabljal enaka semena, enako gnojilo, enake stroje... Pri tem igrajo izkušnje skoraj vedno veliko vlogo.

Dr Kahl, stojimo v sobi, v kateri je iz lesa narejena komora, ki je videti kot savna. Kaj se tukaj dogaja?

Tukaj smo v naši klimatski komori, v kateri strogo nadzorujemo temperaturo in vlažnost. Povsod lahko vidite senzorce. Pomembno je, da tukaj vladajo vedno enaki pogoji ne glede na vremenske razmere, drugače bi to vplivalo na naše teste. Tu v sredi te hišice lahko vidite aparat, v katerega postavimo skodelice z vzorci. V teh skodelicah se nahaja voda skupaj z izvlečki raziskovanih izdelkov in bakrov klorid. Če pustimo samo vodo in bakrov klorid, da izparevata, nastanejo na robu stekla samo majhne kristalizacije. Ne nastanejo biografije po celotni površini stekla. Te nastanejo samo, če dodamo kapljo rastlinskega izvlečka. Dodani bakrov klorid je zgolj medij, ki omogoča, da je

biografija npr. rastline, krvi, mleka ali karkoli že preiskujemo, sploh vidna. V komori pred nami se nahaja naprava z velikim vrtljivim bobnom. Tukaj se izvaja proces izparevanja. Nastanek biokristalov je fizikalni proces, ki ga lahko razložimo: izparevanje in kristalizacija. Proses je seveda podvržen naravnemu kolebanju. Zato vedno kristaliziramo 43 plošč v napravi, v dveh različnih komorah istočasno, torej sku-

pno 86 plošč na posamezen poskus. Imamo tudi standardne teste, npr. zmrznjeno sušeno pšenico, ki vedno potekajo istočasno in služijo kot kontrola. Edina razhajanja, ki jih tukaj še imamo, so različni izparjevalni in kristalizacijski časi, kajti zanimivo je, da vzorci ne kristalizirajo naenkrat, čeprav je povsod natančno enaka količina tekočine, temveč navidez naključno eden za drugim.

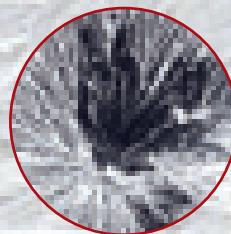
Eksperimenti z baker-kloridno kristalizacijo (1960)

Krom pir

*Brez gnojila
(brez gnoja in gnojevke, brez kemije)*

Kemi no gnojilo

Slika levo:

Biografija krompirja iz pridelave brez vsakršnega gnojila: popolna in skladno oblikovana matrika.

Slika desno:

Biografija krompirja iz konvencionalne pridelave s kemičnim gnojenjem: kristalizacija pokaže luknje.

Sadika paradižnika

Hibridna sadika paradižnika

Zaj ki (rastlina, op.p.)

Hibridni zaj ki (rastlina op.p.)

Hibridne sorte se o itno niti v zasnovi ne približajo ve enocentri ni, skladni matriki, temve tvorijo ve centri ne in kaoti ne oblike.

Biokristalizacija razkriva

Friedrich-Vincenz von Hahn je v uvodu svoje knjige »Thesiegraphie« že leta 1962 napisal: »Zmanjševanje kakovosti, ki so ji živila pri svoji pridelavi in zlasti nadaljnji obdelavi podvržena, je danes v središču javnega interesa. Pod imenom »tezigrافija« se je razvil do sedaj še nepoznan postopek, s katerim lahko preverimo prek sprememb v biološkem delovanju vse rastlinske in živalske snovi. To metodo je možno uporabiti pri vseh živilih, ki so bila prek dodatkov (tudi minimalnih), kot so umetna gnojila in insekticidi, ali obdelave s kuhanjem, konzerviranjem, globokim zamrzovanjem, obsevanjem, kakor koli spremenjena.«

Vzreja križancev – poseg človeka v naravo

Ko človek dandanes kupi semena za zelenjavno ali rože, lahko zelo pogosto v drobnem tisku prebere, da gre za križance. To pomeni, da je bila ta rastlina umetno križana na način, ki v naravi ni prisoten. Cilj je kar se da velik pridelek, torej veliki sadeži in cvetovi. Današnja žita so prav tako pogosto križanci. Posebnost teh križancev je tudi, da njihova semena ne kalijo. Iz semen teh križancev se torej ne da več dobiti nove rastline. Kmeti so tako prisiljeni vsako leto kupiti nova semena; od zadnje žetve torej ne morejo dati na stran semena za naslednjo setev, kot je bilo v navadi v preteklih tisočletjih. S tem so stare sorte – in tudi nemajhna količina genetskega materiala – izpodrinjene iz trga, tako da genetska raznolikost znatno upada. Poleg tega pa to pomeni tudi vedno večjo odvisnost poljedelske dejavnosti od semenskih obratov.

Da je hibridizacija rastlin zelo velik poseg v naravo, kažejo teze, ki jih je postavil Friedrich-Vincen von Hahn že v 50. letih 20. stoletja: hibridne sorte se očitno ne približujejo več enocentrični, harmonični matriki prvobitne rastline, temveč gradijo večcentrične, kaotične oblike.

Matrika koren ka, sorta rothild, iz biološke pridelave

Analiza različnih načinov konzerviranja

ohtovt

Ro no sekljano (ribanje) zelo malo spremeni biografijo/tezigrafijo.

cveta a

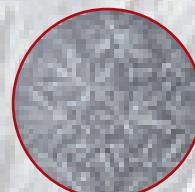
paradižnik

rni koren

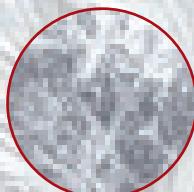
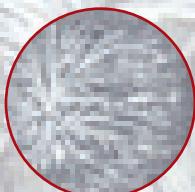
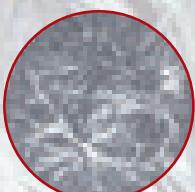

Ro no sekljano (drobilnik).

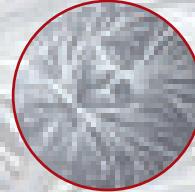
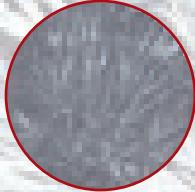
Strojno sekljano.

Strojno sekljanje deloma presenetljivo mo no spremeni tezigrafijo.

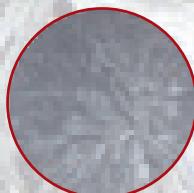
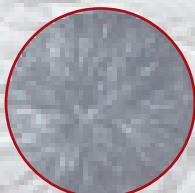
Globoko zamrznjeno.

Globoko zamrznjene zelo mo no spremeni tezigrafijo (deloma ve centrov).

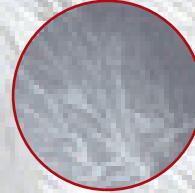
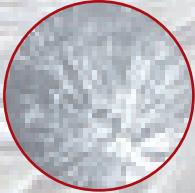
Radioaktivno obsevano.

Radioaktivno obsevanje zelo mo no spremeni tezigrafijo (ve centrov).

Sušeno.

Sušenje komajda spremni tezigrafijo in je zaradi tega o itno dale najboljši na in konzerviranja.

Kuhano.

Kuhanje zmerno spremeni tezigrafijo/biografijo.

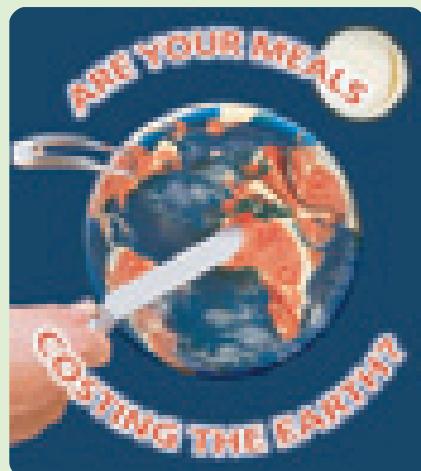
Vegetarianstvo za ohranitev zemeljske klime

Na Zemlji živi dvakrat toliko kakovinskih živali kakor ljudi! Za lovsko prehrano je vsak let potreben 45 milijard živali. Samo v Nemčiji je bilo v letu 2002 potreben 300.000 goved, 44.300.000 prašičev, 2.100.000 ovc in kož, 31.300.000 pišancev, 30.800.000 puranov, 13.800.000 rac in 400.000 gosi. Poleg tega ga lovci letno posredujejo 5 milijonov divjih živali.

- Ta prekomerna proizvodnja mesa sprošča velike količine CO₂, posebej zaradi požiganja tropskih gozdov. Poleg tega živali proizvajajo energijo z oksidacijo ogljikovih vezi, kar vodi do sproščanja ogljikovega dioksida (CO₂) in vode. 21 odstotkov celotne emisije CO₂, ki jo povzroča človeštvo, na ta način izhaja iz živali, ki jih jemo. In to ima katastrofalne globalne posledice.
- Britanski fizik Alan Calverd piše v Svetu fizike: »Zmanjšanje količine toplogrednega plina CO₂ v atmosferi ni potrebno zmanjšati porabe kurilnega olja in plina, pač pa bi moralno človeštvo spremeniti svoje prehranjevalne navade. Če bi bili vsi ljudje vegetarijanci, bi bilo globalno segrevanje mogoče nadzorovati.«
- Vzreja goveda in ovc za pridelavo mesa povzroča tudi četrtino vseh emisij metana na Zemlji, kajti zaradi živinoreje letno nastane 115 milijonov ton plina metana. Ena ovca proizvede 7 kilogramov metana na leto, eno govedo pa celo 114 kilogramov. Metan je 21-krat močnejše delujoč toplogredni plin kot CO₂.
- Vodja Wuppertalskega Instituta za klimo, okolje in energijo, Ernst U.v. Weizsäcker, je ugotovil: »Prispevek živinoreje k učinku tople grede je podobno velik kot prispevek celotnega avtomobilskega prometa, če štejemo tudi iztrebljanje gozdov zaradi govedoreje in pridelave hrane za živali ... Spreminjanje savane v puščavo, erozija hribovitih predelov, prekomerna poraba vode za reho govedi, ogromna poraba energije za vzrejo živine so nadaljnji razlogi za veliko škodo, ki jo povzročamo okolju z vsakim pridelanim kilogramom govejega mesa.«
- Pred kratkim objavljena študija Organizacije za prehrano in kmetijstvo pri Združenih narodih (FAO) je privedla do zaključka, da živinoreja v svetovnem merilu proizvede več toplogrednih plinov kot vse svetovni transport. Predvsem gnojila (hlevski gnoj in gnojnica) s svojo energetsko potratenim proizvodnjo povzročajo nastanek 65 odstotkov od človeka povzročenih dušikovih oksidov. »In ti prispevajo 296-krat več k segrevanju zemeljske atmosfere kot ogljikov dioksid,« je sporočila FAO. »Živinoreja je ena od panog, ki so najbolj odgovorne za današnje okoljevarstvene probleme. Nemudoma moramo nekaj storiti v pomoč okolju,« pravi strokovnjak FAO, Henning Steinfeld. Živinoreja danes obremenjuje že 30 odstotkov kopenske zemeljske površine. Soodgovorna je tudi za onesnaženje zemelje in vode. (Vir: WELT, 1.12.2006)
- Preiskovalna komisija nemškega parlamenta – Komisija za zaščito zemeljske atmosfere je že pred nekaj leti ugotovila: »Z zmanjšanjem porabe mesa na zdravju priporočljiv nivo, bi se lahko izognili najmanj eni četrtini emisij, ki vplivajo na ozračje. Prehod na bolj rastlinsko prehrano ponuja daleč največjo možnost zmanjšanja emisij (do 100 milijonov ton CO₂ ekvivalentov) v prehranjevalnem sistemu. Poleg tega bi se gospodarska škoda zaradi bolezni pogojenih z nezdravo prehrano (25 milijard EUR/leto) znatno znižala. Prehranske komponente z vsebnostjo mesa (npr. polpete iz mletega mesa) povzročijo 13-krat več CO₂ ekvivalentov kot brezmesne komponente (npr. zelenjavne polpete).«

Akutivno varstvo okolja = postati vege tarjanec!

Ali vaši
obrok i
uni uje jo
Zemljo?

Nenasitni apetit za mesom in mlekom utegne dokončno uni iti naš planet.

- **Izumiranje gozdov:** Amonijak dandanes velja za glavnega krivca izumiranja gozdov. Okroglih 85% ga nastane z emisijami živinoreje, na primer zaradi polivanja gnojnice po travnikih in poljih. Preiskovalna komisija nemškega parlamenta je na temo zaščite zemeljine atmosfere leta 1992 prišla do zaključka, da lahko emisijo amonijaka v 90% prisemo kmetijstvu, od tega 80% živinoreji.
- **Deževni gozd:** 90% uničenja tropskih deževnih gozdov je posledica masovne živinoreje. Vsaki dve sekundi se uniči površina gozda v velikosti nogometnega igrišča – večinoma zaradi pridobitve novih pašnih površin.
- **Erozija tal:** Proizvodnja mesa in mleka je kriva za 85% erozije tal – to je 24 milijard ton letno.
- **Energija:** Več kot tretjina surovin in fosilnih goriv se v ZDA uporabi za reho živine za prehrano ljudi.

Ve ge tarjans tvo za izk ore ninje nje lak ot na sve tu

Kljub temu da smo na svetu v lansi sezoni pridelali 1,57 milijard ton žita, preko 852 milijonov ljudi strada. Pri 6,6 milijardah prebivalstva na svetu naj bi bilo vsakemu prebivalcu dnevno na razpolago 652 gramov žita.

Toda 49% letne pridelave žita in 90% letne pridelave soje služi za hrano dvajsetim milijardam »koristnih živalic. 80 odstotkov kmetijskih površin na svetu se uporablja za potrebe živinoreje. Revne dežele so zaradi prezadolžitve deloma prisiljene prodajati visokokvalitetno, za človeško prehrano potrebno rastlinsko hrano kot krmila za živino. 60% krme za potrebe živinoreje je uvožene iz dežel v razvoju.

e bi love štvo žive lo ve ge tarjansk o,
nih e ne bi stradal!

Za proizvodnjo 1 kg mesa je potrebno 7–16 kg žita ali soje. Pri »preoblikovanju« žita v meso se s tem umetnim podaljševanjem prehranjevalne verige izgubi 90% beljakovin, 99% ogljikovih hidratov in 100% vlaknin. Mesojedstvo je torej najbolj učinkovit način uničevanja razpoložljive hrane. Na površini, potrebni za pridelavo 1 kg mesa, bi lahko v istem času pridelali 200 kg paradižnika ali 160 kg krompirja.

Zaradi lakote vsak dan na svetu umre 40.000 otrok. Množi na reja živali v zahodnem svetu je eden izmed glavnih krivcev za lakoto v tretjem svetu.

Ve ge tarjans tvo proti pom anjk anju vode

Tretjina svetovnega prebivalstva trpi zaradi pomanjkanja vode. Do tega zaključka je prišla doslej najobsežnejša študija 700 znanstvenikov na temo oskrbe s sladko vodo (Comprehensive Assessment of Water Management in Agriculture). Kot najučinkovitejšo metodo, kako prihraniti pri porabi vode, so znanstveniki navedli odrekanje mesu. Kajti za pridelavo enega kilograma žita je potrebnih 2000 litrov vode, za pridelavo kilograma mesa pa petkrat toliko.

50 odstotkov onesnaženja vode v Evropi je povzročenih z masovno živinorejo. Nitrati s kmetijskih površin so dandanes prodrli že tako globoko v podtalnico, da nekatere mineralne vode ne izpolnjujejo več pogojev za pitno vodo. V ZDA je delež onesnaženja vode zaradi kmetijstva večji kot delež vseh držav in industrij skupaj.

Ve ge tarjanci so bolj zdravi

S trokovnjaki dandanes ne dvomijo več, da je z brezmesno, vegetarijansko prehrano zagotovljeno optimalno pokrivanje prehranskih potreb človeka. Uživanje mesa, mesnih izdelkov in rib je rizični faktor za mnoge bolezni:

Meso omogo a nastanek diabetesa:

Visok vnos nasičenih maščobnih kislin lahko pripelje do odpornosti na inzulin in omogoči nastanek sladkorne bolezni (diabetes mellitus). Na splošno vsebujejo živalski proizvodi zelo veliko nasičenih maščobnih kislin.

Meso povzro a debelost:

Nasičene maščobne kislne omogočajo pridobitev prekomerne teže. Prekomerna teža je rizični faktor za obolenja srca in ožilja, srčni infarkt, možgansko kap, motnje prekrvavitve in podobno.

Meso škoduje kostem:

Mesni proizvodi vsebujejo povprečno več fosforja kot kalcija. Povišano razmerje fosfor-kalcij ima za posledico močnejše izločanje kalcija iz kosti. Študije kažejo močno povezano med visokim vnosom fosfatov s hrano in povečanim tveganjem za nastanek osteoporoze in zlomov kosti.

Meso povzro a vnetja in bole ine:

Živalski proizvodi vsebujejo veliko arachidonske kislne, ki povzroča tvorbo vnetij. Ta lahko vodijo k nastanku nevrodermitisa, vnetij črevesja, astme, artritisa, artroze in revme.

Meso prispeva k sr nemu infarktu in arteriosklerozi:

Previsok vnos železa, ki ga prinaša uživanje rdečega mesa, je nevaren izvor prostih radikalov, ki škodujejo krvnim telescem. Posebej pri moških se poveča nevarnost srčnega infarkta.

Meso je rizi ni faktor za nastanek raka:

NIH, največja medicinska raziskovalna institucija na svetu, je leta 2001 ugotovila povečanje tveganja za nastanek raka zaradi uživanja rdečega mesa. Iz ene od študij Univerze v Minnesoti, ki je bila objavljena septembra 2002, izhaja, da uživanje na žaru pečenega rdečega mesa povzroča raka trebušne slinavke. Velika evropska študija prehranjevanja je v letu 2006 dokazala, da obstaja pri ljudeh s Helicobacter infekcijo, ki obenem tudi jedo veliko mesa, petkrat više tveganje za nastanek karcinoma želodca. V svetovnem merilu je rak želodca drugi najpogosteji razlog za smrt zaradi rakastega obolenja. Študija Instituta za raziskavo raka iz Ontaria je dokazala direktno povezano med uživanjem mesa in povečanim tveganjem za nastanek raka na prsih. Po študiji nemškega Centra za raziskavo raka imajo vegetarijanci bistveno zmanjšano tveganje za smrt zaradi raka. Kdor bi rad zdravo živel, naj se mesu zato raje odpove.

Vir: Freiheit für Tiere 2/2007, prevod: Marina Sen ar

Madal Bal

Chondika - cijevnikičko mazivo mleko brez živilskih mazivov

nugotvrdno preprosto mleko / 1,00 litr

Vzpostavljeno v medini Indoneziji in Indoneziji, Madal Bal je v slovenskih delih poznana pod imenom Madal Bal, v Sloveniji pa je znana pod imenom Chondika.

FASTRAM

Pozitivna hrana, napravljena iz
večesar vegetarijanske prehrane

<http://www.fastram.si>

Ugovor vesti ubijanju in mučenju živali

Slovenska ustava spada med moderne ustave ter priznava kar nekaj človekovih pravic in svoboščin. Tako zagotavlja nedotakljivost človekovega življenja, priznava pravico do osebnega dostojanstva in varnosti ter nedotakljivosti človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic, priznava pravico do osebne svobode in tudi svobodo vesti. Zelo pomembna je že omenjena svoboda vesti, ki jo priznava v 41. členu, saj tako omogoča uresničitev etičnih vrednot posameznika. Kot vest bi bilo mogoče opredeliti tisto, kar človeku pove, katero ravnanje je pravilno ozziroma ustrezno v določeni situaciji. Svoboda vesti je posebna oblika svobode izražanja in nekaterih drugih človekovih pravic ter izvira iz človekovega dostojanstva kot temelja demokratične države. Ustava v 46. členu varuje svobodo vesti in zato omogoča ljudem pravico do ugovora vesti, pri čemer določa, da je ta doposten v primerih, ki jih določi zakon, če se s tem neomejujejo pravice in svoboščine drugih oseb. V Sloveniji je ugovor vesti zakonsko urejen glede vojaške obveznosti in v zdravstvu.

Glede na to, da so mnogi ljudje iz etičnih razlogov proti ubijanju ali mučenju živali in zato prihajajo v konflikt s svojo vestjo, ker morajo takšna dejanja dopuščati, bi bilo potrebno ugovor vesti urediti tudi na področju, ki je povezan z živalmi, npr. v zvezi z lovom, klavnicami, poskusi na živalih...

Ugovor ve sti lovu

Ker država verjetno še ne razmišlja o prepovedi lova, bi bilo potrebno tistim lastnikom lovnih površin, ki so proti lovu živali in uničevanju narave, omogočiti, da sami odločajo o tem, ali se bo na njihovih nepremičninah lovilo živali ali ne. Biti ne samo proti ubijanju živali, temveč tudi proti lovu živali, lov živali je namreč več kot golo ubijanje živali, je tudi iskanje, opazovanje, zasledovanje, vabljene in čakanje divjadi s ciljem upleniti divjad, je namreč eden najbolj pomembnih vidikov vesti marsikaterega posameznika. Zato je država dolžna čimprej urediti, da se v okviru ugovora vesti uresniči ta vidik svobode ljudi. Kajti če je država to uredila na področju vojske, torej je ljudem zaradi določenih nazorov omogočila, da se izognejo uporabi orožja in tako ubijanju drugih ljudi in seveda tudi živali, saj je v vojnem ubitih ogromno živali, ne more biti nobenih resnih zadržkov proti ugovoru vesti lovu. Še posebej ne, ker je ugovor vesti omogočen tudi zdravnikom, ki lahko odklonijo vsak zdravniški poseg, če presodijo, da ni v skladu z njihovo vestjo, razen če gre za nujno zdravniško pomoč. Zdravnik lahko torej odkloni vsak zdravniški poseg, tudi najmanjšega, če je v nasprotju z njegovo vestjo, lastnik gozda pa sedaj ne more prepovedati morjenja živil bitij na svoji lovni nepremičninai, kar je absurdno. In primerjati nek zdravniški poseg, ki se ne dotika življenja, in pa morjenje živali v gozdovih, sploh ni mogoče. V tem kontekstu je zelo pomembna tudi odločitev Evropskega sodišča za člo-

vekove pravice, da zemljiški posestnik ne sme biti prisiljen svoje lovske pravice odstopiti lovski skupnosti in tako trpeti lova na svojem zemljišču, če iz etičnih razlogov odklanja lov.

Seveda pa bi moral biti ugovor vesti proti lovu priznan tudi tistim ljudem, ki morajo kot profesionalci, npr. gozdarji, po službeni dolžnosti loviti ozziroma moriti nedolžne živali npr. v loviščih posebnega namena. Posebej tudi zaradi tega, ker so mogoče svojo zmoto glede lova spoznali šele, ko so se zaposlili, in so sedaj eksistenčno vezani na državno ozziroma javno službo. Tem ljudem je nujno potrebno omogočiti, da odklonijo ubijanje živali v okviru svoje službe, če so seveda proti ubijanju. Kakšnih resnih pomislikov zoper priznanje ugovora vesti tudi v tem primeru ne more biti, saj je situacija primerljiva z zdravnikovim ugovorom vesti.

Ugovor ve sti klanju živali

Podobno kot pri ugovoru vesti proti lovu je tudi pri klanju živali v klavnicih. Tudi klavcem živine mora biti omogočen ugovor vesti, podobno kot npr. gozdarjem, če pridejo v konflikt vesti zaradi morjenja živali. In to ne glede na to, v kateri službi so, kajti mnogi so eksistenčno vezani na svoje službe v klavnicah in bi zapustitev te službe, da bi se rešili klanja, lahko povzročilo negativne posledice za njihovo življenje, posebej, če ne bi dobili druge službe. Tudi tukaj je situacija primerljiva z ugovorom vesti zdravnikov.

Da nekdo postane klavec, se mora izšolati. Obstaja izobraževalni program mesar, ki se izvaja v srednjem poklicnem izobraževanju. Pri tem izobraževanju se mladostniki, starci verjetno kakšnih 16 let, učijo o tem, kako se kolje živali. Ti mladostniki se morajo učiti, kako se umori živo bitje, kako se mu npr. prereže vrat in podobno. Otroci morajo gledati, kako v mukah in trpljenju izkrvavijo nedolžne živali. Mogoče morajo to celo sami narediti in v okviru pouka umoriti živo bitje. Kakšen vpliv ima vse to na duševnost otrok, si sploh ni mogoče zamisliti. Gre za izjemno grob poseg države v duševnost otrok in v njihove ustavne pravice, gre za veliko duševno zlorabo otrok. Mnogi otroci so zavedeni in menijo, da je morjenje ozziroma klanje živali moralno-etično opravičljivo in pravilno, ker to uči ozziroma dopušča država. Ali je v korist otrok oz. mladostnikov, da se učijo moriti živali? Kaj o tem menijo starši, ki naj bi skrbeli za otrokove koristi, tudi ni jasno.

Država ne bi smela dopustiti, še manj pa financirati, kar počne sedaj, da obstajajo izobraževalni programi, ki učijo mladostnike, kako se mori živa bitja. In ne samo mori, temveč tudi muči, kajti faza pred smrtnjo je za vsako žival neverjetno trpljenje. V vsakem primeru pa gre za nepredstavljivo zlorabo ustave in pravic mladostnikov. Takšne izobraževalne programe je potrebno takoj ukiniti, saj so protiustavni. V družbo vnašajo veliko sovraštvo do živali, mnoge otroke pa pravljajo za ubijanje v odrasli dobi. In verjetno ne bodo ubijali samo živali, temveč tudi ljudi. Očitno si država na zelo prefinjen način šola vojake. Lev Tolstoj je bil jasen: »Dokler bodo klavnice, bodo bojišča.«

Ker ugovor vesti lovu v Sloveniji še ni mogo, so nekateri kmetje za eli na svoji posesti postavljati opozorilne table proti lovu. Doslej so se lovci držali teh opozoril.

Še o ugovoru ve sti

Ugovor vesti proti ubijanju ali mučenju živali bi bilo potrebno priznati tudi veterinarjem ter delavcem, ki delajo pri poskusih na živalih, in drugje, kjer lahko na profesionalnem področju doživijo konflikt vesti zaradi zlorab živali, pa se temu ne morejo izogniti ozziroma se mu lahko samo z nesoznanim negativnim posegom v svoj položaj. Tudi ta ugovor vesti bi bil urejen podobno kot pri zdravnikih. Država mora poskrbeti za uresničitev svobode vesti vsakogar, saj je ta človekova pravica temelj demokracije, kot je že bilo navedeno. Verjetno bi bilo potrebno razmislit tudi o ugovoru vesti glede plačevanja tistega dela davkov, ki gredo za ravnanaža živalmi, ki pri državljanjih sprožajo konflikt vesti, npr. poskusi na živalih, subvencije živinoreji, ki je največji uničevalec živilih bitij, podnebjja in okolja, financiranje lova ...

Vlado Began, varuh pravic živali pri Društvu za osvoboditev živali in njihove pravice

Kako lahko jaz pomagam živalim?

Če imate zemljišče in ste proti lovu na svoji posesti, postavite opozorilno tabelo proti lovu!

Žalost v divjini Živali imajo čustva

Živali trpijo kot ljudje – kadar bližnji umrejo, tudi živali ob utrijo žalost. Tudi telesne reakcije žalujo ih so si podobne.

Znanstveniki ugotavljajo: fiziološko gledano imajo številne živalske vrste pogoje, da lahko občutijo žalost, ker imajo limbični sistem, ki v človeških možganih šteje za sedež čustev.

Tudi telesne reakcije žalujočih živali in ljudi so si podobne. Pri žalujočih ljudeh se poveča koncentracija stresnega hormona v krvi – pri žalujočih živalih tudi. To je bilo ugotovljeno v poskušu, pri katerem je raziskovalec ugotavljal reakcijo samčka morskega praščka na izgubo svoje najljubše samičke. Morskega praščka je za eno uro ločil od njegove skupine in ga prestavil v drugo kletko. Koncentracija stresnega hormona v krvi živalice je takoj narasla. To se ni spremenilo niti potem, ko mu je delala družbo njemu nepoznana samička iz njegove kolonije. Tudi znana samička iz njegove kolonije ga ni mogla pomiriti. Šele ko je raziskovalec v kletko spustil njegovo najljubšo samičko, se je nivo kortizola v krvi samčka normaliziral. Ta poskus dokazuje tudi, da se živali med seboj individualno poznajo in gradijo socialne stike, kar je predpogoj za sposobnost žalovanja.

Vir: Süddeutsche Zeitung, 19.08.2006

Ne žaluje jo sam o sloni ob izgubi pripadnik a re de – znans tev nik i dok azuje jo žalovanje tudi pri m orsk ih praši k ih .

Gvorica prašičev

Kruljenje ni enako kruljenju

Človeška ušesa ne zaznajo nobene razlike, kadar mladiči prašički civilijo. Panično oglašanje je za naša ušesa vedno enako, vseeno ali jih hranijo, božajo ali pa kastrirajo brez narkoze. Zakonodajalec si je poenostavil stvar: mladiči prašički – tako se glasi utemeljitev – ne čutijo bolečin, ker so še takoj mladi. Raziskovalci pa z novo metodo dokazujejo trpljenje živali: iz civiljenja so izločili različne tone; njihovo število,

trjanje in intenziteta so bili različni. Če prašičke kastrirajo brez narkoze, so toni za 1000 hercev višji, kriki trajajo dlje in so bistveno glasnejši.

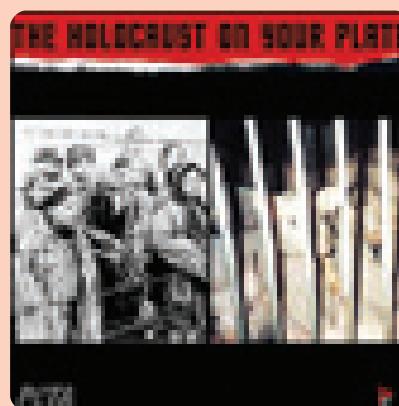
Vir: Deutschlandradio, 17.10.2006

Zmaga Organizacije za etično ravnanje z živalmi (PETA) pred avstrijskim vrhovnim sodiščem

Kampanja »Holokavst na vašem krožniku« je primerna

Kontroverzno obravnavana kampanja nemške organizacije PETA »Holokavst na vašem krožniku« je primerna – je razsodilo vrhovno sodišč e Avstrije in zavrglo vse odlo itve nižjih instanc kot protizakonite.

V pravnem sporu med židovskimi sodržavljeni in organizacijo za etično ravnanje z živalmi PETA iz Nemčije je sodišče dalo prav slednji: razstava na plakatih z motivi iz koncentračnih taborišč in primerjave z masovno rejo živali je upravičena z vidika ene najvišjih demokratičnih pravic – svobode mnenja in tiska. Leta 2004 so se različni tožniki zavzeli za prepoved razstave. Sodišče dobesedno: »Šokantni učinek fotomontaž je v glavnem pogojen s temo razstave (s človeško brutalnostjo povzročeno trpljenje drugih). Prikazana drastična primerjava služi v osnovi dovoljenemu namenu, in sicer pritegniti pozornost z reklamami preplavljeni družbe. Zahteve zaščitnikov živali so – v izvedeni obliki – tehtne, gospodarsko-politično sporne in aktualne (primerjaj zakonodajo o varstvu živali iz bližnje preteklosti).« »To je dober dan za živali in za pravico do svobodnega izražanja mnenja,« pravi Harald Ullman iz organizacije PETA. »Prosimo vse, ki današnji holokavst nad živalmi zanikajo, da končno spregledajo in se ne pretvarjajo, kot da se te grozote v klavnicah in tovarnah živali ne bi dogajale.« Skorajda utemeljeno je pričakovati, da bodo razveljavljene tudi sodbe sodišč v Berlinu in Stuttgartu.

Plakat organizacije PETA: primere rjava med dve kontracejski im taboriščem in masovno rejo živali.

Vir: Freiheit für Tiere 2/2007, prevod Marina Senar

Vprašanja za predsednika Lovske zveze Slovenije

Na pre dse dnik a Lovske zveze Slovenije, Bogdana Mahneta, smo naslovili spodnja vprašanja. Na vprašanja nam doslej ni odgovoril. Ne kaž odgovorov nam je posredoval tiskovni predstavnik LZS, več daršom i želeli narediti intervju s pre dse dnikom in ne z njim. Sprašujem o se, zakaj nam ni dal intervjuja, drugim mene dije pa jih daje. Ali nism očakopravni? Vprašanja k ljubitemu objavljam o in si želim o, da bi se LZS v prihodnem odnosil pre oblikovala v naravovarstveno organizacijo brez ubijanja živali.

- Ali menite, da bi še obstajal lov, če bi bili ljudje vegetarijanci?
- Ali lahko lovec v lovišču ustreli psa ali mačko?
- Kaj menite o ugovoru vesti lov – po vzoru ugovora vesti vojaški službi? Bi ga loveci priznali v etičnem smislu?
- Ali pomeni lov mučenje živali, če žival ne umre takoj, temveč šele po urah in urah ali celo dnevih tavanja po gozdu?
- Ali priznavate živalim pravico do življenja?
- Ali je lov v blaginjo Slovenije?
- Ali je lov del kulture?
- Ali menite, da bi Slovenija potrebovala varuhu pravic živali?
- Kako bi komentirali izjavo Theodorja Heussa, ki se je kot prvi predsednik Zvezne republike Nemčije moral iz reprezentančnih razlogov pogosto udeležiti diplomatskega lova: »Lov je samo nizkoten opis za posebno nizkoten humor sobitij, ki nimajo nobene možnosti. Lov je stranska oblika človeške duhovne obolenosti.«
- Ali je res, da loveci vsako leto pobjejo v Sloveniji okoli 100.000 živali?
- Kaj menite o švicarskem kantonu Ženeva, kjer je lov prepovedan že več kot 30 let, pa niti kakšnih posebnih problemov z naravnim ravnoštejem? In omenjeni kanton je del kulturne krajine, za katere se trdi, da naravne zakonitosti ne morejo delovati.
- Znano je, da na področjih, kjer ni lova, živali bistveno manj obolevajo. Ker niso pod stresom in imajo boljši imunski sistem. Primer: v narodnem parku Berchtesgaden ne lovijo lisic in ni stekline. Ali tudi vi dopuščate to možnost, da lovne živali bolj pogosto zbolevajo, ker so pod hudim stresom zaradi lovecev?
- Ali loveci priznavate živalim njihovo dostenjanstvo?
- Če je razlog ubijanja živali v gozdovih uravnavanje naravnega ravnošteja, kot to trdijo loveci, zakaj loveci mnoge živali, ki so po njihovem ali po državnih odločitvih odveč, do stojanstveno ne pokopljejo, temveč jih ponižajo, saj jim odvzamejo del telesa za trofejo ali pa jih pojedo? Ve se namreč, kaj npr. predstavlja trofeja: to je znamenje zmage nad sovražnikom!
- Kaj mislite, koliko lovecje bi ostalo v lovskih družinah, če bi država prepovedala lov in te družine preoblikovala v naravovarstvena društva?
- Ali se lahko z ubijanjem živali ohranja naravno bogastvo, če vemo, da je ubijanje uničevanje?
- Loveci trdite, da uravnavate ravnotežje števila živali v naravi. Zakaj potem ne uravnavate tudi števila čmrljev, metuljev, žab...?
- Ali so fazanska gojišča po lovski logiki tudi uravnavanje živali ali pa morda celo projekti usmiljenja do živali?
- Je tudi streljanje na medvedje mladiče uravnavanje populacije?
- Loveci trdite, da ste prijatelji živali. Kako si lahko nekomu prijatelj, če ga ubiješ? Bi si vi želeli imeti prijatelja, ki bi vas hotel ubiti?
- Ali mislite, da vas gozdne živali, ki jim strežete po življenu, dojemajo kot prijateljice?
- Zakaj menite, da gozdne živali bežijo pred človekom?
- Kako mislite, da bodo gozdne živali ponovno pridobile zaupanje do človeka?
- Bi si želeli živeti v svetu, kjer bi se človek in žival v gozdu srečevala kot prijatelja, brez strahu eden pred drugim?

Foto: Freiheit für Tiere 2/2007

In kakšen obliki imata vi?

www.freihheit-fuer-tiere.org

De klica in loveci trdijo, da im ajo radi živali. Kom u se daj ve rje ti?

Naj vam
vegetarijanstvo
prireste k srcu.

PETA
Alžbeta Šimonek

RAK

RAK, IMPOTENCA, GLASNOVNA BOLEZEN, INOLESTEROL, SIKRE INFARKE, POVTISAN KOTNE PROSTATA, DEBELOST, MIKOZITNA ŽIVINOBESTA, GLOBALNO SEGREVANJE, TRPLJENJE ŽIVALI, ZASTRUPLJANJE, ŠEDOLJA, LAKOTA...

AM VSE ŠE VEDNO JESTE MESO?

VGT
Vegetariani za globalo te

" e bi vsi ljudje postali vegetarijanci, bi lahko nadzorovali globalno segrevanje."
Britanski fizik Alan Calverd v Physic World

Vegetarijanci prihranijo dnevno 2.500 litrov vode

Vsi liki, so ni zre za k, ki ga ne kaže niti obožujejo, a se ne zavzamejo, da hkrati s tem kosom mesa porabijo okoli 10.000 litrov vode. Govor do, iz katerega izvira ta zreza, toliko vode ni le popilo, ampak se je voda porabila tudi za proizvodnjo krme. Tudi v kavarnici te je več likov vode.

Vodo, ki se uporablja za proizvodnjo prehrambnih sredstev in drugih proizvodov, imenujemo »virtualna voda«. Je nevidna, a ni brez učinka. Tako prispeva intenzivna pridelava zelenjave v južni Španiji k pomanjkanju vode v regiji, ki je zaradi globalnih podnebnih sprememb že tako ali tako ogrožena, kar jo spreminja v puščavo.

Pojem »virtualna poraba vode« je uvedel leta 1993 profesor J.A.Allan na Kraljevem kolidžu v Londonu. Že nekaj let sistematično raziskujejo tovrstno porabo vode, predvsem »UNESCO – Institut za vodovzgojo« v Delftu (Nizozemska). Iz porabe vode se da izračunati »vodni odtis« posamezne osebe ali celo celotne države. Rezultati so osupljivi. Medtem ko povprečni državljan Nemčije porabi dnevno 126 litrov vode iz vodovodnega omrežja, znaša njegova virtualna dnevna poraba vode 4.233 litrov (prebivalec Azije shaja s približno 1.400 litri). Vzrok te visoke porabe vode v Nemčiji je v nebrzdanem potrošnjištvu mnogih prebivalcev. Že samo za en list DIN A4 papirja, se porabi 10 litrov vode, za eno skodelico kave celo 140 litrov. En paradižnik prispeva 13 litrov k virtualni porabi vode, en 150-gramskega hamburgerja pa celo 2.400 litrov.

Ne zapravlja se le domača voda. Nemčija kot svetovni prvak v izvozu je na 4. mestu neto uvoznikov virtualne vode. To pomeni, da je veliko več vode v uvoženih kot v izvoženih izdelkih. Vzrok temu je, med drugim, v visokem uvozu kave, čaja, kakava in oljnih sadežev (recimo soje iz Brazilije za krmo živalim). Na 10 litrov uvožene virtualne vode pride dnevno 7 litrov izvožene vode. To je toliko bolj izraženo, ker Nemčija pokriva 53% svoje virtualne porabe vode z uvozom.

Povprečni državljan torej dnevno porabi več kot 2.000 litrov virtualne vode, ki jo vsebuje uvoženi izdelki iz drugih držav. »Vodni odtis« vegetarijanca ali vegetarijanke znaša po ameriških podatkih 1.500 litrov, to pomeni 2.500 litrov manj kot pri mesojedcu z redno mesno prehrano. Nič čudnega, saj se za proizvodnjo zgolj enega kilograma govejega mesa porabi okrog 15.500 litrov vode. Za 1 kilogram žitaric se porabi 1/10 tega volumna vode. Američani, ki letno pojedo 120 kilogramov mesa (več kot 3-krat toliko kot povprečni Zemljani), dosežejo »vodni odtis« 6.795 litrov na dan.

To je 50% več, kot porabi prebivalec Nemčije in 4-krat več kot prebivalec Kitajske. Pri mesojedcu v Kaliforniji se porabi skoraj dve tretjini virtualne vode za mesno prehrano.

Agronom dr. Christoph Studer iz Švicarske visoke šole za poljedelstvo je oktobra 2003 v svojem referatu podal naslednjo ugotovitev: »Če bi vse človeštvo prevzelo takšen način prehranjevanja, kot jo imamo sedaj na Zahodu, namreč s poudarkom na mesni prehrani, bi globalno potrebovali za proizvodnjo prehrane 75% več vode, kot je potrebujemo danes. Ta izračun je teoretičen, kajti v mnogih delih sveta toliko razpoložljive vode

sploh ni. Zaskrbljujoče v tej situaciji pa je, da se je povprečna poraba mesa na prebivalca našega planeta povečala z manj kot 25 kilogramov v letu 1965 na skoraj 40 kilogramov v letu 2002.

Foto: stormvideographer.com

Zivinoreja je eden od glavnih krivcev za globalno segrevanje in posledi so tudi suše. Poleg tega se za pridelavo enega zrezka porabi kar 10 tisoč litrov vode.

Odgovornost za to pada nenazadnje tudi na uspešni marketing verig s hitro prehrano kot propagiranje zahodnjaškega načina življenja, h kateremu spada tudi visoka poraba mesa (vsaj v večini TV serij, ki jih gledamo po vsem svetu). Omenjeni UNESCO-Institut je v eni svojih študij o »vodnih odtisih« v posameznih državah leta 2004 izrecno opozoril na to, da je zmanjšanje porabe mesa tista pot, ki pelje v manjšo virtualno porabo vode. Skoraj obup vzbujajoča pa je v tej študiji ugotovitev, da gre trend v nasprotni smeri.

Svetovna organizacija za boj proti lakoti je jeseni leta 2004 v svojem časopisu Svetovna prehrana pisala o svetovni porabi mesa naslednje: »40% celotne pridelave žita se porabi za krmo perutnine, prašičev, goveda in drugih rejnih živali. Za eno mesno kalorijo se porabi, glede na vrsto živali, okrog 7 do 12 rastlinskih kalorij. To razkošje krmljenja si privoščijo predvsem industrijske države. Povprečni Evropejec pojede malce več rastlinske hrane kot prebivalec Afrike, a šestkrat več mesa. Če bi Indijci pojedli toliko perutnine kot Evropejci, bi morala država odkupiti celotno količino žitaric, s katero trguje svetovni trg, in jo uporabiti za krmo perutnine.«

Namesto tega spada Indija med največje izvoznice virtualne vode na svetu. Indijski časopis »Times of India« je o tem poročal 21. julija 2004 na 1. strani z naslovom: »Prodano! Indijska voda«. Vodo neke države izvažajo, v mnogih regijah te države pa vsako leto vlada suša. Preden pa moralno obtožimo celotni subkontinent, moramo upoštevati, da čaj s področij ob vznožju Himalaje, bogatih s padavinami, bistveno prispeva k temu izvozu vode. Kljub temu vedenju o virtualnem izvozu vode postavlja marsikatero razvojno strategijo v smislu povečevanja izvoza v deželah, kot je Indija, pod vprašaj. To velja tudi za Kenijo. V začetku maja 2005 je biolog David Harper z Univerze Leicester podal izjavo za britanski časopis »The Independent« (Neodvisni) o manjšanju jezera Naivasha

v Keniji. Naivasha bo žrtvovan zaradi tega, ker porabimo preveč vode. Skoraj vsak Evropejec je kupil vodo iz Naivashe s tem, ko je jedel fižol ali jagode iz Kenije ali ko se je razveselil kenijskih vrtnic. To popolnoma izsuši jezero. Spreminja se v malo večji smrdeči ribnik, na njegovih golih bregovih pa trudoma skušajo preživeti osiromašene združbe.

Med velikimi svetovnimi izvozniki vode so države, kot so Sirija, Sudan in Burkina Faso v Zahodni Afriki (med drugim izvažajo tudi bombaž), ki trpijo zaradi pomanjkanja vode in del svoje potrebe po vodi krijejo s fosilno podtalnico, vodo, ki je nastala pred tisočletji in se zaradi današnjih podnebnih razmer ni obnovila. Ko bo ta voda porabljena, bodo ljudje v pravem pomenu besede »na suhem«.

Lastno ukrepanje je torej nujno. A v primerjavi z varčevalnim z virtualno vodo se zdi varčevanje z vodo iz vodovodnega omrežja zelo enostavno. Varčevalna tipka na splakovalniku za stranišče, varčni pralni stroji, velike posode za zbiranje deževnice za zalivanje vrtov, in že se števec za vodo počasneje premika. Pri varčevanju z virtualno vodo pa je potreben večji premislek. Osnovno vprašanje pri nakupovanju se mora glasiti: ali res potrebujem to stvar? Kdor se zaveda, da se za en par čevljev porabi 8.000 litrov in za eno bombažno majico 2.000 litrov virtualne vode iz ekološke bilance, bo še enkrat premislil, če potrebuje še deveti par čevljev ali štirinajstko majico.

Pri majicah obstaja še en dodatni pomislek: EU spada h glavnim odjemalcem bombaža iz Uzbekistana in ta dežela uporablja dotoke Aralskega jezera za intenzivno namakanje polj. Posledica je, da Aralsko jezero dramatično usiha. Za njim ostaja slana puščava, ki je nevarna za ljudi, živali in rastline teže območja. UNESCO-Institut se je leta 2005 ukvarjal z medsebojno povezanostjo med pridelavo bombaža in virtualno porabo vode in prišel do zaključka, da EU zaradi uvoza bom-

baža prispeva eno petino k ekološki katastrofi na Aralskem jezeru. Iz tega lahko zaključimo, da kupujmo oblačila, ki so narejena iz bombaža, gojenega na okolju prijazen način in katera proizvodnja je potekala po okoljevarstvenih principih.

Tudi pri nakupu živil je potrebna pazljivost: živila z označko bio ali iz veganske in miroljubne pridelave, pri katerih se ne uporablajo gnojila živalskega porekla, kot so kri, moka iz roževine in podobno kakor tudi ne gnojnica in gnoj, niso le bolj zdrava; odrekanje agrarni kemiji, kot so nitrati ali pesticidi, pomeni tudi razbremenitev podtalnice in rek. Vedno je treba tudi premisliti, od kod izvira nek proizvod. Za vsako skodelico čaja iz Asama je bilo sicer porabljenih 35 litrov vode, a v tej s padavinami bogati indijski zvezni državi takšna poraba vode ne sproža nobenih večjih problemov. Drugače je s citrusovimi sadeži, ki izvirajo iz dežel Daljnega vzhoda, revnih z vodo. 50 litrov vode za vsako pomarančo poveča pomanjkanje vode in zaostruje že tako obstoječe konflikte v tem območju.

Veliko več bi moralo biti narejenega, da bi se drastično zmanjšala poraba vode v poljedelstvu. Doslej je 70% človekove porabe vode odpadlo na poljedelstvo. V nekaterih agrarnih državah celo do 90%. Toliko pomembnejše bi torej bilo modernizirati namakalno poljedelstvo. Neučinkoviti sistemi porabijo dvakrat več vode kot varčni sistemi in pri tem vodijo k zgodnji zasolenosti tal. Torej, na vsakem paradižniku ne vidimo, pod kakšnimi pogoji je bil preskrbljen z vodo, a izplača se kupovati pri tistih prodajalcih, ki se zavedajo odgovornosti in imajo tovrstna okoljevarstvena vprašanja urejena.

Pri vegetarijanski prehrani je treba marsikaj premisliti, kadar gre za virtualno porabo vode. A potem smo lahko zadovoljni, da smo z lastnim, pravilno naravnanim potrošniškim ravnanjem prispevali k cilju »Voda za vse!«

Vir: Vegetarisch geniessen, št. 2/07, prevod: Blanka Prezelj

Dnevna virtualna poraba vode pri vegetarijancih znaša po ameriških podatkih 1.500 litrov, to pomeni 2.500 litrov manj kot pri mesojedcu z redno mesno prehrano.

Otroci v Ljubljani protestirali proti pokolu kitov

Kiti so ogrožene živali. Potrebovali bi najmanj 70 do 100 let pred povedi kitolova, da bi si ta vrsta opomogla. Naravnost nizkotno je, da tako inteligentna bitja, kot so kiti, izumirajo zaradi takih nepo-membnosti in človeških muh, kot so na primer: mila, šamponi, biči, hrana za živali, parfumi, masti ter stezniki. Vse omenjene stvari lahko pridobimo tudi iz drugih virov, pri čemer sploh ni potrebno pobijati kitov. Kitolovci se sklicujejo na sklepanja svojih predhodnikov iz 19. stoletja, da naj bi bilo takrat kitov malo, nekaj 10 tisoč na vrsto. Zdaj jih naštrevajo le nekaj manj, zato menijo, da naj bi jih bilo zadosti in da se jih z lovom naj ne bi ogrožalo. Genetske raziskave pa dokazujejo, da je bilo še v 19. stoletju na milijone kitov in da jih je zdaj le še manj kot desetino toliko, kot jih je bilo včasih, pred pojavom pridobi-tniškega kitolova. Kit ima pomembno vlogo pri oceanskem življenju. Ocean pa močno vpliva na podnebje, vreme in s tem tudi na življenje na zemlji; brez kita bi se življenje vseh nas, drugih živali in rastlin spremenilo. Toda kitolov ni edini, ki ogroža kite. Vsi poznamo zgod-be, kako se je ogromno kitov naplavilo na obalo. Čisto verjetno je, da so tega krivi sonarji, ki kite s svojim zvokom spravljajo ob pamet, saj uporabljajo iste frekvence kot kiti, ko pošiljajo zvok navzdol na dno morja. Način, kako se zvok odbije od tal, jim namreč pove, kako glo-boka je voda. Na ta način kiti uravnavajo pritisk v ušesih, zvok človeškega sonarja pa jih tako zmede, da ne morejo ugotoviti, kako globoka je voda, in kako naj uravnavaajo pritisk. To privede do tega, da se kiti fizično in psihično poškodujejo.

Večina držav na svetu se je izrekla proti kitolovu (tudi slovenski pred-stavnik je glasoval proti kitolovu) in na mednarodni konferenci na Aljski v Anchorage so se odločili za 5 let podaljšati prepoved kitolova. Toda ponekod v kitih ne vidijo drugega kot denar. Japonska, Islandija, Norveška, Kuba in nekatere afriške države so se odločile, da tega ne bodo upoštevale in da bodo kljub temu še naprej lovile kiti, Japonska letos okoli tisoč, Norvežani pa kot vsako leto 550 kitov. Otroška pobuda MAHA je nastala, ko smo opazili, da v Sloveniji ni-hče ni organiziral Big Blue March-a, po zamisli Greenpeace-a. Zato ga je MAHA priredila na Dvornem trgu v Ljubljani, kjer se je v nedeljo, 27. 5. 2007, zbral 425 podpisov v podporo peticije proti kitolovu. Razmišljamo pa tudi o tem, da bi pisali predsednikom tistih držav, ki se prepovedi ne bodo držale.

Otroška civilna iniciativa MAHA, maha.hana@gmail.com

Otroci so se zavezeli za ohranitev največ jih prebivalcev našega planeta.

Odprto pismo najstnici ob mednarodnem dnevu Zemlje

Sem Natalija Valpatič iz Ostrožnega pri Ponikvi. Stara sem 15 let in sem od rojstva vegetarijanka. Ker mi ni vseeno, kaj se dogaja z našim čudovitim planetom, vam ob mednarodnem dnevu Zemlje pošiljam spodnje pismo, ki je bilo poslano medijem in politikom. Rada imam naravo, travnike z veliko različnih rožic, drevje, vodo in živali. Zavedam se, da mi vse to podarja naš planet Zemlja. Opažam pa, da ljudje slabo ravnamo z Zemljo. Kajti poročila znanstvenikov so zelo slaba, predvsem za nas otroke. Pravijo, da kmalu ne bomo imeli pitne vode, da bo hrana vedno bolj zastrupljena, narava bo vedno bolj uničena, da bo vedno več katastrof. Jaz pa si želim živeti še dolgo, verjetno tudi mnogi moji vrstniki. Starejši, sprašujem vas, bom lahko živelna brez pitne vode in hrane, ki ne bo zastrupljena?

Babica mi velikokrat pripoveduje, kako prelepa in zdrava je bila na-rava in voda v potokih, ko je še ona bila otrok. Verjamem babici in vas, starejše, zato sprašujem: boste nam otrokom res uničili mater Ze-mljo, naš bivalni prostor in vse tisto lepo, kar nam Zemlja ponuja?

Letak, ki ga je ob mednarodnem dnevu Zemlje izdelala osnovnošolka Ana Gabrovec iz Logatca.

Kdo je tu čudak?

Veste kaj? Stara sem enajst let. Že od rojstva sem vegetarijanka. Zanimivo pa je, da se to večini ljudi, ki jih poznam, zdi čudno. Ozioroma se jim je zdelo. Do zdaj se jih je večina že navadila. Nekoč mi je neko dekle reklo: »Če ne boš jedla mesa, boš morala v bolnišnico...« Mislim, da še vedno veliko ljudi (otrok) ne razume vegetarijancev ali pojma vegetarijanstvo. Zdimo se jim fanatiki, nor-ci. Vegetarijanstvo se jim zdi brez smisla. Kar ni res. Zanima me, če bi še takoj govorili, če bi njih sekljali, mučili, dušili, rezali in na koncu servirali na lepem belem krožniku skupaj z zelenjavjo?

Amadea Kovij, Ljubljana

Mladi prijatelji živali!

Ali že še tudi vi izraziti vaše misli o pravicah živali, o vsegem življanskem? Pritisnite mi na naslov natalijvalpatic@mail.si ali poklicno na telefoni: 031 808672. Najboljša pisma bom objavili v prihodnjih številah revije Oslobodite živali.

Novice iz sveta

Rdečemeso - rizi ni faktor tudi za sladkomo bolezen

Starejše ženske in tiste srednjih let, ki jedo veliko rdečega mesa, tvegajo, da bodo zbolele za sladkorno bolezni. Skupina ameriških zdravnikov na čelu s Simonom Liujem z bostonske bolnišnice Women's and Brigham je raziskovala povezanost prehrane z veliko rdečega mesa in sladkorno bolezni tipa 2. Znanstveniki so v okviru študije ženskega zdravja osem let spremljali 37.309 žensk. Sodelujoče so imele najmanj 45 let in so bile pred začetkom študije dobrega zdravja, kar pomeni, da jim niso ugotovili bolezni srca, kapi, raka ali sladkorne bolezni. Med raziskavo je za sladkorno bolezni tipa 2 zbolelo 1558 žensk. Znanstveniki so ugotovili, da je tveganje med ženskami, ki so jedle večje količine rdečega mesa, za sladkorno boleznen za 28 odstotkov večje. *Vir: STA*

Hrvaški predsednik preživel 24 ur v kletki

Luka Oman, predsednik hrvaškega društva Prijatelji životinja, je sredi Zagreba, petega aprila, torej pred praznikom Velike noči, preživel 24 ur v zaprti kletki. Namen akcije je bil opozoriti javnost na nevzdržne razmere, v katerih živijo farmske kokoši. Milijone teh živali je celo življenje zaprtih v kletkah, ki obsega prostor A4 format papirja, tako da ne morejo niti razširiti kril. Kokoši so tako natlačene v teh kletkah, da zaradi nelagodja in frustracij pogosto pride do napadov med živalmi, zato jim z žarečim železom porežejo kljune. Kletke so izdelane iz žice, ki poškoduje njihove noge in perje, zato imajo po celem telesu rane, kraste in gnojne čire. Mnoge imajo trajno deformacijo nog. Vzreditelji popolnoma ignorirajo njihove fizične in duševne bolečine. Poleg tega morajo trpeti neznosen smrad iz lastnih iztrebkov. Prijatelji životinja na ta način opozarjajo, da se izza veselih reklam o svežih jajcih in zdravem perutninskem mesu skriva temna resnica o okrutnosti nad kokošmi in piščanci. »Upam,

Predsednik Društva Prijatelji životinja je 24 ur preživel v kletki in s tem opozoril na nevzdržne življenjske razmere, v katerih gojijo kokoši. Video posnetke kokošjih farm si lahko ogledate na strani <http://www.osvoboditev-zivali.org/?arhv=14053> pod naslovom: »Farm«.

da bo naša akcija vzpodbudila prebivalce, da spremenijo način prehranjevanja in življenja,« je dejal Oman. Baterijske kletke za vzrejo kokoši nesnic bodo sicer po letu 2012 v Evropski uniji prepovedane. Direktivo o prepovedi baterijskih farm po letu 2012 je Evropska unija sprejela že leta 1999, vendar kmetijski lobby pritiskajo na evropske poslance in komisarje, da bi datum prepovedi prestavili za nedoločen čas. Zato imajo največji vpliv na spremembe potrošniki, ki se lahko odločijo, da ne bomo več kupovali jajc iz baterijskih farm.

Mačka posvojila miško

Vprodajalno z otroškimi oblačili v kitajskem mestu Shijiazhuangu se je naselila miš. Vodstvo trgovine je, da bi jo pregnalo, poseglo po standardnem orožju, ki učinkovito opravi z mišmi. V trgovino so naselili mačko. Toda stvari so se zapletle. Mačka, ki so jo naselili v prodajalno z otroškimi oblačili, da bi ulovila miš, je bila breja. Pred desetimi dnevi je povrgla pet mladičkov. Mačka je ves

dan v škatli in skrbi za mladiče. Pred tremi dnevi pa smo opazili, da se z mačjimi mladiči v škatli igra miš, je povedal eden od zaposlenih. Slednji so miško poskusili izgnati iz trgovine, pa je mačka takoj stekla za njo in jo vrnila v škatlo z mladiči. Zaposleni so še povedali, da je mačka do miške postala zelo zaščitniška in se vznemiri, če ji kdo pride preblizu.

VIR: Dnevnik

Preporočljivo klanjanje vam je rizik izvezni državi

Rod R. Blagojevich, guverner ameriške države Illinois, je 24. maja 2007, podpisal sklep, ki prepoveduje klanje konj za prehranjevanje v njegovi zvezni državi. Sklep prav tako prepoveduje uvoz in izvoz konjskega mesa za prehranjevanje. Sklep sta podprla državni predstavniki Robert S. Molaro in državni senator John Cullerton. Pobudniki za ta sklep so bili aktivisti za zaščito živali na čelu z filmsko igralko Bo Derek, ki so aprila obiskali guvernerja Blagojevicha. Aktivisti so g. Blagojevicha seznanili s krvavo resnico umorjenih konj. Kazen za kršitev znaša 1.500 dolarjev. Obtoženi bo odseljal še do 30 dni v zaporu. Na povezavi www.osvoboditev-zivali.org/?arhv=14053 si lahko ogledate kratke posnetke klanja konjev.

Vir: <http://www.saplonline.org/news/ilgovban.htm>
Mili Arapovi

Znani britanský igralec proti gosji pašteti

Britanský igralec sir Roger Moore je podprt kampanjo proti prodati gosje paštete v Veľkej Británii. V pismu britanskym parlamentarcem je nekdanji James Bond podprt akcijou ameriške organizácie za zaščito živali PETA (People for the Ethical Treatment of Animals). "Z vsem srdcem podpiram to kampanjo in z vašo pomocou upam, da bomo kmalu priča ukinitvi te brutalne hrane, ki je po naravi okrutna," je napisal. Igralec je poslance pozval, naj podpišej predlog za prepoved tega izdelka v Veľkej Británii, doslej pa je predlog podpisalo 83 od 645 poslancev britanského parlamenta. Borci za zaščito živali rejce perutniny obtožujejo nasilného pitanja gosi, da bi jim povečali objem jeter, ktorí sú k speciálite prodávaní po vysokých cenách. Poleg tega je peticia na spletni strani Downing Street podpisala že 9000 ľudí. Več držav, regiónov in mest je prepovedalo výrobu alebo predaj gosie paštete, medzi ktorimi aj Kalifornia, Chicago, del Avstrija, Česko, Dánsko, Taliansko a Izrael. Grozljive video posnetky nasilného hranenia gosi si lahko pogledate na stranu <http://www.osvoboditev-zivali.org/?arhv=14053> – naslov: »Nasilné hranenie gosi«.

Vir: http://www.dnevnik.si/novice/vase_novice/249483/
Anita Novak

Borci za pravice živali papežu o itajo noše nje živalske ga krvna iz heme lina

Po Katekizmu Katoličke cerkve je zakonito uporabljati živali za hrano, poskuse na živalih, razvedri lo in tudi za obleke. Očitno se Cerkev še ne misli odti, do živali skrajno sovražni in pogubni ideologiji, kar je pozimi z nošenjem krvnene kape iz hermelina pokazal tudi papež Benedikt XVI. Če se ne strinjate s ponujajočim odnosom Katoličke cerkve do živali, lahko svoja protestna pisma in pobude pošljete v Vatikan na naslov: benedictxvi@vatican.va.

Ni varovanja klime z množično živinorejo

Ve o HG Naravni kliniki si lahko preberete na www.naturklinik.com

Ljubi prijatelji HG Naturklinik, (Hiša zdravja Naravna klinika, op. prev.) ljubi prijatelji narave, živali, našega udovitega planeta zemlje!

Naravna klinika samo takrat opraviči svoje ime, če se zavzema za naravo, živali, našo zemljo. Zato smo decembra 2006 v naši okrožnici obravnavali temo »dolga senca živinoreje«, poročilo, ki ga je objavila organizacija ZN FAO, ki izrazito kaže, da živinoreja predstavlja enega do dva ali tri najpomembnejše povzročitelje največjih ekoloških problemov.

Danes se bomo spet lotili teme varstva narave. Povod je poročilo ZN o spremembi klime, ki so ga objavili prejšnji petek in predstavlja zastrašujoč scenarij, da, kar realnost.

To tako imenovano IPCC poročilo je najpomembnejša znanstvena podlaga za mednarodno politiko o klimi. Pri tem so izjave v IPCC poročilu še zadržane, ker so v komisiji zastopani tudi predstavniki industrije in držav izvoznic nafte.

Bistvene izjave:

- Zemlji preti do konca tega stoletja segretje klime do 6,4° C.
- Morja so se segrela do globine 3000 m.
- Gladina morja se je v 20. stoletju dvignila za 17 cm. Do konca 21. stoletja je pričakovati nadaljnjih 20 – 80 cm.
- Ledeniki in polarne kape se dramatično topijo.
- Nastopili bodo najhujši viharji, kakršnih še ni bilo.
- Nastale bodo velike puščave na eni strani in na drugi bo prišlo do poplav. Veliko hujše od vsega kar smo doslej doživeli.
- Prišlo bo do lakote, epidemij, katastrof v takšnem obsegu, kot jih še nismo poznali.
- Za to je kriv edino človek zaradi uničevanja okolja in izločanja toplogrednih plinov.

Citati nekaterih politikov in drugih pomembnih ljudi:

»Kdor trdi drugače, znanosti ne more več uporabljati kot argument«, pojasnjuje sir Martin Rees, predsednik ugledne britanske akademije znanosti Royal society.

»Kdor zdaj še ni buden, se mora vprašati, kaj bi se pravzaprav moralno zgoditi, da bi spoznal resnost položaja«, poudarja prejšnji šef okoljskega programa pri ZN ter nekdanji zvezni minister za okolje Klaus Toepfer.

»Vsak šef vlade, ki je v svoji zaprisegi obljudil, da bo ljudstvo varoval pred nesrečo, se zdaj obvezuje za resno politiko o klimi. Nenazadnje gre za nešteta človeška življenja«, sodi tudi vodja organizacije za ekologijo Germanwatch Christoph Bals.

»Čas je za revolucijo: revolucijo zavesti, revolucijo v gospodarstvu, revolucijo v politiki«, je rekel Chirac na dan, ko so ZN v Parizu pred 200 delegati iz 50 držav objavili poročilo o klimi. »Približuje se dan, ko se bo sprememba klime izmuznila vsaki kontroli. Smo na pragu, kjer ni vrnitve.«

Hans Joachim Schellnhuber, direktor Postdamskega instituta za raziskovanje klime: »Poročilo, ki je pred nami, naj bi odstranilo poslednji dvom v to, da smo ljudje tisti, ki smo pretirano privili klimo. Torej je tudi od nas odvisno, ali bomo ta nevaren razvoj v napačno smer odločno popravili z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov.«

Al Gore v svojem hvaljenem okoljskem filmu »Neprijetna resnica«:

»Kar se prepozna kot slabo, se mora takoj spremeniti.«

To pomeni, da v kratkem ne bo ve loveške civilizacije v današnji obliki.

Kje je rešitev?

Ekspert za klimo Regine Guenther iz Sklada za okolje WWF poskuša takole pojasniti: »Proč s premogom in nafto, dolgoročno tudi s plinom in k energijam, ki se dajo obnavljati. Imamo največ 15 let časa, da segrevanje klime zadržimo pod 2° C. Razen tega bo vredno diskutirati o omejitvi hitrosti na avtomobilskih cestah, o energijskih programih doma. Na primer temperatura 18° C v sobah in v pisarni in še drugo.«

Ali to zares drži? Je to rešitev?

Spomnimo se objave »Živina najve ja grožnja za okolje«

- Za živinorejo se uporablja 70% vseh gospodarsko izkoriščanih površin na zemljji, 30% zemeljske površine.
- Živinoreja je glavni vzrok izumiranja vrst.
- Emisija antropogenih toplogrednih plinov, kar pomeni, da jih je povzročil človek z živinorejo, je višja od emisije, ki prihaja od vseh prometnih sredstev na svetu skupaj.

Tako postane vsaka izjava o varstvu okolja licemerje, vsaka akcija za varstvo narave farsa, dokler se tisti, ki o tem govorijo, ne distancirajo od uživanja mesa. Komajda obstajajo hujši okoljski grešniki od tistih, ki so odgovorni za proizvodnjo mesa. Iz tega zornega kota se tudi Al Gorejevo angažiranje za okolje kaže v povsem drugačni luči. V svojem filmu »Neprijetna resnica« je ponosno poročal, kako je njegova družina obogatela z rejo »črnega goveda«.

In vsakdo, ki uživa meso, je na ta način sokriv.

Vsek lovek, ki je meso, ne škoduje samo sebi, ampak je tudi soodgovoren za okoljsko škodo in s tem za klimatske katastrofe. Soodgovoren je:

- za efekt tople grede z vsemi negativnimi posledicami, kajti emisija toplogrednih plinov vsled živinoreje je veliko hujša od emisije vsled transportnih sredstev po vsem svetu. 18% CO₂ prihaja od živinoreje – ekvivalentno;
- za ljudi, ki umirajo od lakote, ker nimajo pridelovalnih površin npr. za žito, ko tega porabijo za živinorejo;
- za ljudi, ki umirajo od žeje, ker se na svetu 8% vode porabi za živinorejo. Raziskovalci izhajajo od tega, da bo po manjkanje vode eden glavnih problemov v prihodnosti;

- za sekanje deževnih gozdov in s tem za klimatske katastrofe, do katerih pride zaradi živinoreje;
- za nastanek smrtnih con v puščavskih območjih;
- za vsakega človeka, ki umre zaradi rezistence na antibiotike, nastale vsled živinoreje;
- in še za marsikaj.

Vsek lavec, ki uživa meso, ni samo soodgovoren za okoljsko škodo in klimatsko katastrofo, pa pa tudi za la-koto v tretjem svetu. Živila bogatih držav poje ve in rastlin iz revnih držav.

Moramo si predočiti, da bomo sami prej ali slej morali odgovarjati. Pa če to hočemo ali ne. In po poročilu ZN o klimi mogoče veliko prej, kot si mislimo.

Zato je najboljša rešitev za dobrobit nas samih in čudovitega planeta:

»Ljudje, ne dejte mesa!«

Postanite vegetarijanec!

**Pomagajte, da bodo tudi drugi postali vegetrijanci!
Pomagajte pri odpravi masovne živinoreje in klavnic!**

**In vi lahko za varovanje klime takoj storite več kot
vsi pametni govorniki skupaj, ki še jedo meso.**

Lahko pa storite še ve :

Pišite politikom, predsedniku vlade, ministru za okolje in drugim ministrom, organizacijam za varstvo okolja, župnikom, škofovom, kardinalom, predsedniku Slovenije.

Vprašajte jih, če še jedo meso!

V kolikor še jedo meso, jih vprašajte, kako si upajo širokoustno zavzemati se za varstvo okolja, a so pri tem sokrivci za največje toplogredne emisije.

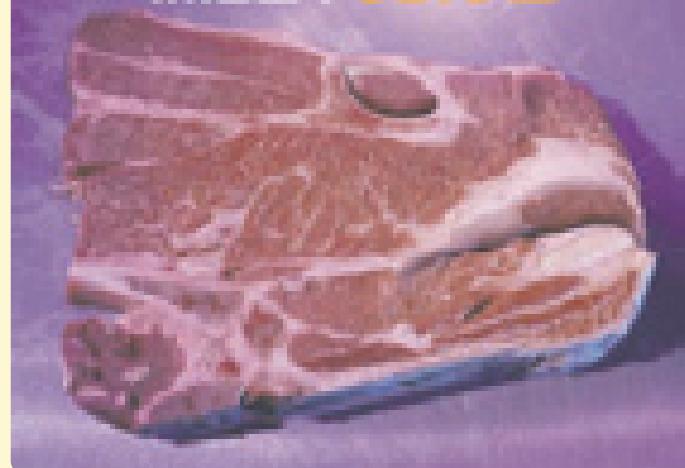
Vprašajte tiste, ki še jedo meso, zakaj v svojih izjavah, apelih, zahtevah in akcijah nikoli ne omenijo, da ima živinoreja bistveno vlogo v klimatski katastrofi.

Vprašajte jih, zakaj so se vam zlagali glede vzrokov za klimatske spremembe.

Vprašajte jih, kaj mislijo storiti ti ljudje, organizacije, zdaj ko poznajo dejstva.

*Prirejeno po tekstu »Kein Klimaschutz mit Massentierhaltung« nemške klinike HG Naturklinik Michelrieth GmbH, D-Marktheidenfeld-Michelrieth,
<http://www.naturklinik.com/klimaschutz>*

ALI JE VAŠA HRANA IMELA OBRAZ

**Smo v
21. stoletju.
Ali še
vedno jeste
živali?**

www.osvoboditev-zivali.org
www.osvoboditev.org

Živalska hrana ni namenjena civiliziranemu človeku

Skupnost za zavest Krišne v skladu z naukom iz Bhagavad-gite in Ved zagovarja načelo ahimsa in s tem tudi vegetarijanstvo. Ahimsa pomeni nenasilje, ki je osnovno načelo usmilenja, in zajema naš odnos do ljudi, živali, rastlin, planeta ... Pravo nenasilje se izraža na treh ravneh: v mislih, besedah in dejanjih. Vede sicer ne zanikajo dejstva, da je v tem svetu eno živo bitje hrana drugemu, vendar prepovedujejo nepotrebno nasilje. Ker človek zlahka živi brez uživanja mesa, mu za prehranjevanje ni treba ubijati živali, zato takšno ravnanje velja za grešno. Po zakonu karne se nam vsako, po nepotrebni povzročeno nasilje (npr. ubijanje živali) nekoč vrne. Ubijanje je dovoljeno le v izjemnih primerih, in sicer v samoobrambi, sicer pa je prepovedano. Vsa živa bitja, tudi živali in rastline, imajo dušo in bodo v skladu z zakonom o reinkarnaciji nekoč dobila človeško telo. Zakoniki, kot je Manu-samhita, vsebujejo jasna navodila v zvezi z uživanjem mesa. Tam je rečeno: »Človek si ne more priskrbeti mesa, ne da bi nad drugimi živimi bitji izvajal nasilje. Zato se moramo uživanju mesa izogniti.« Kdor pa ne more zdržati brez mesa, lahko je meso živali, ki so umrle naravne smrti. V Manusamhitu piše tudi tole: »Če samo pomislimo na ostuden izvor mesa in na kruhotost, ki jo s sabo prinaša suženjstvo in trpljenje ubogih bitij, bi morali uživanje mesa popolnoma opustiti.« Glede človekovega odnosa do narave na splošno pa velja poudariti, da ljudje sicer smo gospodarji narave, vendar ne v smislu izkoriščevalcev, temveč odgovornih skrbnikov. Naš duhovni učitelj A.Č. Bhaktivedanta Swami Prabhupada v Šrimad-Bhagavatamu 1.7.37 pravi: »Po Manuju, velikem avtorju civilnega zakonika in religioznih načel, je tudi tisti, ki ubija živali, morilec. Živilska hrana namreč ni namenjena civiliziranemu človeku, čigar glavna dolžnost je, da se pripravi na vrnitev k Bogu. Manu pravi, da je pobijanje živali organizirana zaročna skupina grešnikov, ki vsi nosijo odgovornost in bodo kaznovani kot morilci. Tako kot skupina zarotnikov, ki se povežejo, da bi ubili človeka. Kdor izda dovoljenje za uboj živali, kdor jo ubije, kdor zaklano žival proda, kdor jo skuha, kdor to hrano deli in kdor skuhano živilsko hrano na koncu pojte, je morilec, zato bo moral odgovarjati in bo kaznovan po zakonih narave. Ker nihče ne more ustvariti živega bitja, nihče tudi nima pravice, da živo bitje neodvisno in svojevoljno ubije.«

V osnovi naj bi vse vere u ile nenasilje. Kako si razlagate, da Katoliška cerkev podpira ubiranje in zlorabo živali?

Pravzaprav večina večjih svetovnih ver v praksi podpira ubiranje živali. Dandanes je na voljo ogromno informacij o trpljenju živali, zato je težko razumeti, da nekdo moli k Bogu in prosi za milost, hkrati pa ima krvave roke in ni usmiljen do šibkejših bratov. Pred kratkim

sem slišal pogovor dveh kmetov, ki se mi zdijo zelo zgovoren. Eden od njiju je rekel: »Ej, Franci, kdaj bo velika noč?« Drugi pa je odgovoril: »Čez pet tednov, globo pa kar tja noter vrzi.« Vse v eni sapi, kot da je nekaj najbolj običajnega, da zakolješ prašiča in se pripravljaš na veliko noč. Čeprav Sveto pismo pravi: »Ne ubijaj!« Jasneje tega ni mogoče povedati, zato je res osupljivo, da ljudje ne vidijo trpljenja živali. Kako je to mogoče? Odgovor je, da nihče ni bolj slep od tistega, ki noče videti, in bolj gluh od tistega, ki noče slišati.

Na kakšen način vaši skupnosti promovirate vegetarijanstvo in pravice živali? Ste izdali knjige, letake, imeli predavanja, piknike ...?

Najboljša reklama za vegetarijanstvo je okusen in kakovosten obrok, ki prepriča še takšne dvomljivce. V naši skupnosti smo imeli v sedemindvajsetih letih delovanja v Sloveniji že nešteto predavanj, koncertov in predstavitev knjig, v katerih je povsod izrecno poudarjena pravica vseh živih bitij do dostenjega življenga. Zraven vedno ponudimo še vegetarijanski obrok. Izdali smo posebno revijo o vegetarijanstvu, vegetarijansko kuharico, pritejamo pa tudi tečaje vegetarijanske kuhinje. Svoj delež prispevamo tudi pri naši največji svetovni vegetarijanski dobrodelni organizaciji Food for Life (Hrana za življeno) (<http://www.ffl.org/>). Po naših izkušnjah pa je najučinkovitejša metoda meditacija Hare Krišna. Ko se ljudje seznamijo z njo, se jim zavest kmalu toliko dvigne, da začutijo usmiljenje do živali in tudi meso jim začne smrdati. Zaradi spremenjene zavesti opustijo mesno prehrano in začnejo uživati hrano z višjo energijo.

Koliko je uživanje mesa povezano z nasiljem in vojnami v svetu? Kako bi izgledal svet, e bi bili vsi vegetarijanci?

Šrla Prabhupada v komentarju Čajtanja-čaritamrite razlagata: »Tiste, ki ubijajo živali in jim po nepotrebni zadajajo bolečino (kar se dogaja na primer v klavnicih), čaka v naslednjem življenu in še v mnogih za tem prav tako smrt ... Judovsko-kriščanski spisi jasno zapovedujejo: »Ne ubijaj!« Kljub temu pa z vsemi mogočimi opravičili ubijajo živali celo verski voditelji, ki se obenem izdajajo za svetnike. Tako pretvarjanje in hinavstvo v človeški družbi pripeljeti do neštetih tragedij, kakršne so na primer velike vojne, v katerih se ljudje na bojiščih množično pobijajo med seboj.« (Madhya 24.251) Ko se bodo ljudje začeli normalno prehranjevati – in ne dvojmim, da se bo to enkrat res zgodilo – se bodo vši zelo čudili, kako je mogoče, da so ljudje v preteklosti tako zlahka jedli šibkejše brate in sestre.

Kakšna je vaša zgodba? Zakaj ste prenehali jesti živali?

Vegetarianec sem postal še kot najstnik, ko

sem se med nedeljskim kosiom začel spraševati, kaj pravzaprav jem. Ob klasičnem slovenskem kosiu sem na svojem krožniku prvič odkril roke, noge, oči in druge dele raznih živali. Tako sem postal vegetarianec in sem to že polovico življenja.

Kako se prehranjujejo vaši otroci?

V naši širši družini so poleg moje žene in treh otrok vegetrijanci še moja mama, brat z ženo in otrokom ter ženina mama in sestra. Zdaj sta vegetrijanki postali še ženini sestrični z družinama, tako da smo kar vege sorodstvo. Otroci se seveda normalno razvijajo, imajo zdravo kri in jim glede na njihove potrebe nič ne manjka. V Indiji imam prijatelje, ki so vegetrijanci, že odkar pomnijo (dvajset rodov ali več), in se jim v njihovem okolju ni treba ukvarjati s takšnim strahovi, kakršne imamo pri nas. V naši skupnosti je ogromno družin z otroki in prav vsi se lepo razvijajo. Otroci uživajo lakto-vegetrijansko hrano in če je le mogoče biološko pridelano. Jеди so vedno posvečene, kar pomeni, da pridobijo duhovno komponento in ne vsebujejo karme ubitih rastlin. Taka hrana se v vedenem izročilu imenuje prasadam (Božja milost).

Kakšen je vaš odnos do lova, poskusov na živalih, živilskem krznu, cirkusih z živalmi ...?

Vse to, kar ste našteli, je seveda vrhunc spreneverdanja in dvoličnosti. Žal je tako, da veliko ljudi bolj zanima lasten užitek, pa naj bo še tako sprevržen (npr. pri lovu), kot pa trpljenje ubogih živali. Če že nimamo usmiljenja do ubogih živali, bi morali vsaj vedeti, da bo vsak lovec nekoč tudi sam postal plen. Po vedenem načelu veljajo za prebivalce določene države vsa živa bitja, ki živijo v njej. Zato bi morala slovenska vlada ustrezno zaščiti prav vse slovenske prebivalce. Vlada tega seveda ne upošteva, k sreči pa je svetla izjema vsaj predsednik države.

Menite, da bi bilo ve vegetrijancev, e bi ljudje iskreno in globoko pogledali v oči klavni živalim, kot so krave, ovce, praši i, kokoši ...?

Obraz razkriva naše umsko stanje, oči pa so ogledalo duše in odsevajo njen sjaj. Bhagavad-gita pravi: »Ponižni modreci, obdarjeni z resničnim znanjem, ne razlikujejo med učenim in plemenitim brahmano, kravo, slonom, psom in psojedcem.« Modreci ne vidijo razlik med posameznimi telesi, ker vedo, da je v vseh navzoča duša. Anekota o Plečniku pravi, da se je nekoč med sprehodom po Trnovem spogledal z volom, ki so ga ravno takrat klali. V njegovih očeh je videl trpljenje in dušo in tako postal vegetarianec. Verjamem, da bi vsak sočuten človek ravnal enako. V Sloveniji nas čaka še veliko dela in vesel sem, da Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice tako zavzeto in odločno deluje na tem področju. - Damjan Likar

Narava daje tistem, ki nesebično daje živalim

To dokazuje zgodba nekega kmetja, ki je v okolici svoje kmetije živila polja, namesto da bi jih požiral na razpolago živalim. Kar so si živali vzel za svoje potrebe, ni bilo ravno malo, posebno takrat, ko so se na teh njivah zadrževali divji prasi. Kmet pa je lahko ugotovil, da je bila že tukaj na drugih njivah toliko večja, tako da je nakoncu že tukaj večji pridele kot leto poprej. To jasno kaže: manj živalja ne sebično darovala živalim ne sam izravnala – ce lo nagradi prijatelja narave in da se ve.

Ne vztrajajo vsi ljudje na stališču, da zemlja, ki jo obdelujejo, priпадa edinole in izključno njim. Na omenjeno stališče naletimo zlasti, če ljudje pripadajo konfesionalnemu režimu. Skupaj z nekaj sadjarji smo opazovali, kako so si divji prasiči v sadovnjaku privoščili sveža, sočna jabolka z nizkih špalirnih sadnih dreves in v nasadu s kosmuljami in ribezom prerili zemljo, da bi pojedli padlo, prezrelo sadje. Sadjarji so se smehljali in se celo veselili. Tudi vevericam so dovolili, da so z oreha nosile oreh za orehom in se tako oskrbele za zimo. Zakaj se smehljajo in veselijo? Zakaj ne ravnajo kot drugi kmetje, ki menijo, da bi lovec moral žival ustreliti, če se zadržuje na njihovi njivi? Nimajo vsi kmetje kamna namesto srca. Marsikdo ve: samo s srcem dobro vidimo, slišimo in občutimo, kajti Božji svet narave je enost med človekom, živaljo, rastlino in kamnom.

Ti sadjarji in tudi kmetje, ki so za naravo in živali, so pripovedovali, da imajo z njimi veliko izkušenj. Živali jim npr. pomagajo pri poljedelstvu. Zanje so živali veliko bolj koristne kot vsak plug ali motika. Njihovo notranje prepričanje je, da je Bog stvaritelj vseh živih bitij, jim omogoča, da tako ravnajo, saj vsako živo bitje pripada Božjemu stvarstvu. Bog ve, kaj posameznik misli in zakaj je za naravo in živali, za Stvaritelja in Njegovo stvarstvo. Kdor se nima za gosta na Zemlji, kdor misli, da odgovornost za kaos lahko pripše Bogu, služi konfesionalnim pridigarjem, vazalom, ki menijo, da so oni in njim enaki krona stvarstva. Kdor se opredeli zanje, nosi isti pečat kot njegovi konfesionalni vzori v črnem, belem ali rdečem talarju.

Sadjar mi je prav razburjeno poročal, da je divji prasič prišel k njemu in z nosom kazal na motiko, s katero je obdeloval zemljo med sadnimi vrstami. Potem se je divji prasič v nekaj metrski razdalji postavil pred sadjarja in mu pokazal, kako naj bi obdeloval zemljo v sadovnjaku: s svojim nosom je pripravil zemljo in tako kmetu pokazal, da naj ne seže tako globoko v tla.

Divji prasič Thyrinus je teden dni vsak dan prihajal k temu sadjarju, da bi ga opozoril, da naj zemljo samo zrači, torej obzirno obdeluje. Thyrinus pa je svojega „učenca“ tudi preizkušal. Na vejah špalirnih dreves so še visela jabolka; bila so zelo pozne sorte. Thyrinus si je vzel jabolko z viseče veje in poškilil proti sadjarju, kako se bo odzval. Dvonožec se je topil. Njegovo srce je bilo popolnoma zmeščano zaradi zvestosti tega divjega prasiča.

V teh približno osmih dneh, ko je Thyrinus nenadoma in nepričakovano vedno znova prihajal, je vsakič eno špalirno vrsto naprej od „učenca“, sadjarja, legel na zemljo in ga opazoval, da bi ugotovil, če je končno razumel, kako naj ravna z materjo Zemljo. Brat, ki je delal v sadov-

Foto: Freiheit für Tiere 2/2007

V nastajajo em Kraljestvu miru divji prasi i pomagajo kmetom v poljedelstvu.

njaku, se je izkazal kot dober učenec. Ko je sadjar končno spoznal, kaj je bistveno, kako je torej treba ravnati, je Thyrinus izginil.

Vir: http://www.univerzalno-zivljenje.si/gabrielino_pismo_4.htm

Ve informacij o nastajajo em Kraljestvu miru, ki nastaja in se širi v Nemčiji, lahko dobite na strani:
<http://www.neu-jerusalem.de/cms/sl/oddaje/oddaja-1.html>

Kako lahko jaz pomagam živalim?

V gozdu postavimo hiško za ptice, veveričke, namestimo jim vodo in hrano. Še posebej v zimskem času na kup zberemo drače in s tem poskrbimo za varno zatočišče mnogih gozdnih živali.

Manj živali pobitih, od kar je Britanija na poti k vegetarijanstvu

Veliki Britaniji se zakolje manj piščancev, puranov in prasičev za meso in upad je viden po zadnjih kmetijskih izračunih vlade, ki jih je opravila Defra (Oddelek za okolje, prehrano in kmetijstvo op.p.) Viva!, združenje za vegetarijanske kampanje meni, da je v nasprotju z javnimi trditvami, da ljudje opuščajo vegetarijanstvo, resnica prav nasprotna, saj vedno več Britancov prehaja k bolj zdravemu življenskemu stilu. "To je čudovita novica, da se toliko ljudi odloča za vegetarijanstvo!" pravi vodja Vive! Justin Kerswell. "Skoraj milijardo živali letno pobijejo zaradi mesa v Veliki Britaniji, pri čemer večina živali živi zelo kratko življenje, v umazaniji in v pričakovovanju grozljive smrti. Jasno je, da je pred nami še dolga pot, toda usmerjeni smo k zmagi. Zaskrbljenost zaradi krutosti do živali, zdravja in stanja planeta je iz dneva v dan večja, vegetarijanstvo pa prinaša rešitev za vse te težave."

Upad letnega zakola kaže, da je bilo v Britaniji zaklanih 20 milijonov manj piščancev in 2 milijona manj puranov. Če pa upoštevamo še ves uvoz, izvoz in domačo proizvodnjo se je poraba perutnine zmanjšala za 32.000 ton. 76.000 manj prasičev je bilo zaklanih, kar predstavlja najnižje število pobitih živali od pričetkov zapisovanj Defre leta 1973. Celotna poraba svinjine je upadel za 43.000 ton. Po podatkih Mintel-a (mednarodno združenje za raziskavo potrošnje, medijev in trga op.p.) iz leta 2006 je 5-6% populacije vegetarijancev, število pa še narašča. Število vegancev je naraslo 10-kratno v zadnjih desetih letih, na 1 milijon. Povprečen Britanec pojde 11.047 živali v svojem življenu: 1 goš, 1 zajca, 4 goveda, 18 prasičev, 23 ovc in jagnjet, 28 rac, 39 puranov, 1.158 piščancev, 3.593 lupinarjev (školjke, polži, raki), in 6.182 rib. Viva! nudi pomoč vsem, ki želijo meso opustiti ali zmanjšati njegovo porabo.

Na povezavi www.timetogoveggie.com si lahko izračunate, koliko živali zaradi vas zakoljejo za vašo prehrano.

<http://www.arkangelweb.org/international/uk/20070529britaincontinuesveggietrend.php>

Vprašanja za ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Na m inis tra za k m e t i s t v o , gozdarstvo in pre hrano Iz tok a Jarca sm o nas lovili spodnja z e lo ak tualna vprašanja. Ker nam iz nje gove ga k abine ta do rok a niso poslali nobe ne ga odgovora, ni ti pisne ga ali ustne ga pojasnila, zakaj ne dobim o odgovorov, lahko sklepamo, da m inis t r ni ž e l dat i int e rvjuja. Sprašuje m o se zakaj nam ni dal int e rvjuja, drugim m e dije m pa jih daje . Ali nism o e nak opravni?

- Zemlja, naša hraniteljica, nam daje vse, kar potrebujemo. Zakaj jo potem kmetje namerno zastrupljajo?
- Če vsako leto znova ne dodajamo gnojil ali gnojnice predvsem pri konvencionalni obdelavi, ne zraste skoraj nič. Torej rastline rastejo le še iz dodatkov. Se vam ne zdi to zaskrbljujoče?
- Ali veste, da tudi gnoj in gnojnice ubijata majhne živali v zemlji, ki so pomembne za rastline?
- Mi trdimo, da so živali socialna bitja, ki se veselijo življenja in nikakor niso na Zemlji zato, da bi jih izkorisčali in jedli. Živalim nismo dali življenja in jim ga nimamo pravice vzeti. Kaj pravite na to?
- Masovna reja živali je strašansko velik porabnik pitne vode, katere vedno bolj primanjkuje. Npr. klavnica v Šentjurju za zakol 600 prasičev porabi 120.000,00 litrov vode. Za pridelavo 1 kg žita potrebujemo 60 litrov vode, za 1 kg mesa pa 2500 do 6000 litrov vode. Imate morda namen ukreniti kaj v tej smeri?
- Z zmanjšanjem porabe mesa bi se sprostili pašniki, namenjeni živini, in te površine bi lahko namenili pridelovanju zelenjave. Znano je, da na enem hektarju lahko pridelamo dramatično več kg zelenjave kot kg mesa. Zakaj potem še vedno subvencionirate rejo živali?
- Vedno več raziskav in zdravnikov pravi, da je meso rizični faktor za mnoge bolezni. Kaj pravite na to?
- Stroški proizvodnje mesa so v povprečju do desetkrat višji od stroškov pridelave zelenjave. Izgube krijemo vsi. Se vam zdi to pravično?
- Zakaj bolj ne podpirate ekološkega pridelovanja?
- Torej dejstva kažejo, da živinoreja je povzročitelj nepopravljive ekološke škode, bolezni in agresivnosti. Predsednik države, g. Drnovšek, priporoča državljanom prehranjevanje brez mesa in ekološko pridelovanje, kar je enkratno za Slovenijo in njene državljanje. Zakaj ne podprete predsednika oz. se ne poskušate pogovoriti z njim o tem? Ali ste morda za uničenje Slovenije in njenih prebivalcev?
- Ali menite, da bi bil svet boljši, če bi bili politiki vegetarijanci?
- Ali je pomor okoli 30 milijonov klavnih živali v Sloveniji za neno dobrobit?
- Ali je masovna živinoreja v javnem interesu, če vemo, da povzroča veliko ekološko škodo, redči vire vode, ima več emisij toplogrednih plinov kot celoten svetovni promet, glavni produkt te industrije – meso pa je za škodljiv za zdravje ljudi, kot to dokazujejo razne znanstvene študije?
- Ali ste proti mučenju živali?
- Ali so poskusi na živali, gledano dejansko in ne pravno, mučenje živali?
- Kdaj bo Slovenija dobila zakon proti mučenju živali, kot to zapoveduje ustava v 72. členu, kajti sedanji Zakon o zaščiti živali dovoljuje mučenje praktično na vsakem koraku?
- Ali se vam zdi moralno-etično upravičeno, da se živali v azilu po 30 dneh usmrtiljo, če se ne oddajo?
- Ali ni mogoče pri 8 milijardah evrov letnega proračuna najti sredstev, da se takšna nehumanost prepreči?
- Ali priznavate živalim pravico do življenja? Če ne, zakaj ne? Če da, kaj boste storili, da se bo ta pravica uresničila?
- Ali menite, da bi Slovenija potrebovala varuhova pravic živali? Ali vam je znano, da ima Avstrija celo več varuhov pravic živali!
- Ali je lov v blaginjo Slovenije?
- Ali vam je znana naravna zakonitost, da se živalske vrste zaradi lova bolj množijo, kot pa bi se, če ga ne bi bilo?
- Kako lahko komentirate primer kantona Ženeva, kjer je lov prepuščen že več kot 30 let, pa ni kakšnih posebnih problemov z naravnim ravnovesjem?
- Pred nastopom funkcije ministra ste prisegli, da boste med drugim delovali za blaginjo Slovenije. Ali je za blaginjo Slovenije, da se namenjajo živinoreji, ki je za milijone in milijone živali v Sloveniji mesto neizmenne groze in trpljenja, ogromne subvencije, za ekološko poljedelstvo, ki pa je družbeno bistveno bolj koristno in zdravo kot živinoreja, pa drobtinice, da ne govorimo o miroljubnem kmetovanju, ki je daleč pred ekološkim?
- Ali lahko ljudem zagotovite, da je meso varno in zdravo živilo, čeprav je znanstveno dokazano, da je rizični faktor za mnoge civilizacijske bolezni?
- Ali lahko ljudem zagotovite, da ne bodo zboleli, če bodo uživali meso?
- Če se ugotovi, da je meso povzročilo določeno bolezen, ali ima bolnik pravico do odškodnine?
- Kako komentirate izjavo Leva Tolstoja: Dokler bodo klavnice, se bodo tudi ljudje pobijali med seboj?
- Kako komentirate izjavo svetovno znanega veganskega predsednika Komiteja zdravnikov za odgovorno medicino v Washingtonu DC, Dr. Neal D. Barnarda, ki obsoja živinorejsko industrijo z dejstvi, ki jih lahko dokaže: »Govedoreja je dala večji prispevek k smrti Američanov kot pa vse vojne v zadnjih 100 letih, vse naravne nesreče in vse avtomobilske nesreče skupaj. Če se vam govedina zdi resnično prava hrana za prave ljudi, bi bilo dobro, da živite prav blizu prave bolnišnice.«
- Kako komentirate študijo ki so jo aprila 2006 izvedli raziskovalci na univerzi v Chicagu ZDA. Naredili so primerjavo med količinami porabljenih fosilnih goriv (plin, premog, nafta) za proizvodnjo različnih vrst hrane, pri čemer so upoštevali porabo goriva za pogon strojev ob pripravi hrane živini in namakanje. Odkrili so, da je povprečen ameriški mesojedec odgovoren za skoraj 1,5 ton več ogljikovega dioksida na osebo na leto, kot veganec (popoln vegetarianec) in to samo zaradi drugačnih prehrambenih navad.
- Včasih v habitatu medveda ni bilo ovčereje. Zakaj je država pred leti dovolila ovčerejo, čeprav je vedela, da je to slabo za sožitje med medvedom in človekom, ker medved napada drobnico? Ali ni s tem ogroženo celo lokalno prebivalstvo, saj se medved verjetno tudi zato giblje bližje hišam oz. naseljem?

Medvedi niso varni pred dvonožcem niti na Pohorju

Vedno težje je preživeti. Zaradi krčenja gozdov je naš živiljenjski prostor vedno manjši, prepredajo ga trakovi, po katerih drve čudne, nežive živali, ki sejojo smrt med naše brate in sestre. Še nevarnejša pa so dvonožna bitja z zeleno dlako. Srečanja z njimi so vedno smrtna. Nosijo namreč palice, iz katerih leti smrtonosna toča. Ne razumem zakaj, saj se vsem dvonožnim bitjem izogibamo, če se le da.

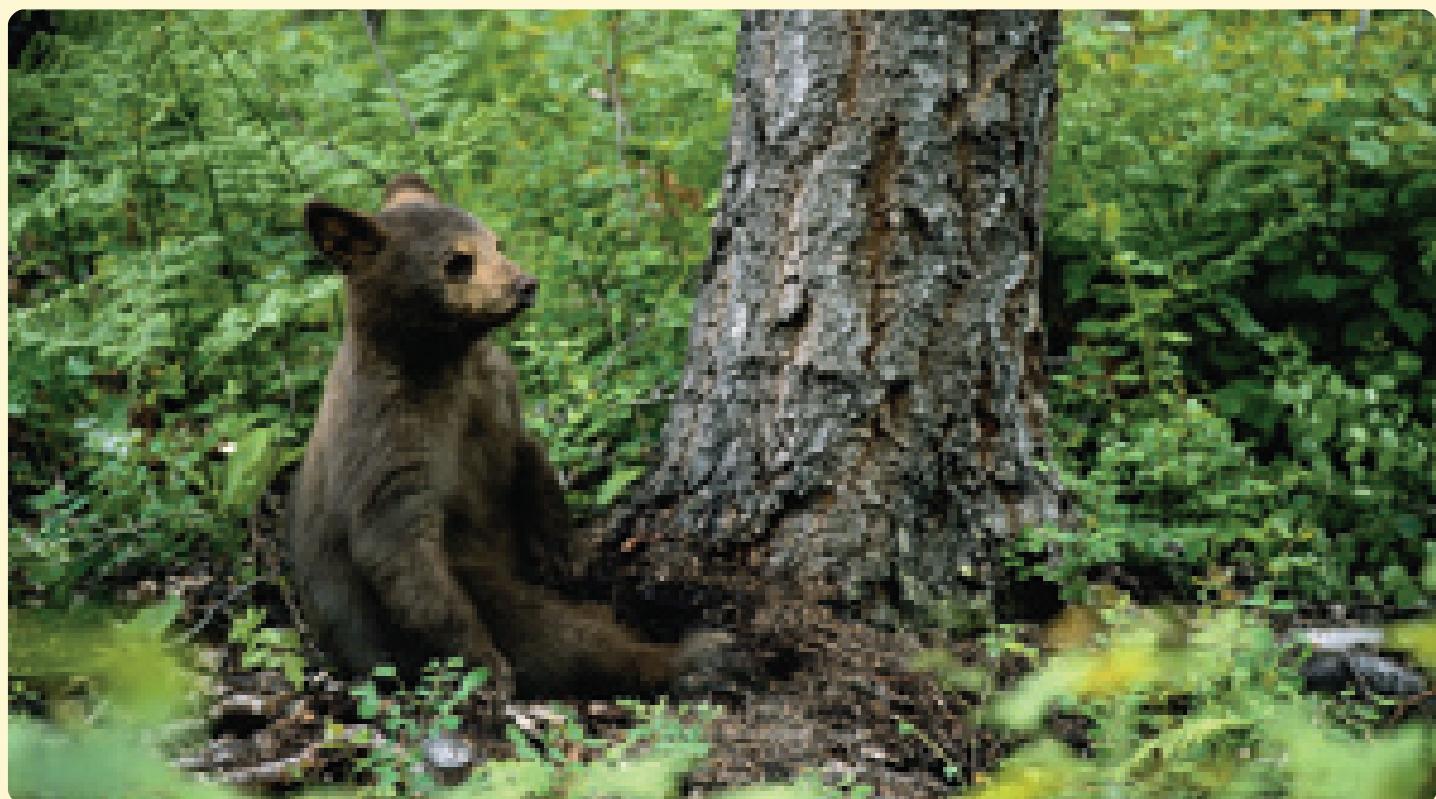
V brlogu svoje babice sem skotila dva prelepa mladička. Tako sem bila vesela, da je vse potekalo brez zapletov. Na bolečino ob kotenu sem takoj pozabila, ko sem zagledala svoja otročička. A skrb in budnost sta bili nenehno prisotni. Žeja in lakota sta me prisilili, da sem morala občasno zapuščati svoja mala veseljaka. Nekega dne sem na poti nazaj v brlog zaslutila nevarnost; v bližino mojega brloga je prišel dvonožec, cigar namenov nisem poznala. Odločno sem ga hotela odgnati, malo sem mu zasadila zobe v nogo. A smola, oba sva padla po klančini na cesto in dvonožca je zgrabilna nepopisna panika. Raje sem se umaknila, kljub temu, da me je od padca vse bolelo. Kmalu zatem je bilo okoli mojega brloga polno zelenih dvonožcev s tistimi nevarnimi palicami. Hitro sem jo ucvrila proč, a sledili so mi tako vztrajno, da sem kljub utrujenosti nenehno bežala. Mali moji, saj se kmalu vrnem in vas nahranim! Ko se je zasledovanje prenehalo, sam se v zavetju teme obrnila nazaj proti brlogu. A proti meni so zeleni dvonožci pričeli pošiljati tisto smrtonosno točo tako na gosto, da je bila rešitev edinole v begu. Moja želja po lastnem preživetju je za hip prekrila skrb za moje malčke, saj mrtva mama ne more skrbeti zanje, jih nahraniti, naučiti živeti. Saj se vrnem, moji mali, sedaj ne utegnem, veste, umoriti me hočejo, bežim, da bomo kasneje

lahko zopet skupaj! Mleko se je nabralo v mojih prsih, vi pa ste na smrt sestradani. Kakšna mati pa sem!? Bežim čez potoke, skozi gozdove, čez jase, preplavam reko, bežim za lastno življenje. Tako sem potrta; daleč proč od vas, moji mali, sanjam, da smo zopet skupaj. Veseli, igrivi, družinci.

Sredi tega sanjarjenja slišim neko znano medvedjo govorico; pa ne da je to moj prvorjenec, ki se je odločil za samostojno življenje! Kako se razveselim! Tudi on me takoj prepozna in skupaj nadaljujeva pot, daleč proč od tod, kjer nas masovno pobijajo, bodisi za trofeje, ali pa kar tako, iz strasti po pobijanju, ali pa jim to pobijanje zaukažejo dvonožci z višjega položaja. Greva, sin moj, morda pa je kje kak kotiček, kjer imajo živali pravico do preživetja. Malce pozobajva te koruze, saj naju čaka še dolga pot. A kaj se premika tam v polmraku? Skoči, moj mali, hitro za menoj, v varno zavetje gozda! Joj! Ta pok dobro poznam! Prinaša smrt! Odgovori mi, sin moj! Grozljiva tišina ... Slišim le tiho drsenje smrtno zadetega sina proti gozdu. Zarjujem od bolečine. Stran! Zopet vstran. Bežim in bolečina mi trga srce. Otroci moji, saj niste nikomur ničesar storili! Ostala sem sama sredi tujega sveta. Brez volje odtavam naprej. Maščevanje? Ne. Mati me je naučila miroljubnosti. Le zakaj je tisti radovednež zmotil naš mir in, vedenč za naš brlog, izzival mojo bojazen za mladiče?

Koliko nas bodo še pokončali, preden bodo spregledali svoje zmote?

Blanka Prezelj

Svet živali, ki ga spoznavam vedno znova

Čeprav je na svetu toliko gorja in krivic in zaradi vsega tega velikokrat občutim žalost, pa mi čas, ki ga preživim z živalmi, vedno prežene žalost in moje življenje napolni z vedrino. Kadar se zazrem v njihove oči, iz katerih prihaja toliko iskrenosti in topline, začutim, da me je njihovo srce sprejelo, sprejelo takšno, kot sem. In takrat razumem njihovo govorico, ki mi sporoča, de sem zelo veliko vredna.

Zelo rada imam pse. Sama psa sicer nimam, ker vem, da v mahnem mestnem stanovanju niti pes niti katera koli druga žival ne bi mogla biti srečna. Toda velikokrat jih srečujem pri svojih prijateljih in znancih ali pa mimogrede na sprehodih. In vedno me prevzame njihova iskrenost in prodornost. Tako inteligenčni se mi zdijo. Včasih imam občutek, da zelo dobro vedo, kaj nameravam, kaj čutim do njih in do drugih ljudi.

Spominjam se, nekoč smo šli na šolski izlet. Ko smo hodili po poti blizu neke hiše, nas je nenadoma pozdravil glasen pasji lajež. "Le zakaj se tako jezi?" sem pomislila sama pri sebi. Bil je velik pes – pravzaprav psička, kajti nedaleč od nje sem zagledala dva ljubka mladička, ki sta suvereno in polna zaupanja stala blizu matere. Takrat sem se zavedla, da mladičkom mati ali družina pomeni cel svet, prav tako kot človeškim otrokom. In vsaka živalska mati zna svojim mladičkom dati občutek varnosti, da lahko v tem svetu brezskrbno živijo svoje mladoživljenje.

Zelo rada imam tudi sprehode v naravo, kjer lahko prisluhnem čudovitim melodijam, ki prihajajo iz drobnih ptičjih grl. Tako zelo raznolike so, tako živahne in polne življenja, da me vedno znova napolnijo z novo močjo. Včasih, če mi kateri od njih pride dovolj blizu, si lahko ogledam njegovo drobno telesce in prelepne barve, ki ga krasijo. "Le kako lahko iz tega drobnega ptička pride tako močan glas, ki odmeva daleč naokrog?" si mislim. "Le kako je lahko v njem toliko življenja?"

Spominjam se, bila sem še najstnica, ko je bratranec nekoč našel ptičjega mladička, ki je padel z gnezda. Tako srečna sem bila, ko sem ga lahko vzela v dlani in občutila njegovo toplo in mehko perje. Ni se me bal. Mirno je čepel v mojih dlaneh in vsake toliko časa glasno začivkal. Toda kmalu mi je postalo jasno, da on ni tako srečen kot jaz in da kliče mamo. Ničesar ni hotel jesti, samo vsake toliko časa je predirljivo začivkal. Kot izgubljen je čepel na ograji, kamor smo ga dali in se ni premaknil. Le kadar sem ga začela nežno božati, je zaprl oči in imela sem občutek, da se je popolnoma prepustil nežnim dotikom moje dlani in da jih je občutil, podobno kot če bi bil pri materi. Potem ga je bratranec uspel vrniti v gnezdo in bila sem vesela, da se je vse tako srečno končalo.

Včasih se sprehodim mimo ribnika in opazujem življenje, ki se giblje v njem. Od majhnih in večjih rib ter pisanih ribjih jat do velikih in malih želvic, ki počasi plavajo pod vodo ali pa se sončijo na toplem soncu. Kadar pod vodo počasi in harmonično mahajo z rokami in nogami, imam občutek, kot da občutijo podobno kot jaz, kadar se potapljam v morju. Popolnoma se prepustijo vodi in se počutijo eno z njo.

Prav tako je ribnik poln račjih in labodjih parov, ki se mi zdijo

zelo harmonični in srečni drug z drugim. In če imam srečo, naletim tudi na rače in labodge družine. Ti drobni mladički so tako ljubki, da mi je na koncu sprehoda vedno težko zapustiti njihov kraj. Zato med njimi preživim kar dolgo časa. Navadno sedem na klop in občudujem skrbne starše in mladičke, ki plavajo v njihovi bližini in se med seboj živahno igrajo. Včasih katera od teh živalic pride tudi na kopno. Spominjam se, nekoč sta na kopno prišla tudi dva radovedna račja mladička in eden od njiju se je odpravil proti meni. Ko sem videla, da mi prihaja vedno bliže, se nisem več upala premakniti, da ga ne bi prestrašila. Prišel je čisto do mene in lahko sem si od blizu ogledala rjavkasti puhek, ki je prekrival njegovo majhno telesce. "Le kaj bo storil," sem bila radovedna in obenem me je bilo strah, da ga bom s čim prestrašila. Toda ni se prestrašil, temveč je s kljunčkom pogumno potrkal po mojem čevlju. Vendar je očitno ugotovil, da tam ni nič zanimivega zanj, zato se je obrnil in odkorakal nazaj proti ribniku. Tega dogodka se še zelo dobro spominjam, čeprav je ta mladiček gotovo že odrašel v veliko, lepo raco ali racaka in ima zagotovo že svojo družino.

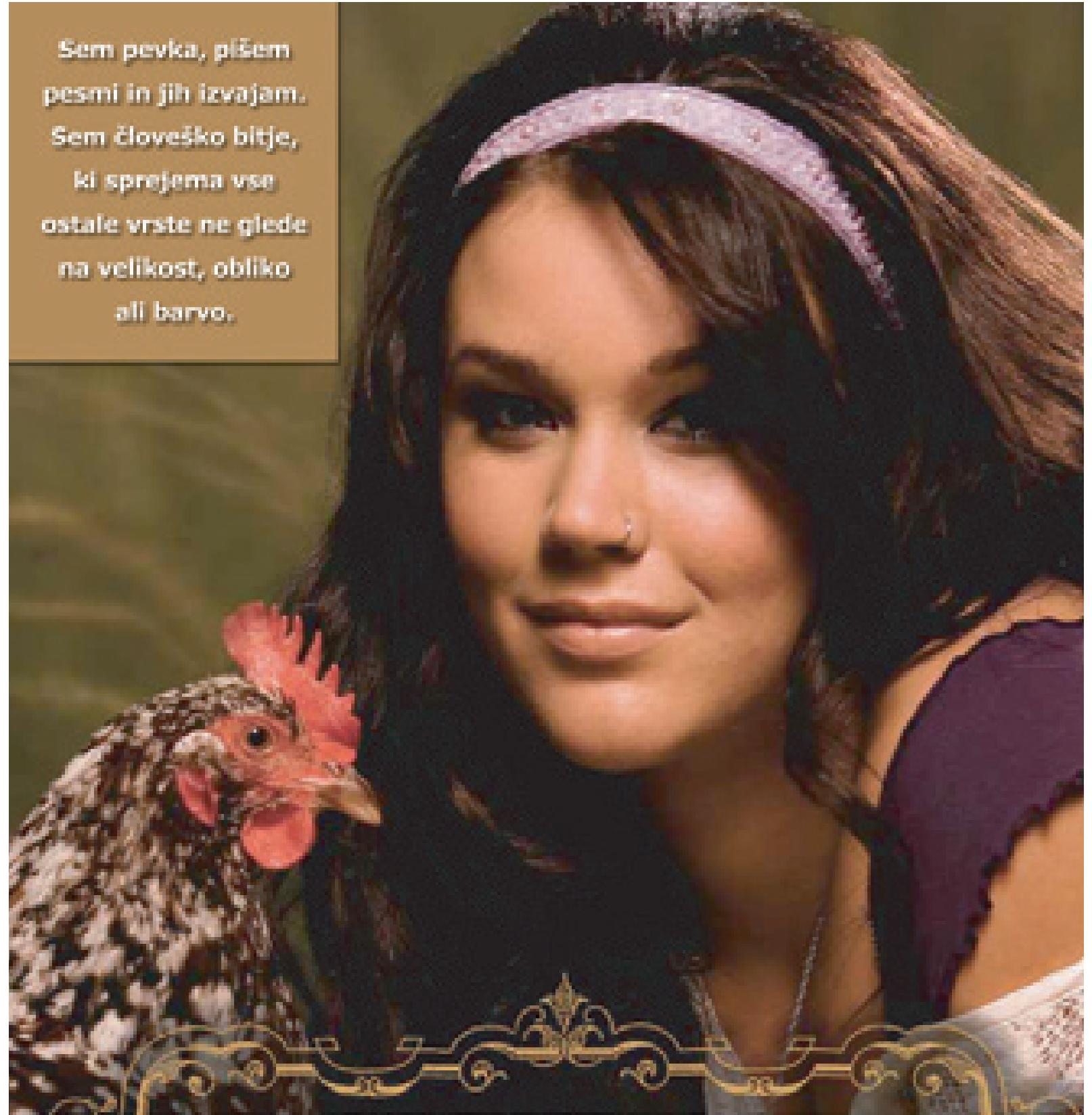
Spominjam se tudi, da so mi nekoč v naročje položili mladega zajčka. Tudi on se me ni bal in imela sem občutek, da se v mojem naročju počuti varno. Božala sem ga po mehkem sivkastem kožuščku in on se je s smrčkom dotikal moje roke. Med nama sem začutila povezanost. Ker sem nekoč brala o tem, da živali razumejo govorico slik, sem si v sebi predstavljal čudovito sliko sijočega sonca, ki osvetljuje prostran zelen travnik. In ta mala živalica, ki je dotlej mirno ležala v mojem naročju, se je nenadoma začela vzpenjati proti mojemu obrazu in me zaupljivo gledati v oči. Toda kmalu zatem sem naredila napako. Ker me je nekdo poklical in sem mu precej glasno zaklicala nazaj, se je zajček tako prestrašil, da mi je skoraj padel iz naročja. Komajda sem ga lahko ujela. Občutila sem paniko, ki je zajela vse njegovo telo in zaradi katere mi je hotel uiti iz naročja. Šele takrat sem se zavedla, kako zelo občutljive so živali na naše neharmonično obnašanje.

Kadar ne grem na sprehod v naravo, si živali zelo rada ogledam tudi po televiziji. Tam lahko spoznam še številne druge raznolike živalske vrste in opazujem njihov prefinjeni svet občutkov in zaznavanja. Toda najbolj sem srečna, če so svobodne, če lahko svobodno tekajo naokrog in se veselijo življenja, če lahko po mili volji plezajo po drevju in si nabirajo hrano, če lahko skrbijo za svoje mladičke in se jih veselijo. Srečna sem, ko po modrem nebu letijo, kamor jim poželi srce, ali ko se prepustijo morskim valovom, s katerimi potujejo na odprte oceane, ali se potopijo v njihove globine.

Vem, da so takrat srečne, kajti srečo lahko vsakdo občuti samo na svobodi, in pogled nanje tudi mene vedno znova navda z občutkom sreče. Ob pogledu nanje začutim nove dimenzije življenja, ki se ne končajo pri mojih mislih in občutkih, v okolju, kjer živim in se gibljem, temveč segajo daleč, daleč preko teh meja. Tam se odpira nov, meni neznan svet, poln čudovitega življenja. Toda čeprav ga ne poznam, vem, da so živali v njem srečne.

Sonja Li of

Sem pevka, pišem
pesmi in jih izvajam.
Sem človeško bitje,
ki sprejema vse
ostale vrste ne glede
na velikost, obliko
ali barvo.

SEM JOSS STONE IN SEM
VEGETARIJANKA

Povezava med našim ravnanjem z živalmi in holokavstom

Kot zgodovinarja in učitelja, ki je v otroštvu izgubil očeta, ki se je boril proti nacistom v Evropi, so Čarlz sa Patti persona globokoprestreljena nacistih in udodeštevna. Izgleda, da je še le mogo pozneje uvidel paralelo med izkorisčanjem in ubijanjem živali in družbe in holokavstom, kar ga je spodbudilo, da napiše knjigo *Ven na Treblinka: Naše ravnanje z živalmi in holokavstom*. Objavljam odgovorju, ki ga je imel iz njim Bliman Basu.

Kaj vas je spodbudilo za takšen naslov knjige?

Dolgo sem potreboval, da sem uvidel paralelo med nacističnim holokavstom in izkorisčanjem in klanjem živali. Začetek mojega zanimanja za drugo svetovno vojno in holokavst izvira iz mojega otroštva. Moj oče, ki ga nisem nikoli spoznal, je odšel od doma, da bi se boril proti nacistom v Evropi, pa se ni nikdar vrnil. Šele pozneje v življenju sem dojel, da je moje veliko zanimanje za drugo svetovno vojno in holokavst verjetno bil način iskanja očeta in občutenja povezanega z njim. Ko sem delal doktorat iz religije in zgodovine na Univerzi Kolumbija v New Yorku, sem se spoprijateljil z židovsko izgnanko iz Nemčije, ki je v svoji mladosti šest let doživljala travme v nacistični Nemčiji. Njena zgodba se me je globoko dotaknila. Zato sem intenzivno bral in obiskoval tečaje, da bi še kaj več zvedel o holokavstu. Ko sem pozneje postal učitelj zgodovine in brezuspešno iskal knjigo o holokavstu ter njegovem ozadju, ki bi bila dobra za moje študente, sem napisal svojo prvo knjigo Anti-semitizme: *The Road to Holocaust and Beyond* (Antisemitism: Pot do holokavsta in ozadje), da bi zapolnil to vrzel. Leta dni potem ko je izšla knjiga, sem se vpisal na študij o holokavstu na institut Yad Vashem. Po vrnitvi v Združene države Amerike sem postal recenzent knjig in filmov za *Martydom and Resistance* (Mučenštvo in odpor), najstarejšega časopisa na svetu, posvečenega holokavstu, katerega danes izdaja mednarodno društvo Yad Vashem. Moja zavest o obsegu izkorisčanja in klanja živali v moderni družbi se je razvila šele nedavno. Odrasel sem in preživel večino svojih nadaljnjih let, ne da bi se zavedel razmer institucionalnega nasilja nad živalmi s strani človeške družbe. Dolgo časa mi sploh ni prišlo na misel, da bi nasprotoval temu ali da bi kakor koli dvomil v to. Steven Simmons, pokojni aktivist za aids in živali, je na tale način opisal stališče, ki spodbuja izkorisčanje: »Živali so nedolžne žrtve v svetovnem pogledu človeka, ki trdi, da so nekatera živiljenja več vredna kot druga, da imajo močnejši pravico izkorisčati slabotne in da se morajo slabotnejši žrtvovati za dobro večjih.« Ko sem dojel, da je to isto stališče kot tisto povezano s holokavstom, sem začel dojemati povezave, ki so tema Večne Treblinke.

Ko že citirate Stevena Simmonsa, ali ne mislite, da se isto pravilo upošteva tudi v kraljestvu živali – da so slabotnejši žrtve mo nejših v glavnem zaradi hrane? Končno meso jedi ubijajo in jedo živali, ki

so slabotnejše od njih. Kaj je v tem slabega, e tako ravnamo tudi ljudje?

Narava je vsekakor nevarno mesto za živali, zdaj še bolj kot človeška vrsta, ki dominira, napada njihova domovanja po vsem svetu, da bi jih izkorisčala ter ubijala. Za razliko od roparskih mesojedcev, ki so programirani, da se tako obnašajo, da bi preživel, imajo ljudje večjo izbiro. Izbiramo lahko med dobrimi in zlimi, nežnostjo in okrutnostjo in imamo na razpolago mnogo večjo izbiro hrane (vsaj tisti srečnejši). Ljudje, ki gledajo nasilje v živalskem svetu in v njem vidijo opravičilo za človeško nasilje, so nagnjeni k temu, da vsepovsod kamorkoli pogledajo, vidijo teror in okrutnost – razen v lastnem srcu. Poglejte na primer Adolfa Hitlerja. Ker je verjel, da je sila močnejša od pravice in da si močnejši zaslужijo, da dobijo planet Zemljo, je povsem preziral vegetarijansko nenasilno filozofijo in klevetalo Ghandija. Ker je bilo njegovo osnovno verovanje, da v naravi vladata zakon borbe, je bil velik oboževalec živali roparic. Hotel je, da se mladi Nemci zgledujejo po roparicah, da bi bili brutalni, močne roke, brez strahu in okrutni (»Mladina, ki bo zrasla v moji trdnjavici, bo ustrahovala svet.«) Ni hotel, da bi bili slabotni ali obzirni ali sočutni. Rekel je: »Sijaj svobodne, čudovite zveri jim mora ponovno sevati iz oči. Želim, da so mladi močni in prečudoviti.«

Ali ste imeli lastno izkušnjo z nemškim koncentracijskim taboriščem ali pa je vaše mnenje zasnovano samo na izkušnji nekaterih preživelih?

Dachau, prvo nemško koncentracijsko taborišče, se je odprl še prej, preden sem se rodil. Tako sem bil samo ameriški deček iz Nove Britanije (New Britain), iz Conecictuta, ko so Nemci iztrebljali Žide, Rome in ostale, ki so jih imeli za »bitja manjvredna od človeka«. Če me sprašujete, ali sem bil kdaj priča nacističnim strahotam ali če sem bil v nemškem koncentracijskem taborišču, je odgovor: ne. Nikdar tudi nisem bil v klavnici.

Kaj vas je pripeljalo na idejo, da bi lo-

veško ravnanje z živalmi lahko povezali z zverinskim postopanjem s taborišniki v Hitlerjevih taboriščih smrti?

Zanimivo postavljeno vprašanje: naše ravnanje z živalmi je »človeško« (zveni kot človeško), medtem ko je ravnanje nacistov z njihovimi žrtvami bilo »zverinsko« (živalsko). Poskusite vprašanje postaviti tako, da prerazporedite pridevnik: Kaj vas je pripeljalo na idejo, da bi zverinsko ravnanje z živalmi lahko povezali s človeškim ravnanjem s taborišniki v Hitlerjevih taboriščih smrti? Ampak da odgovorim na vaše vprašanje (pa kakor koli že ga postavite): paralela med izkorisčanjem in klanjem živali ter izkorisčanjem in klanjem ljudi je očitna, čeprav, moram priznati, sem potreboval veliko let, da sem prišel do tega. Moderno industrializirano klanje ljudi in živali se je začelo s klanjem živali v čikaških klavnicah na začetku 20. stoletja v Ameriki. V svojih memoarjih je industrialet Henry Ford napisal, da mu je ideja o proizvodnji po tekočem traku, ki ga je uporabljal v proizvodnji svojih avtomobilov, prišla na misel, potem ko je obiskal čikaško klavnicico, ko je bil še mlad. Tam je opazil in se navdušil nad učinkovito metodo tekočega traku, po kateri so živali klali in sekali na kose mesa za človeško porabo. Zaradi svojega antisemitizma in poslovnega uspeha je bil Henry Ford zelo popularen v nacistični Nemčiji. Hitler ga je imel za svojega »heroja« in je po celo Nemčijo širil Fordova antisemitska dela. Metoda tekočega traku, ki je obdelovala človeška bitja v nemških kampih smrti, je bila učinkovita kakor tudi tekoči trak za živali v ameriških klavnicah. V svoji knjigi sem eno poglavje (5. poglavje) posvetil razpravi o podobnostih med ameriškimi in nemškimi centri za ubijanje.

Vir: Animal Times, 2004

Ali se strinjate, da je bil lov zaradi hrane od davnine normalen del človeškega življenja in da se klanje živali »po traku« danes prakticira v nekih državah samo kot zadostitev pove anega povpraševanja?

Brez komentarja.

Ali se strinjate, da to, kar se je dogajalo v nacisti ni Nem iji, ni bilo normalno loveško obnašanje, ampak rezultat deviantnega obnašanja skupinice mo nih posameznikov?

Ne, ne bi se strinjal. Na žalost so vojna, genocid in masovno ubijanje »normalno človeško obnašanje«, ker se redno dogajajo. Na zgodovino lahko gledate kot na razdobja miru, ki bi jih prekinila vojna ali kot razdobja vojne, spopadov in nasilja, katere so prekinjala zatišja. Kot zgodovinar vidim človeško agresijo, oholost, nasilje in spopad v sami srži človeške zgodovine. To je bolj »normalno«, kot bi večina nas želeta priznati, ker se ljudje težko odrečemo določenih iluzij, ki jih imamo o sebi. Izogibamo se realno pogledati resnico o tem, kdo smo in kaj delamo, ker se bojimo, da bi nas to lahko vznemirilo. Dokaz za to skozi zgodovino kaže, kako okrutnih in monstruoznih dejanj so zmožna človeška bitja, najsi bo to kolektivno ali kot posamezniki. Zato za mene holokavst ni samo »devijantno obnašanje skupinice močnih posameznikov«. To bi prej bila pesta bolna demonstracija česa smo zmožni. Veliki zločini genocidnih dimenij so vedno čakali pod površjem človeške zgodovine, da se zgodijo, ker se vseskozi dogajajo živalim, ki jim povzročamo bolečino. Isaac Bashevis, pisec v hebrejsčini in nobelovec je napisal, da kadar gre za živali, smo vsi nacisti. Za živali je to »Večna Treblinka«.

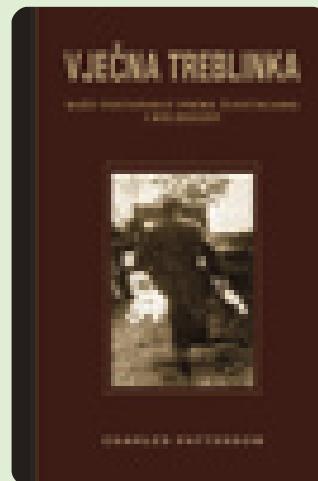
Ker ljudje še naprej ubijajo živali zaradi hrane in jih uporabljajo za razne znanstvene-

ne poskuse, mislite, da bi se spet lahko zgodilo to, kar se je zgodilo v nacisti ni Nem iji?

Vsekakor. Industrijsko masovno ubijanje nedolžnih bitij se ni končalo leta 1945, le spremenili se je v »večno« izkoriščanje in klanje živali, katere služijo, kot zgled in spodbuda človeški obsedjenosti in nasilju. Vse dokler obstajajo klavnice, obstaja možnost Treblinke in Auschwitza. Kako je rekel Theodor Adorno, židovski nemški filozof: »Auschwitz se ponovi vsakokrat, ko človek pogleda klavnicu in pomisli: to so samo živali.«

Ali mislite, da je nevegetarijanstvo povezano s loveškim nasiljem proti drugim ljudem?

Da. Institucionalizirana okrunost do živali spodbuja grozodejstva, ki jih ljudje počno drug drugemu. Srce postane trdo in zato so grozodejstva možna. To tezo zastopam v svoji knjigi: ljudje najprej izkoriščajo in koljejo živali. Nato se do drugih ljudi obnašajo kot do živali in z njimi storijo isto. V moji knjigi je poglavje (2. poglavje) o tem, kako je »klevetanje« ljudi kot tudi živali – podgan, svinj, psov, opic, mrčesa, zveri... – vedno bilo

Knjigo Ve na Treblinka lahko naroite na na naslovu www.ljudjeza.org oz. info@ljudjeza.org. Knjiga je v hrvaškem jeziku. Cena: 16,90 EUR (+ poština).

uvod v človeško izkoriščanje in uničevanje.

Kaj mislite, ali bi vegetarijanstvo lahko odpriavo loveško nasilje?

Dvomim, ampak upam, da bi pomagalo, da ga bo manj. Vse dokler ignoriramo klanje živali in predpostavljamo, da imajo močni (mi) pravico izkoriščati šibke (njih), bomo še naprej destruktivni in nasilni drug do druga. Adolf Hitler je trdil, da »tisti, ki nima moči, nima pravice do življenja.« Ironično je, da se je klub temu, da je izgubil vojno, zmagoslavno pojavilo njegovo fašistično stališče. Človeška civilizacija funkcioniра na predpostavki, da z obzirom, da se krave, ovce, svinje, koščki in ostale živali ne morejo braniti, nimajo pravice do življenja. In zato mislimo, da lahko z njimi delamo, kar hočemo. Vsekakor je najvažnejši način, kako pomagati živalim, ta, da jih ne jemo. Najmanj to lahko stori vsak od nas – odstrani klavnice iz svojih ust.

Biman Basu,
vir: Internetni asopis z recenzijami knjig Anila Aggrawalova, 2. zvezek,
1. stev., januar – junij 2003.

Vprašanja za ministra za kulturo o človeški kulturi do živali

Ke kultura do narave in živali ni v prisotnosti Ministrstva za kulturo in ker je minister za slovene, se ni mogel odzvati vabilu na intervju, so nam sporočili iz njegove kabine. Vprašanja k ljubitelju objavljam in kaže upam, da bo minister v prihodnosti pozornoštudi najpomembnejše kulturi – kulturi sobivanja med ljudmi, naravo in živalmi.

- Ali menite, da je Slovenija kulturna in civilizirana država, čeprav se tu zakonito pomori letno skoraj 30 milijonov živali?
- Za nas je najpomembnejša kultura – kultura sobivanja med ljudmi, naravo in živalmi. Bi nas žeeli podpreti v tem projektu? Naš slogan je: Skupaj gradimo živalim prijazno Slovenijo. Se morda vidite kje zraven oziroma bi se žeeli?
- V Sloveniji se dnevno odvija veliko kulturnih dogodkov, po katerih obiskovalcem pogosto postrežejo z živalskimi trupli. Kakšno je vaše mnenje o teh pojedinah? Je to v skladu s kulturo? Ali ni morda to podpiranje kulture smrti?
- Ali menite, da bi bil svet boljši, če bi bili politiki vegetarijanci?
- Ali se vam zdi pobiranje medvedov kulturno dejanje, še posebej medvedk z mladiči?
- Po 5. členu Ustave država ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije. Ali menite, da lahko pride do kulturnega razvoja, če država dopušča morjenje živali v klavnicih, gozdovih in pri poskusih na živalih oz. ali spada to v kulturo neke države, npr. Slovenije?
- Ali menite, da lahko živinoreja prinese blaginjo Sloveniji, če je sedaj znano, da ima več emisij toplogrednih plinov kot celoten svetovni promet, gledano na svetovni ravni?
- Pred nastopom funkcije ministra ste med drugim prisegli, da boste ravnali po svoji vesti in delovali za blaginjo Slovenije. Ali je za blaginjo Slovenije to, da se letno pomori v klavnicah okoli 30 milijonov živali, istočasno pa je izdelek, ki se dobije s tem

- morjenjem, meso, rizični faktor za mnoge civilizacijske bolezni, torej škodljivo, kar je znanstveno dokazano? Če ni, ali ste na seji Vlade RS kdaj sprožili to vprašanje in predlagali ukinitve klavnic oz. živinoreje?
- Ali vam je znano, da lovci, z blagoslovom države, letno pomorijo v gozdovih in na poljih okoli 100.000 živali? Ali lahko to prinese blaginjo Sloveniji?
- Ali priznavate živalim pravico do življenja? Če ne, zakaj ne? Če da, kaj boste storili, da se bo ta pravica uresničila?
- Ali menite, da bi Slovenija potrebovala varuhov pravic živali? Ali vam je znano, da ima Avstrija celo več varuhov pravic živali?
- Ali se vam zdi moralno-etično upravičeno oz. kulturno, da se zapuščene živali v azilu po 30. dneh usmrtijo, če se ne oddajo? Ali ni mogoče pri 8 milijardah evrov letnega proračuna najti sredstev, da se takšna nehumanost prepreči?
- Ali menite, da so Hubertusove maše, kjer župnik blagoslavlja lovce in njihove pobite živali, in velikonočne maše, kjer duhovnik prav tako požegna živalska trupla, kulturne prireditve?
- Se vam zdijo naravoslovni muzeji, kjer imajo razstavljena nagačena trupla živali, kulturne ustanove?
- Se vam zdijo živalski vrtovi, kjer večina živali živi v ozkih prostorih, ki niso primerni za življenje njihovi vrsti, kulturne ustanove? Nekdo je rekel, da se orel v majhni kletki bržkone počuti podobno, kot bi se živ človek v zaprti krstii.
- Ali menite, da so cirkusi z živalmi kulturne prireditve?

Ljubljanski živalski vrt: kršitev pravic in zloraba živali

O bisk Ljubljanskega živalskega vrta je za maresik atro slovensko družino eden najbolj zabavnih in priljubljenih na inovacijah, ki ne dejajo življa ne dejajo sluge ga popoldneva. To naj bi bilo priječno doživetje, združeno z izobraževalnim in vsebinam o raznolikosti živalskega sveta, kjer se lahko kar v živo ogledamo in to na enem mestu. In tudi vrednosti se večliko ljudi v živalskem vrtu pravlagodno zabava, takot o otroci k otnjih ovi starši, ne da bi se – zlasti slednji – vsaj zahtipazam isklili, kaj živalski vrt vrednosti prav zapravlja.

Za svojim tradicionalnim sproščenim videzom nekakšnega brezskrbnega domovanja živali se namreč skriva povsem drugačen svet, ki temelji na sistematičnem kršenju pravic živali, svet, kjer je doma človeška krutost in kjer se ob pomoči veterinarjev in drugih »pristojnih institucij« v javnosti kaže lažna podoba, da je tam »vse v redu«. Pa ni. To, da so pravice živali v živalskih vrtovih nasploh, v ljubljanskem pa še posebej, sistematično kršene, je jasno že iz definicije teh ustanov. Divje živali namreč ne sodijo v kletko oziroma v t.i. živalski vrt, ampak v okolje, v katerem lahko svobodno živijo svojo pravo naravo, individualno ter tudi kot člani svoje primarne skupine. Omejitev živiljenjskega prostora pod vsak minimum in celo popolna osamitev od svoje skupine, kot se to pogosto dogaja – v primeru ljubljanskega živalskega vrta pa je to celo pravilo – pomeni popolno zlorabo živali v namene zabavanja ljudi.

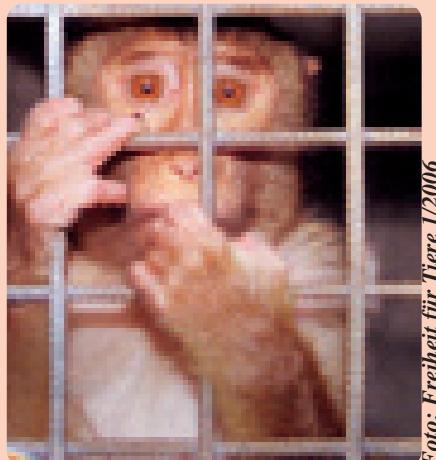

Foto: Freiheit für Tiere I/2006

Tudi opice, ki so zaprte v živalskih vrtovih, hrepenijo po svobodi.

Ni potrebno, da je človek veterinarski inšpektor, da ne bi povsem jasno uvidel, da se ljubljanski živalski vrt niti približno ne približuje pogoju naravnega habitata divjih živali, zaradi česar si upravičeno zaslubi nečasten naziv živalskega taborišča, ne pa vrta. Lev in tiger v daleč premajhni kletki, slon, ta najbolj družabna žival, obsojen na popolno samoto, skupina šimpanzov, ki si deli nekaj deset metrov prostora ... da ne naštavam naprej. Tisti, ki so pristojni za preprečevanje teh zlorab, bodo seveda rekli, da je vse povsem v skladu s »predpisi«. »Predpisi«, po katerih je dovoljeno imeti slona v nekaj desetmetrski ogradi? Ne le da so tovrstni »standardi« povsem skregani z minimalnim občutkom za živali, ampak so v svojem temelju tudi skrajno nepošteni. Nobena normalna oseba ne more verjeti, da lahko živalski vrt, posebno pa ljubljanski, nudi levom, tigrom, slonom ... kletko z »dovolj prostora«, tolikšnega, ki bi jim lahko jamčil primerno svobojo gibjanja.

Poglejmo primer leva, tigra ali slona, ki so imeli to smolo, da so pristali v ljubljanskem živalskem taborišču. V naravi se posamezen lev giblje po ozemlju med 20 in 400 km², tiger med 20 in 150 km² v Indiji in med 20 in 1.000 km² v Sibiriji.

Ali pa sloni, katerih živiljenjski prostor se v naravi giblje med 13 km² v gozdnih področjih do čez 3.500 km² v savanhah, kar je področje, štirikrat večje od npr. New Yorka. Znano je, da se slon v enem samem dnevu lahko premakne tudi za 130 km. Kaj pa je v ljubljanskem živalskem vrtu »dovoljen prostor« za slona? 20, 25 metrov? Za leva kletka velikosti 10, 15 metrov? Da ne omenjam pogojev, v katerih živijo šimpanzi, človekovi najbližji živalski bratje. Sedem ali še več so jih strpali v kletko, ki meri kakih 10 metrov v dolžino in na tej površini naj bi te živali živele, se ohranjale v živiljenjski kondiciji in se med seboj sporazumevale?! Utemeljevati, da lahko neka kletka, dolga 10 ali nekaj več metrov, nudi katerikoli živali »dovolj živiljenjskega prostora« za izražanje njene prave narave, je preprosto absurdno.

Ko enkrat končajo v ujetništvu, živali povsem spremenijo svoje socialno živiljenje. Iz družabnih, radoživih živali se spremenijo v asocialna, zamorjena, nezainteresirana bitja, ki jim je bila, skupaj z njihovo pravo naravo, vzeta tudi pravica do naravnega živiljenja. Postanejo bitja, umetno vzdrževana pri živiljenju, oropana svojih instinktov in programa, ki jim ga je posebej zanje naredila narava, nekakšne robotizirane živali brez duše, namenjene ogledovanju in zabavi ljudi. Bitja, katerih prava narava jim je bila iz dneva v dan sistematično izbrisana, zaradi česar le od daleč spominjajo na svoje prave brate, ki so imeli to srečo, da se jih niso dotaknile pohlepne roke ljudi. Poglejmo spet primer ljubljanskega slona, živali, ki živi v popolni socialni izolaciji, brez stika z drugimi pripadniki svoje vrste. Vsi vemo, da je slon eno najbolj družabnih bitij, ki živi v zelo zapletenih odnosih z matriarhalno strukturo in to v skupinah od 8 do 15 posameznikov, na čelu katere je dominantna samica. Skupine slonov, ki so si v sorodu, se med seboj celo živiljenje prepoznavajo in v trenutkih nevarnosti združijo svoje moči. Znano je tudi, da stari sloni učijo mlade slone o vseh poteh, kjer se gibajo med selitvami, in jim na ta način posredujejo svojo slonjo modrost ... No, vse to nima nobenega smisla pri slonu, obsojenem na živiljenje v popolni osami v ljubljanskem živalskem vrtu, kjer so mu njegovi skrbniki – ali mučitelji – kakor vam ljubše, namenili nekaj 10

Tiger v ujetništvu v ljubljanskem živalskem vrtu

metrov prostora, na katerem lahko zgolj stoji na enem mestu in gleda v prazno ...

Ljubljanski živalski vrt ne izpoljuje osnovnih pogojev za

skrbništvo teh živali, saj niti približno ne ustreza sodobnim standardom oskrbe divjih živali, zato bi se moral po kratkem postopku – ali pa na osnovi intervencije pristojnih institucij za varstvo živali – odreči tem živalim in jih prostovoljno oddati v oskrbo sodobnim evropskim ustanovam za živali – bodisi primerno urejenim živalskim vrtovom bodisi zavetiščem za divje živali. Dokumenti o povsem neprimernem ravnanju s šimpanzi so že bili posredovani mednarodnim organizacijam za zaščito živali, skupaj s pozivom za njihovo čim hitrejšo evakuacijo iz ljubljanskega taborišča. Morda pa se bo mestna oblast le zganila in z izboljšanjem pogojev, v katerih živijo

Lisica in ameriški grizli na svobodi, v družbi nemškega fotografa Andreasa Kielinga

Foto: Vegetarisch genie en 2/2007

živali, preprečila to sramoto, ki jo Ljubljana razkazuje s svojim krutim in povsem neprimernim živalskim »vrtom«.

Živali, ki jih v suženjskih pogojih zadržujejo v ljubljanskem živalskem vrtu, ne morejo govoriti. Govorijo pa njihove oči. Njihovi prazni pogledi. Kaj nam te oči govorijo? Nas sovražijo ali zgolj prezirajo? Morda pa so ob pogledu name začutile moj globoki sram, da sem del te človeške vrste, ki je sposobna tako zelo ponižati drugo bitje in ga oropati vsega dostenjanstva? Kako naj jim izrazim moje iskreno obžalovanje in opravičilo nad vsemi grozotami, ki jih človeška vrsta uprizarja nad drugimi vrstami? Preveč krvavih sledov, ki jih človeška roka pušča za sabo na živalih, sem videla, da bi še lahko verjela v darwinovo teorijo človeške evolucijske superiornosti, da o božanskem izvoru človeka niti ne govorim. Zato lahko le pritrdim Tomu Reganu, enemu najvztrajnejših borcev za pravice živali, ko pravi: Ne, ne maram ljudi, samo tu in tam kakšnega človeka!

Alenka Paulin

V živalskem vrtu na Nizozemskem je iz kletke pobegnila gorila

To je nov dokaz, da se živali v živalskem vrtu pogosto počutijo kot v zaporu, saj imajo zelo omejeno gibanje in živalski vrt ni njihovo naravno okolje.

Vir:

http://novice.siol.net/default.aspx?site_id=1&page_id=6&article_id=1607051821161462&cid=108&pgn=1

Želimo živeti v Evropi, ki ne dovoljuje ubijanja živali in narave

www.eurobestlivewell.org

www.eurobestlivewell.org

JASTOGE
ŽIVE
SKUHAJO
DO SMRTI

Pustite jastogom živeti!

PETA

Zgodba o lovcu, ki je prenehal ubijati živali

Jasno se spominja dneva, ko je za vedenje odložil puško. Po 38. letih se je odločil, da je bilo dovolj. Dogodek ni bil usoten, saj ni bil preveč ob utrjuvem oški. Lovil je že od sezone galetata. Še vedenje se spominja svedežili ju tranjili počodov po gozdovih s svojim očetom. Imel si je navado obutti svoje male počodne vijke in obleči toplo flane lastomajico, prav tako kot otroke. Počajkovala sta med postavnim i drevesi, ob vzdušnem soncu, teriskala v vetrice in zajce, vasih tudi race. S sabo sta vela tudi svoja dva beagle. Kakor rad je imel ta pes ...

Želel si je početi stvari z očetom. Cenil je njuno tiko tovarstvo, globoko v gozdu, ko so tišino zmotili streli iz puške in šuštenje listja pod nogami bežečega plena. Saj ne, da ni imel sočutja za živali, ki sta jih lovila. Pravzaprav o njih sploh ni razmišljal. Bile so le del športa, ki se ga je naučil kot otrok. Imel ni nobenega razloga, da bi kdajkoli prenehal z lovom. Bil je pošten moški. Prijazen in nežen. Ljubil je svojo ženo in otroke. Od vedenja so doma imeli hišne ljubljenčke. Ljudje so ga opisovali kot dobrega športnika in prijatelja. Nekega dne, ko je previdno usmeril puško v nebo proti leteči raci, pa se je nekaj v njem spremenilo. Raca je zavrešala od bolečine in krvaveča padla na tla. Istočasno je lovec slišal hitro šuštenje listja in nemirno kvakanje druge race. Racman je pohitel k ranjeni račji

samici. Race ostanejo skupaj vse življenje. Žalujoči racman je prišel bdati nad svojo umirajočo partnerico. Lovec je presenečeno obstal in opazoval racmanovo tesnobo. Ho-

tel se je skloniti in si vzeti svoj plen, vendar so mu prsti otrpnili okrog puške. Nikoli ni resnično razmišljal o racah, ki jih je ubil. Njihova življenja mu niso pomenila ničesar.

V tem trenutku pa je končno razumel. Življenje te mrtve race je nekomu bilo pomembno – racmanu. Zato se je odločil oditi stran, čeprav je vedel, da ga bodo prijatelji grajali. Rekli bodo, da se je pomehkužil, postal kot ženska. Vendar je on razumel: v tem trenutku je spoznal, da je vzeti življenje nemočni živali precej slab izgovor za šport. Da je to pravzaprav krvavo in nasilno dejanje. In da „pravi moški“ mogoče lahko vidi bolečino umirajoče živali in tudi trpljenje druge živali, ki je do nej nekaj čutila. Odločil se je, da se bo raje izuril v golfu in pogosteje igral softball s svojimi otroci. To pa je šport. Lov bo prepustil zgubam.

Miti in resnice o lovru

MIT: Rad imam živali. Sem naravovarstvenik. Pomagam pri upravljanju populacije prostozivečih živali.

RESNICA: Precej sočutno, kajne? Takšno blebetanje v podporo lovru je značilno za člane Komisije za divjad, katerih plače so odvisne od licenčnin za lov in nastavljanje pasti. Ustrezen primer: sporočila za javnost Komisije za divjad, objavljena pred sezono lova, opisujejo kmetijske izgube zaradi tavajočih čred lačne jelenjadi. Na letnih srečanjih z javnostjo se govori o primerih avtomobilskih trčenj z jelenjadjo. V odgovor agenciji za ribištvo in divjad ponujata isto staro rešitev: lovite več, da se prepreči prenaseljenost in stradanje divjadi. Pri tem spodbujanju dobrobiti divjadi gre pravzaprav za povečanje dochodkov od lova in licenčnin.

MIT: Jelenjad se prehranjuje z grmičevjem, povzroča avtomobilske nesreče. Brez lova bi populacija močno narasla.

RESNICA: Narava sama skrbi za ravnotežje z velikostjo habitata, količino hrane in vode. Razvoj mest, ki uničuje habitat prostozivečih živali in rastlin, zahteva oblikovanje zavetišč in ne športnega lova. Če je lov nujen za nadzor prenaseljenosti in „škodljivih živali“, zakaj se ta argument uporablja le v zvezi z belorepim jelenom? Resnica: večina držav namerno spodbuja populacijo jelenov, da zagotovijo plen lovcom. Državne agencije za divjad omogočajo lov za upravljanje umetno ustvarjenega presežka živali. Naravnih presežkov ni. Ekologija deluje z naravnimi cikli. Belorepi jelen predstavlja le 2% (6 milijonov) od 200 milijonov živali, ki jih vsako leto ubijejo lovci. 25% (50 milijonov) je golobic in 15% (30 milijonov) veveric, milijone več pa gosi in raci. Ste že kdaj slišali za kakšen podoben izgovor v zvezi z golobicami, racami ali gosmi? Upravljavci prostozivečih živalskih in rastlinskih vrst pravzaprav omejujejo lov vodenih ptic, da te vrste ne bi izumrele. Namen športnega lova ni upravljanje prostoziv-

večih živali in rastlin, namen je „prijetno razvedrilo“.

MIT: Bolj humano je ubiti 200 živali, kot pa jih prepustiti stradanju.

RESNICA: Lov povzroča naraščanje črede. Razlaga je preprosta: če je del populacije odstranjen, se priselijo nove živali ali pa se preostala populacija odzove na obilje hrane. Živali se razmnožujejo in populacija naraste. Ker želijo imeti lovci na voljo veliko živali za lov, raje streljajo samce kot samice. Breje samice z veliko razpoložljive hrane običajno povržejo več mladičev. V večini držav pridejo tri samice na

Lovci so tole žival takoj iznakazali, da v mlaki krvi komaj prepoznamo umorjeno lisico.

Foto: Freiheit für Tiere 4/2006

vsakega samca. V državah Michigan in Pennsylvania pride več kot 20 samic na samca. Če je manj samcev, ki bi se borili za ozemlje, postane parjenje najpomembnejša naloga črede.

Stradanje? Kdaj ste nazadnje slišali, da je lovec sledil najbolj bolni, sestradiščni živali zato, da bi jo ubil v korist črede? Za velikost čred poskrbi naravni izbor. Brez poseganja človeka s puškami, puščicami in pastmi narava sama poskrbi, da šibke živali umrejo, močne pa preživijo.

Na nekaterih divjih območjih, namenjenih lovju, se zemljišče spreminja zato, da bi ustrezalo ciljnemu živalim. Z namernimi požigi gozdov, odstranjevanjem lesa in poplavljjanjem se na primer namerno ustvarja okolje za divje ptice. Manipulacija narave v korist ene živalske vrste povzroči ogroženost ali izumrtje druge vrste. Zakon o ogroženih vrstah kot dva glavna vzroki za izumrtje navaja lov in uničevanje habitatov.

MIT: Nič ni narobe s tem, da ubijam za prehrano, kajne?

RESNICA: Lov je velik posel, ki se trži kot razvedrilo ali šport. Tudi na podeželu nihče ne potrebuje lova za preživetje. Slediti, raniti in umoriti žival za razvedrilo je kruto in nehumano. Dejstvo, ali lovec dejansko poje meso (ki ga ne potrebuje za preživetje), je nepomembno.

MIT: Ljudje kolijo živali za meso, ki se prodaja v trgovinah in restavracijah ... Zakaj potem ne bi lovili?

RESNICA: Točno tako. Milijarde živali, ki se gojijo za hrano, trpijo zaradi dosmrtnega življenja v zaprtih prostorih, pohabljenja, kot je odstranitev kljuna in repa, bolezni ter nasilnih in bolečih smrti. Lov tega ne spremeni, ampak samo še dodaja k trpljenju živali.

MIT: Lov je družinska tradicija. Tako sem ustvaril vez z očetom.

RESNICA: Otrok, ki se nauči svoje sočutje do drugega trpečega bitja nadomestiti z večjo nagrado – pozornost staršev – že zelo zgodaj postane neobčutljiv. Pozitivno oblikovanje odnosa med starši, otrokom in naravo je mogoče tudi s pohajkovanjem po gozdu s kamero ali s taborjenjem v naravi. Zakaj bi odnos gradili na ubijanju, še zlasti

ker vedno več študij povezuje nasilje do živali z nasiljem do ljudi? Ljubezni do narave lahko roditelj nauči otroka brez krutosti in smrti, ki sta bistvo lova.

MIT: Človek lovji že od nekdaj. To ima v genih.

RESNICA: Manj kot 8% sedanjega prebivalstva se ukvarja z lovom. 54% jih trdi, da nasprotujejo športnemu lovu – takšni so podatki Službe za ribe ter prosto živeče živali in rastline Ministrstva za notranje zadeve ZDA ter Ministrstva za trgovino ZDA iz leta 1994. Med letoma 1990 in 1998 je delež odraslih, ki se ukvarja z lovom, padel na 17%. Delež oseb srednjih let se je povečal, kar pomeni, da se otroci za ta šport ne zanimajo tako zelo kot včasih. „Wallstreet Journal, Sports Afield“ in drugi demografski raziskovalci ter lovski agencije navajajo, da če se bo sedanji trend nadaljeval, bo športni lov do leta 2050 izginil. Ne bi bilo število lovskih navdušencev večje, če bi bil lov genetsko pogojen? Ena od prednosti človeškega bitja je tudi moč izbire. Tradicija ne utemeljuje krutosti.

Vir: <http://www.kinshipcircle.org/>

Kako lahko jaz pomagam živalim?

Če ste bivši lovec, nam zaupajte razloge, zakaj ste izstopili iz lovskih družine. Tako boste mogoče lahko pomagali tudi drugim lovcom, da naredijo enako.

OPRAVI ILO

V prejšnji številki smo pri lanku Bog je pravo asno svaril svet pred katastrofami, pozabili dokonati stavek o dodatnih informacijah oddajnika Novi Jeruzalem. Informacije so na strani <http://www.neu-jerusalem.de/cms/sl/oddaje.html>.

Lovci, ki trdijo, da so prijatelji živali, a jih hkrati ubijajo, ker mislijo, da s tem uravnavajo njihovo število, so podobni množičnemu morilcu, ki bi trdil, da ima rad ljudi, vendar jih je nekaj pobil zato, ker želi uravnavati število ljudi na Zemlji.

Prijateljstvo med različnimi živalskimi vrstami

Od prijateljev v živali po sve tu smo dobili nekaj udovitih fotografij priseneča prijateljsva in sožitja med različnim živalskim i vrsstami. Če imate tudi vikakšno fotografijo, nam jo lahko pošljete. Najboljše bom objavili v naslednjih številkah.

Borba za osvoboditev medvedov se nadaljuje

Tudi v letu 2007, kot že le to poprej, je država obsodila na smrtno ještivo maledov. Če pravso m nogi, tudi iz tujine, vključno s priznanimi slovenskimi strokovnjaki, nasprotovali planirane mudi odstrelu, e ne v celoti pa vsaj v določenem delu, to minstira za okolje in prostor ni omajalo. Podpisal je smrtno obsodo za sto ne dolžnih prebivalcev Slovencev.

V okviru izrednega odstrela bodo umirale celotne družine, pravna država nima milosti niti do medvedjih otrok. Kaj si lahko človek misli o državi, ki mori živalske otroke? Ali še vedno živimo v srednjem veku, ko je cerkev sama ali preko svojih državnih pomagačev na grmada začigala tiste, ki ji niso bili všeč? Za marsikatera živa bitja je Slovenija še vedno srednji vek, saj jim država ne garantiра niti življenja, kaj šele dostojanstva. V 21. stoletju je večina prebivalcev v Sloveniji še vedno brez pravice do življenja, z njimi pa se postopa izjemno brutalno, kruto in krvavo. Čeprav ustava ne dovoljuje mučenja živali, se to dogaja praktično ves čas - Slovenija pa naj bi bila civilizirana in kulturna država. Velika zmota. Nič boljša tudi ni religija okolja, ki s svojim preteklim in sedanjim sovraštvom do živali indoktrinira družbeno zavest in podzavest – iz nje pa izhaja vladajoča miselnost tega časa, ki z lovom, vzrejo in uničevanjem živali ozira z mesom zelo prefinjeno, mogoče celo namerno, uničuje ljudi in okolje, vključno s klimo. Ali je ta religija protestirala glede planiranega poboja medvedov, saj uči, da so medvedi od Boga ustvarjena bitja – država pa mori Božja bitja?

Medvedi so eno izmed žrtvenih jagenj te države in miselnosti, ki vladata v njej. Vsako leto jih na veliko pobijajo, v letih 2002 – 2006 so jih umorili celo več kot 400, in to kljub temu da so zaradi svoje ogroženosti celo mednarodno zavarovana živalska vrsta. Zato veliko pozornosti posvečamo tem živalim. Že v letu 2006 smo obvestili generalni direktorat za okolje Evropske komisije o nezakonitem in neupravičenem poboju medvedov v letu 2005 in planiranem v letu 2006, pri čemer je ta komisija to obvestilo smatrala kot pritožbo in na njeni podlagi začela pritožbeni postopek zoper Slovenijo, ki pa še ni zaključen. Tudi o planiranem nezakonitem poboju medvedov v letu 2007 je bila Evropska komisija obveščena ozira je bila s strani društva vložena pritožba, podobno kot v letu 2006. To pa ni edino, kar je bilo storjeno v zvezi z medvedi na tem področju. Društvo je tako za leto 2006, kot tudi za leto 2007, vložilo na Ustavno sodišče Republike Slovenije pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki omogočajo redni odstrel medvedov, in sicer sprememb Uredbe o zavarovanih prostozivečih živalskih vrstah iz leta 2005 kot tudi Pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda iz narave ozira njegovih sprememb. Noben postopek še ni končan, bo pa ustavno sodišče obe pobudi obravnavalo prednostno, za leto 2007 celo absolutno prednostno. Ne glede na odločitev ustavnega sodišča je to, da bo sodišče obe pobudi obravnavalo prednostno zelo pomembno in kaže pomembne premike v družbi.

V mnogih pravnih postopkih, ki zadevajo živali, se dela bolj ali manj po »domače«, kar pomeni, da se predpisi ne uporabljajo tako, kot bi se moral. To velja tudi za Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (Ursus arctos) iz narave, ki je za leto 2007 določil odstrel 100 medvedov in ki se izpodbjaza z zadnjo ustavnou pobudo. Pri preverjanju ustavnosti ozira zakonitosti samega pravilnika in postopka sprejemanja je bilo namreč ugotovljeno, seveda po našem mnenju, kar nekaj kršitev predpisov. Nekaj najpomembnejših: strokovno mnenje, ki je podlaga pravilnika, je pomanjkljivo, saj ne vsebuje vseh sestavin, ki bi jih po predpisih moralno; osnova za odstrel je bila določena v nasprotju s strategijo upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji in s tem tudi z Uredbo o zavarovanih prostozivečih živalskih vrstah (pravilna osnova bi omogočila odstrel samo kakšnih 50 medvedov); postopek objave osnutka oz. predloga pravilnika na spletu ni bil pravilno izведен; dokazana

nista pogoja, ki omogočata poseg z odstrelom v vrsto rjavega medveda, to je, da ni nobene druge rešitve (te določa že omenjena strategija, npr. odlov živil živali in preselitev) kot odstrel medvedov in da to ne bo vplivalo na ugodno stanje vrste (država je javno priznala, da ne pozna ugodnega stanja vrste in da mora čim prej opredeliti ravnovesno stanje populacije medvedov, ne pozna pa tudi števila medvedov - ocenjuje jih med 500 in 700, čeprav se jih preteže na stalnih števnih mestih na eno štetje manj kot 200) v smislu že navedene uredbe, Habitativne direktive in Bernske konvencije; krni se biotska oz. genska raznovrstnost v okviru vrste, saj niti dva medveda nima enakega genotipa.

Ker obstaja sum korupcije v zvezi z odstrelom medvedov za leto 2007 oziroma prejšnja leta, je bila podana prijava tudi Komisiji za preprečevanje korupcije. Zadeva je, ker gre za ohranjanje narave, podobna kot pri Volovji rebri, ko je omenjena komisija ugotovila, da ravnanje uradnih oseb Ministrstva za okolje in prostor, ki so pripomogle k izdaji dovoljenj za postavitev vetrne elektrarne s pripadajočo infrastrukturo na Volovji rebri, ustreza definiciji korupcije, določeni v 3. alineji 2. člena Zakona o preprečevanju korupcije.

Društvo je vložilo tudi kazensko ovadbo zoper neznanega storilca zradi suma storitve kaznivega dejanja mučenja medvedjih mladičev v bližini vasi Cajnarje v marcu 2007, ko naj bi bila dva mladiča uporabljeni kot živi vabi za odstrel njune matere, ki je v samoobrambi poškodovala nekega domačina, mladič pa naj bi po zatrjevanju prisostojnih poginila v brlogu. Tudi v zvezi s to zadevo se odkrivajo še nadaljnje kršitve predpisov, seveda poleg osnovne, to je mučenja živali: enega mladiča je pokončal lovski pes, kar je neupravičeno in ta mladič je bil pokončan, še preden je bilo izданo dovoljenje za odvzem medvedov iz narave, kar pomeni nezakonit poseg v vrsto rjavega medveda. Mogoče pa se bo odkrila še kakšna nezakonitost, saj raziskovanje teče dalje.

*Vlado Began,
varuh pravic živali*

V tem lanku navedene dokumente je mogoč e v celoti prebrati na spletni strani društva.

**OBRNITE
NOV
LUST**
v življenju

POSTANITE
VEGETARIJANEC

Model: Alena - Miss United Kingdom 2006 / Foto: J. Š.

KUHINJE

20 let PoMERI

IN OMARE

MARIBOR:
Metljaka cesta 1,
tel. 02/25 25 463

LJUBLJANA:
Celovška cesta 87,
tel. 01/50 55 723

POZOR! UGOĐNE ČEHE OB JUBILEJU!
(popusti: delavniki od 8.-13. in od 14.-18. junija) **popust 30 - 40%**

www.kuhinjepomerl.si

"Jaz ne jem ni esar, kar ima o i." - Paul McCartney

Biološka kmetija Lipej

Ulica na Livado 9
3240 Šmarje pri Jelšah
Tel.: 031 876 803 (Jože), 040 624 412 (Janez)

**Nudimo vam:
veganske omage**
čemaž, peteršilj, bazilika, rukola v oljčnem olju,
šentjanžovo olje in paradižnikova omaka

info@biohrana-kmetija-lipej.com

Slovenska evropska poslanka v borbi za pravice živali

Evropska poslanka Mojca Držar Murk o igra v evropskem parlamentu in najpomembnejših vlog na področju zaščite živali. Je podpredsednica mesta skupine za dobrobit živali, ki je doslej pripravila več kot deset pisnih deklaracij in pobud za izboljšanje položaja živali znotraj Evropske unije. Vaše pobude in vprašanja glede zaščite živali sprejemam na naslov: mojca.drcam@europarl.europa.eu, spletna stran evropske poslanke pa je: www.drcar-murk.si

Kakšne aktivnosti ste kot evropska poslanka doslej vodili na področju zaščite živali?

Najpomembnejši tekst, ki ga je kadarkoli sprejela EU za zagotovitev dobrobiti živali, smo sprejeli lani. Moja politična skupina – liberalcev in demokratov – mi je poverila nalogu poročevalke, ki vlagajo in koordinira amandmaje na predloženi zakonski tekst. Z namenom spodbujanja zavesti ljudi za položaj živali – tako z etičnega kot tudi gospodarskega in drugih možnih zornih kotov – delujem kot podpredsednica medparlamentarne skupine poslancev. Tu s pomočjo povabljenih izvedencev na posameznih področjih zaščite živali odpiramo nove teme in preizkušamo, če bi bilo mogoče dobiti zadostno večino, da bi od Evropske komisije zahtevali pripravo osnutka evropskega zakona. Izbor tem je širok – od analize nehumane industrije piščancev, lova na tijulje in bikoborb do položaja živali v zooloških vrtovih, za namene razvedrila ljudi...

Zakaj tej tematiki, skrbi za živali, posve atoliko pozornosti?

Moji motivi za angažiranje v parlamentu so večplastni. Prvi element je etični: zavračam antropocentrizem, s katerim so si ljudje pravili filozofski in verski izgovor, da z vsemi drugimi živimi bitji, všečvši najbljžje sorodnike primite, lahko storijo vse, kar jim koristi. Sem privrženka razsvetljenega antropocentrizma, ki dominantno vrsto na Zemlji zavezuje k odgovornosti do drugih vrst. Drugi je ekološki: nesporno je, da je z ogrožanjem biotske pestrosti – izidom razvoja na Zemlji zadnjih dveh in pol milijard let –, človek načel temelje svoje blaginje, če ne celo obstanka. Etično in pragmatično ekološko se pri tem dopolnjujeta. Tretji motiv je ekonomski: ne da bi ogrozili koristi, ki jih imamo ljudje od živali, bi lahko na večini kritičnih točk prihranili njihovo trpljenje, če bi se hoteli preusmeriti k alternativam. Denimo pri znanstvenih poskusih: že zdaj je mogoče in vitro bolj zanesljivo, če ne celo stoddostno zanesljivo, pa tudi mnogo hitreje in ceneje, izvesti poskuse brez živali.

Kakšno težo imajo pisne izjave za določeno prepoved zlorabljanja živali v Evropski uniji?

Včasih vzporedno z delom v odborih zbiram podpise za pisne izjave o kakem prav posebno krutem ali ogrožajočem primeru ravnanja z živalmi. Če se nam posreči pridobiti podpise več kot polovice evropskih poslancev, zadeva postane uradna. Komisija mora tedaj pripraviti zakonski tekst o tem vprašanju in ga dati v parlamentarni postopek. Tako je bilo doslej z zahtevo po prepovedi uvoza tijulnih proizvodov na evropski trg. Komisija se je v resnicni lotila dela, a je bila pod tako močnim pritiskom držav, od koder so lovcji na tijulje mladiče (Kanada, Norveška), da je zadeva razvodenja in z rezultatom nismo zadovoljni. Lov kljub našim drugačnim upom letos še ni bil prepovedan. Bila sem tudi med predlagatelji pisne izjave za prepoved bikoborb v Evropi, za končanje znanstvenih poskusov na primatih, za končanje uvoza prostozivečih ptic na evropski trg, za prepoved lova na ptice selivke, zavzemam se za prepoved uvoza in trženje kož psov in mačk v Evropo, za alternativne poskuse zdravil, za ohranitev biotske pestrosti ...

Znano je, da cerkev podpira bikoborbe, saj ima celo svetnika za to gnušno krvavo dejavnost. Zanima me, ali je tudi to vplivalo, da je manj kot polovica poslancev glasovalo za prepoved bikoborb?

Mislim, da so bili pomembnejši ekonomski interesi držav, ki prirejajo bikoborbe. Katoliška cerkev, ki je prav v teh državah (Španija, Portugalska, Francija) zelo močna, to sicer brani kot del tradicionalne kulture, a zadas so velikanski dobički, kar se je najlepše videlo med glasovanjem o proračunu EU za prihodnjih sedem let, ko se nam ni posrečilo te postavke črtati s seznama. Za to so glasovali celo mnogi nizozemski poslanci, ki nimajo bikoborb, in je javnost do njih kritična. Zakaj? Ker so jim španski kolegi povedali, da bodo drugič, ob kaki drugi priložnosti, oni glasovali proti njihovim interesom. Mislim, da je tudi Slovenija kot država – v Svetu ministrov – glasovala za ohranitev evropskih subvencij rejecem bikov za bikoborbe. Tu je bistvo problema – da bikoborbe financirajo tudi z našim denarjem.

Kakšna je po vaši oceni splošna zavest evropskih poslancev glede zaščite živali? Imate ob utek, da se situacija spreminja

na bolje?

Se obrača na bolje, a evropski poslanci so v celoti kar dober presek evropskih javnosti, ki se sicer tu in tam zavzamejo za kako vrsto živali, a imajo na splošno do živali še vedno tradicionalni odnos – skoraj vse je dovoljeno, če jim služi. Proti temu poskušamo delati.

Koliko na vas pritisajo gospodarski lobiji, ki služijo na raun izkorist anja živali?

Name ne pritisajo; osredotočijo se na ljudi, ki so dojemljivi za njihove argumente, in si tako zagotovijo večine za glasovanje.

Do leta 2012 naj bi v EU prepovedali kokosje baterijske farme. Toda obstaja bojazen, da bi zaradi lobijev ta datum prestavili. Kako vi gledate na to?

To je možno. V direktivi iz leta 1999 je bilo določeno prehodno obdobje, ko morajo države zagotoviti (po 1. januarju 2003) minimalne pogoje zaščite baterijske reje, in dogovora ni bilo lahko doseči. Datum 1. januarja 2012 je sicer daleč, a pritiski na to, da bi datum preložili, se bodo v prihodnjem obdobju zagotovo povečali.

Kaj bi priporočili vsem varstvenikom živali? Kako naj delujejo, da bodo imbolj uspešni? Naj izvajajo več pritiska na industrijo, politiko?

Lobiji so izraz velikih ekonomskih interesov, a odločilne so na koncu le države. Če so se pustile prepričati one, potem parlament, ki je skupaj s Svetom ministrov eden od dveh evropskih zakonodajalcev, ne more uveljaviti svoje večinske volje.

Kako ocenjujete delo slovenskih politikov, torej ministrov, poslancev, predsednika vlade na področju skrbi za živali?

Nisem opazila, da bi jih to področje zanimalo. Mislim, da je zunaj obzorij večine imenovanih.

Slovenski rjava medved je zaradi svoje ogroženosti zavarovan s Habitatno direktivo in Bernsko konvencijo, pa ga klub temu na veliko streljajo, v letu 2007 je pla-

niran odstrel kar 100 medvedov. Ali bi bilo mogo e zanj kaj storiti v evropskem parlamentu?

Na spornost odločitve smo opozorili našo skupino za dobrobit živali. Njen predsednik, britanski konservativec Neil Parish, po poklicu kmet, je o tem napisal pismo slovenskemu ministru za okolje Janezu Podobniku. Odgovora ni bilo.

Znano je, da je živinoreja eden najvejih uni evalcev okolja in podnebja, njen produkt meso pa je tudi rizi ni faktor za mnoge civilizacijske bolezni, zaradi katerih umirajo milijoni ljudi. Živinoreja in meso sta tako zadevi, ki povzročata nepredstavljivo družbeno škodo. Ali evropska komisija pripravlja kakšne ukrepe, ki bi odpravili oba negativna pojava? e ne, ali bi bilo mogo e kaj v zvezi s tem narediti v evropskem parlamentu?

To, kar omenjate, velika večina ljudi ne sprejema za dejstvo življenja, čeprav se spričo resnosti podnebnih sprememb taka opozorila širijo. Ko se pojavi, so pogosto zavrnjena kot neresno filozofiranje, ki naj bi bilo zunaj resničnega življenja. Vemo, kako pomemben položaj je imelo kmetijstvo v začetku nastanka EU. Tudi v evropskem parlamentu je veliko poslanec lastnikov velikih kmetij in odbor za kmetijstvo je v celoti brezupno konservativen. Kljub temu se teme, ki jih omenjate, na odboru za okolje pojavljajo kot posamezne diskusije. Ne, evropska komisija ne pripravlja nobenih takih ukrepov.

eprav je dokazano, da je lov ekološko škodljiv, še vedno obstaja v veini držav EU. So v evropskem parlamentu ali kakšnem drugem organu EU težje, da bi se lov ukinil?

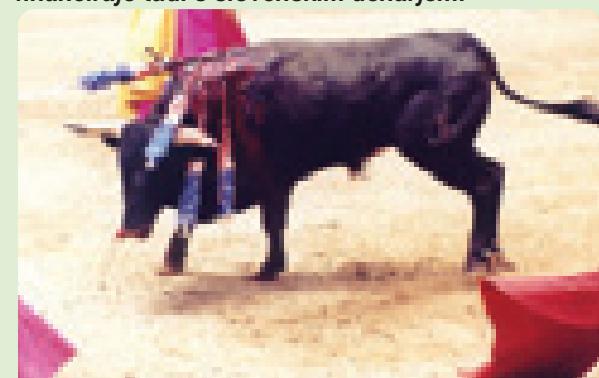
Ne. V Evropskem parlamentu konkurira naši skupini za dobrobit živali skupina za trajnostni lov, ki ima mogočne zaščitnike in očitno tudi veliko privržencev v parlamentu. Evropski poslanci smo kar dober prikaz evropskega povprečja.

Na katerem področju zaščite živali so evropski politiki najbolj odprtii za pozitivne spremembe?

Trenutno je to pri zaščiti prosto živečih ptic. Posrečilo se nam je doseči prepoved uvoza – nujnega s stališča zaščite biotske pestrosti in z etičnega stališča –, vendar ne zaradi tega. To smo dosegli zato, ker je prevladalo stališče, da naj bi ptice selivke in prosto živeče ptice prenašale v Evropo virus ptičje gripe. Z drugimi besedami, do trajne prepovedi uvoza v Evropo je prišlo zaradi nevarnosti izbruha ptičje gripe, ne zaradi skrbi za ohranitev vrst oziroma odprave trpljenja ujetih živali.

Kako bi po vašem mnenju izgledal svet, e bi bili vsi politiki vegetarijanci?

Evropska poslanka Mojca Držar Murko: »Bikoborbe financirajo tudi s slovenskim denarjem!«

Krute video posnetke bikoborb si lahko ogledate na strani <http://www.osvoboditev-zivali.org/?ar-hv=14053>, pod naslovom bikoborbe.

**TESTIRANJE
NA
ŽIVALIH**

**NE PUSTITE SE ZAVAJATI,
DA JE RESNICA
DRUGAČNA.**

PETA | 1-800-227-5700 • www.peta.org

**Odkar je Brad
vegetarijanec
se že zjutraj veselim
nowega dne.**

**Uživanje mesa lahko povzroči
impotenco**

PETA | www.peta.org

Nasprotujemo tekmovanjem in razstavam živali

V našem pravnem sistemu so živali še v dno treiranek očesar in tudi zato, da nimajo svojih pravic. Zakon o zaščiti živali določa samo obvezna ravnanja ljudi do živali, ki naj bi jih zaščitila, vendar pa te dolžnosti niso istočasno tudi pravice živali. Namreč, v primeru kratega tehtnega dolžnosti, ki se kažejo npr. v kratejšu dostopu do živali, le-ta ne morejo biti na sodišču in tam zaščiti svoje priste in psih in no intelekt, kot očesar k storilovemu.

Zival kot posameznica je še vedno tretirana kot del svoje vrste, s predpisi nekoliko zaščitenimi pred najbolj krutim zlorabljanjem, pa še to ne v vseh primerih, seveda odvisno tudi od vrste, pri čemer so hišne živali bolj zaščitene kot rejne ali poskusne živali. Neke vrste pravica do življenja je bolj ali manj priznana vrsti kot takšni, ne pa tudi posamezni živali kot »delu« ali pripadnici te vrste. Najbolj je to vidno pri lovu, kjer npr. vrsti rjavega medveda in srne ne smeta izumreti oziroma biti iztrebljeni, lahko pa se morijo pripadniki obeh vrst, kakor to ustreza uničevalni antropocentrični ideologiji, ki vodi sedanjemu pravno državo. Tako se v Sloveniji zakonito letno pomori kakšnih 30.000 srn in okoli 100 medvedov. Absurdno je, da ima »pravico do življenja« vrsta, posamezen njen del oziroma pripadnik pa ne - seveda pa je ta pravica bolj ali manj samo teoretična, saj se vrsta uničuje s tem, ko se uničujejo njeni deli oziroma habitat. Posamezni živali še vedno torej ni priznana osebnost, še vedno je stvar »posebne vrste«.

Ena izmed pomembnih nalog varuha pravic živali je tudi ta, da se bori za priznanje pravic živali in njihovo pravno ureditev. Pravno priznanje pravic živalim bi pomenilo, da bi le-te lahko samostojno nastopale v raznih pravnih postopkih - seveda po svojem zastopniku, saj zaradi narave stvari ne morejo osebno nastopati v postopkih - in tako ščitile svoje pravice, če bi bile le-te kršene (npr. pravico do osebnega dostojanstva ali pravico do življenja).

Varuh pravic živali k otglas živali v upravnih postopkih

Pot do priznanja pravic živali je na žalost postopna. Eden izmed korakov, ki mogoče vodi do priznanja pravic, je tudi sodelovanje varuha pravic živali v upravnih postopkih, ki se kakorkoli tičejo živali, in kjer kot stranski udeleženec zastopa interes živali. Gre za postopke, ki jih vodijo državni organi za izdajo raznih dovoljenj, ki imajo lahko negativne posledice za živali. Primer so dovoljenja za javne prireditve, kjer sodelujejo živali. Gre za razna tekmovanja in razstave psov oziroma muc, konjske dirke, cirkuse in podobno. Seveda se v teh postopkih ne nasprotuje javnim prireditvam kot takšnim, nasprotuje se temu, da bi na prireditvi sodelovalo živali, kot tekmvalke, razstavni eksponati, cirkuski artikli ali podobno, saj to ni v njihovo korist, in bi mogoče lahko negativno vplivalo na njihovo dobro počutje, ki jim ga je po predpisih dolžan zagotoviti skrbnik. Tekmovanje ali kakšna druga podobna prireditve namreč lahko pomeni za živali strah, prekomerno ali nepotrebno vzneviriwanje in celo bolečine. Vse opisano pa pomeni trpljenje živali v smislu 10. točke 5. člena Zakona o zaščiti živali. Ne glede na to pa živali ne morejo biti neke vrste tekmvalni oziroma prireditveni eksponat, saj so samostojne osebnosti oziroma živa bitja s svojimi občutki, čustvi, inteligenco, dušo in niso stvari. Dejstvo, da se jih tretira kot osnovno sredstvo za doseganje človekovih želja (željo po uspehu, zmagi, ...) krši njihovo dostojanstvo, in ne samo njihovo, tudi dostojanstvo mnogih prijateljev živali. Ob tem je zelo zanimivo mnenje znanega slovenskega kinologa Jožeta Vidica, ki je o razstavah psov v reviji Moj pes (12/2006, str. 4) zapisal: »Zdajšnje razstave čedalje bolj postajajo nekakšno sejmišče, kjer lahko kupimo vse za svoje hišne ljubljence, psi in ocenjevalnih krogih in ob njih pa so bolj ali manj v ozadju. Mnogi

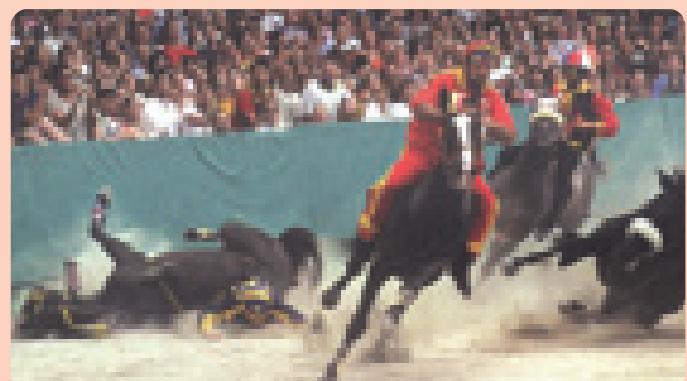
kot pozabljeni čemijo v kovinskih ali drugačnih kletkah, so privezani ali pa jih pustijo kar v avtomobilu (tudi ob zelo visokih in zelo nizkih zunanjih temperaturah), medtem ko skrbeniki nekje klepetajo, sedijo v gostilni ali počnejo kdove kaj. Zato nekateri, še zlasti varstveniki živali upravičeno menijo, da so razstave za pse zgolj oblika mučenja, psi pa postajajo marionete vse bolj grotesknega človekovega okusa. Ali so torej razstave sploh še potrebne?« Vsekakor niso potrebne, pa ne samo razstave psov, temveč tudi druge prireditve, kjer so živali zlorabljeni kot osnovno sredstvo za doseganje človekovih egoističnih želja. Tudi do živali bi se bilo potrebno obnašati v smislu zlatega pravila, ki pravi, kar ne želiš, da drugi storiti tebi, ne storiti ti njemu. Kdo si želi, da bi bil kot pes tekmvalni eksponat, ki bi ga lastniki uporabili za doseganje svojih ciljev? Kdo si želi, da bi moral kot konj preskakovati visoke ovire ali pa na kasaških dirkah »izpustiti dušo« za svojega lastnika, ki vidi le zmago? Kdo si želi, da bi ga kot cirkusko žival dneve in mesece na silo trenirali in mu uničili svobodno voljo, da bi se naučil neke bizarre cirkuske točke. In podobno.

Varuh pravic živali sodeluje kot glas živali v svojstvu stranskega udeleženca v vedno več upravnih postopkih, ki se tičejo živali. Tako je samo v prvi polovici leta 2007 sodeloval v okoli 30 postopkih, kjer so upravne enote (Ljubljana, Celje, Laško, Velenje ...) izdala dovoljenja za prireditve, kjer so sodelovale živali. Število državnih organov, ki vabijo varuha pravic živali v omenjene postopke, seveda v imenu Društva za osvoboditev živali in njihovih pravic, se veča, čeprav nekateri organi vse to še vedno ignorirajo, npr. tisti, ki se ukvarjajo s poskusi na živalih in velikimi zvermi. Vprašanje je, zakaj? Ali imajo mogoče slabo vest? Kdor deluje zakonito, se mu ni potrebno ničesar batiti. Pri tem je potrebno omeniti še to, da je Ustavno sodišče Slovenije priznalo društvu pravico do vlaganja pobud za presojo ustavnosti oz. zakonitosti nekaterih predpisov v zvezi z odstrelom medvedov, te zadeve bo reševalo celo prednostno. Varuh pravic živali se lahko torej bori za medvede na ustavnem sodišču ali za druge živali pred upravnimi enotami, ne more pa se v postopkih, ki jih glede izrednega odstrela medvedov ali drugih velikih zveri vodijo pristojni državni organi - gre pa za isto državo in isti pravni sistem. Ali ni to absurdno in tudi nepravično? Borba teče dalje.

Kako lahko jaz pomagam živalim?

Ne udeležujte se nobene prireditve, kjer nastopajo živali kot tekmvalke, razstavni eksponati, cirkuski artikli...

Vlado Began, varuh pravic živali

Tekmovanja z živalmi lahko povzročijo tudi hude poškodbe in smrt živali.

Foto: Impronte, št. 5/2006

Klamatske alge so Mercedes na področju zdrave prehrane

Vedno se te tij intenzivne ga kmelj tja in uporaba kemičnih alijstava uniila zelo osirom ašila pride lana živila ter jim odvzela celo vsto hranilnih snovi, ne pogrešljivih za ohranjanje zdravja. V zadnjih dvajsetih letih se je vse bolj nujno potrebovali hranljivih snovi v živilih takozmanjšala tudi do 80 odstotkov. Zaradi vsebnosti pepticidov, gnojil, živil k ovina, komonov, antibiotikov, genetiko sprejemne nih se stavini... so živila že takoj na splošno »ne zdrava«, medtem ko jim industrijsko predelava nato dokončno unišejo ostale hranilne snovi in jim obe nemodaše celo vsto se stavini (konzervanse, barvila, umetne masobe, natrje v glutamat...), ki se vežejo skemikalijam iz intenzivne pride lave in spreminjajo hranilo v sređstvo, ki vse hujje zastuplja organizem.

Cena, ki jo plačujemo za proizvodnjo nezdrave hrane, je izjemno visoka. Človekova zdravstvena odpornost ob vse hujših zunanjih obremenitvah se vse bolj zmanjšuje. Pogosto se zato danes ljudje zatekajo k prehranskim dodatkom, ki so samo izvlečki ali sintetično predelani, čeprav je njihova dobrodejnost za zdravje včasih vprašljiva. Naše telo ne sprejema sintetičnih prehranskih dodatkov kot živilo, zato jih slabo asimilira, poleg tega pa lahko, v najslabšem primeru, ti dodatki zdravju celo škodijo. Strokovnjaki so namreč odkrili, da so denimo prehranski dodatki sintetičnega beta-karotena pravzaprav oksidanti in lahko kot taki v organizmu povzročijo tumorje, medtem ko so zares pravi antioksidanti samo karoten, vsebovani v živilih. Pomembna je tako na primer študija oxfordske univerze, ki je zajela več kot 20 tisoč ljudi. Leto po letu vsak dan uživali povečane količine vitaminov (600 mg vitamina E, 250 mg vitamina C in 20 mg karotena), raziskava pa je pokazala, da povečano jemanje omenjenih prehranskih dodatkov, prostovoljev ni ščitilo pred srčno-žilnimi boleznicami. Kaj torej storiti?

Divje klamatske alge – idealna hrana za naše telo

Učinkovit način za premostitev dileme »hrana ali prehranski dodatki« je, da v prehrano vključujemo pravobitne hranilne snovi, ki vsebujejo hranila in energijski naboj ter na ustrezni način obnavljajo človekovo telo na vseh ravneh. To je zelena superhrana, še posebej modrozelene divje mikroalge, prva in najbolj pravobitna oblika življenja na planetu in še dandanes temelj celotne prehranske verige. Najdemo jih v jezeru Klamath, ki leži v naravnem parku Cascade Mountains v ameriški zvezni državi Oregon ob vznožju vulkanske gore. Padavine spirajo vulkanski material v jezero Klamath, kjer se material do 10 m debelo nalaga na dno, obogateno z ogromnimi količinami biorazpoložljivih vulkanskih mineralov. Tristo sončnih dni na leto nudi algam dovolj svetlobe za fotosintezo, hladne zime pa jih silijo, da proizvajajo izredno pomembne maščobne kisline vrste omega-3. Jezero Klamath je tako čisto, da zmore prehranjevati največje število gologlavih orlov na vsem severnoameriškem kontinentu (skupaj z Aljasko), to je orlov, ki preživijo samo v neomadeževanih okoljih in so zato eden najboljših pokazateljev čistega okolja. Zaradi izjemno čistega okolja pa združuje klamska mikroalga edinstveno hranilno vrednost ter edinstven energijski naboj, ki ji dajeta tako izjemno vrednost.

Klamatska alga vsebuje več kot 50 nujno potrebnih hranljivih snovi

Vsebujejo 30 naravnih mineralov, 14 oligoelementov (vitaminov), 20 aminokislin v najustreznejšem razmerju, 14

karotenov (antioksidanti), maščobni kislini omega 3 in 6, imunon ter vanadij (uravnavna raven inzulina in je dobra podpora pri uravnavanju telesne teže). Že ena kapsula (pol grama) pokrije dnevne potrebe organizma po vitaminih B12, z dvema kapsulami (1g) po vitaminu K, s tremi grammi pa po karotenih in po železu. Klamatske alge imajo biološki certifikat OTCO in so predelane po posebnem postopku, kar dokazuje vsebnost vitamina C. Vsebujejo tudi koncentriran izvleček fikocianina, molekule s protivnetnim in z antioksidantnim učinkom, in feniletilamina, ki prispeva k večji umski koncentraciji, pri daljši uporabi pa tudi zmanjšuje depresijo in povečuje potenco.

VI-DA Studio, d.o.o.
Tel. 01/256 40 99
www.vidasstudio.si

Klamatske alge imajo številne oziroma celostne koristi za naše zdravje. Pomagajo odpraviti kandido, alergije, uravnavajo telesno težo, razkrisajo in razstrupljajo organizem, prispevajo k veji umski koncentraciji, stimulirajo delovanje imunskega sistema, povejujo potenco... Alge so idealna podpora zdravju za otroke, mladino, nose nice in vse, ki so psiko-fizično preobremenjeni in/ali imajo zdravstvene težave.

Damjan Likar

Ali ste vedeli, da cepiva preizkušajo na živalih?

Cepiva ne vsebujejo le strupenih kemikalij, temveč tudi tuje beljakovine, kot so proteini piščančjega embrija, telečji serum, možgansko tkivo zajca in celice opičjih ledvic. Ti tuji proteini lahko povzročijo alergične reakcije in vnetja in pri nekaterih otrocih izzovejo anafilaktični šok.

Cepiva vsebujejo mrtve ali oslabljene žive patogene mikroorganizme ali njihove dele, stabilizatorje, konzervanse, antibiotike, barvila, različne ostanke živalskih tkiv, na katerih so bili pri izdelavi cepiva gojeni omenjeni povzročitelji, in druge različne nečistoče, ki ostanejo v cepivih zaradi proizvodnega postopka. Poleg teh sestavin je v cepivih lahko še neznana količina neugotovljenih živalskih (ali človeških) virusov, ki izvirajo iz tkiv, na katerih so cepiva gojena, in ki nehote kontaminiраjo cepiva. Večina cepiv, ki pride v množično uporabo, je slabo preskušenih. Poskusne skupine so premajhne in čas opazovanja prekratek, da bi proizvajalci cepiv in zdravstvene oblasti lahko ocenili resnično kakovost, varnost in učinkovitost cepiva. Cepiva preizkušajo

najprej na živalih, sledijo poskusi na ljudeh. Vendar se do danes ni izkazal za uporabnega še noben celični ali živalski sistem v taki meri, da bi lahko popolnoma predvideli odziv človeka na cepivo. V najboljšem primeru so ti sistemi nepopolni približki. Velika težava je v tem, da rezultate poskusov na živalih ne moremo vselej uporabiti pri človeku, kajti potek bolezni po infekciji z enakim mikroboom je pogosto pri živalih povsem drugačen kot pri človeku. Tudi zaradi omejitve kliničnih testiranj ostaja neznanih mnogo stvari, ki jih lahko razreši le praksa.

Vir:

<http://www.kid-pina.si/~svod/>

Na podlagi teh podatkov se lahko vsak lovek odloči, ali bo še podpiral cepljenje. Več informacij o nevarnosti in neuinkovitosti cepljenja lahko najdeš na že omenjeni spletni strani društva SVOOD.

Foto: www.lav.it

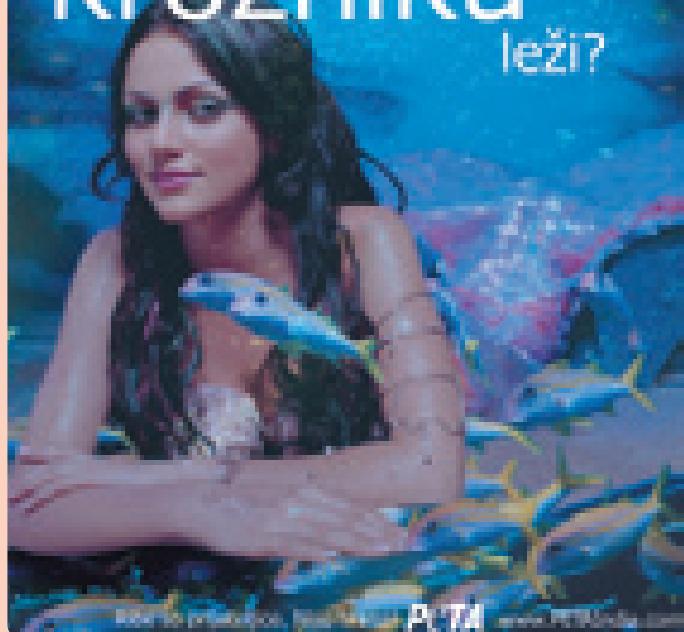
J.-LO, da želite kreneti,
ne pozabite tudi tega, kar od njega ostane.

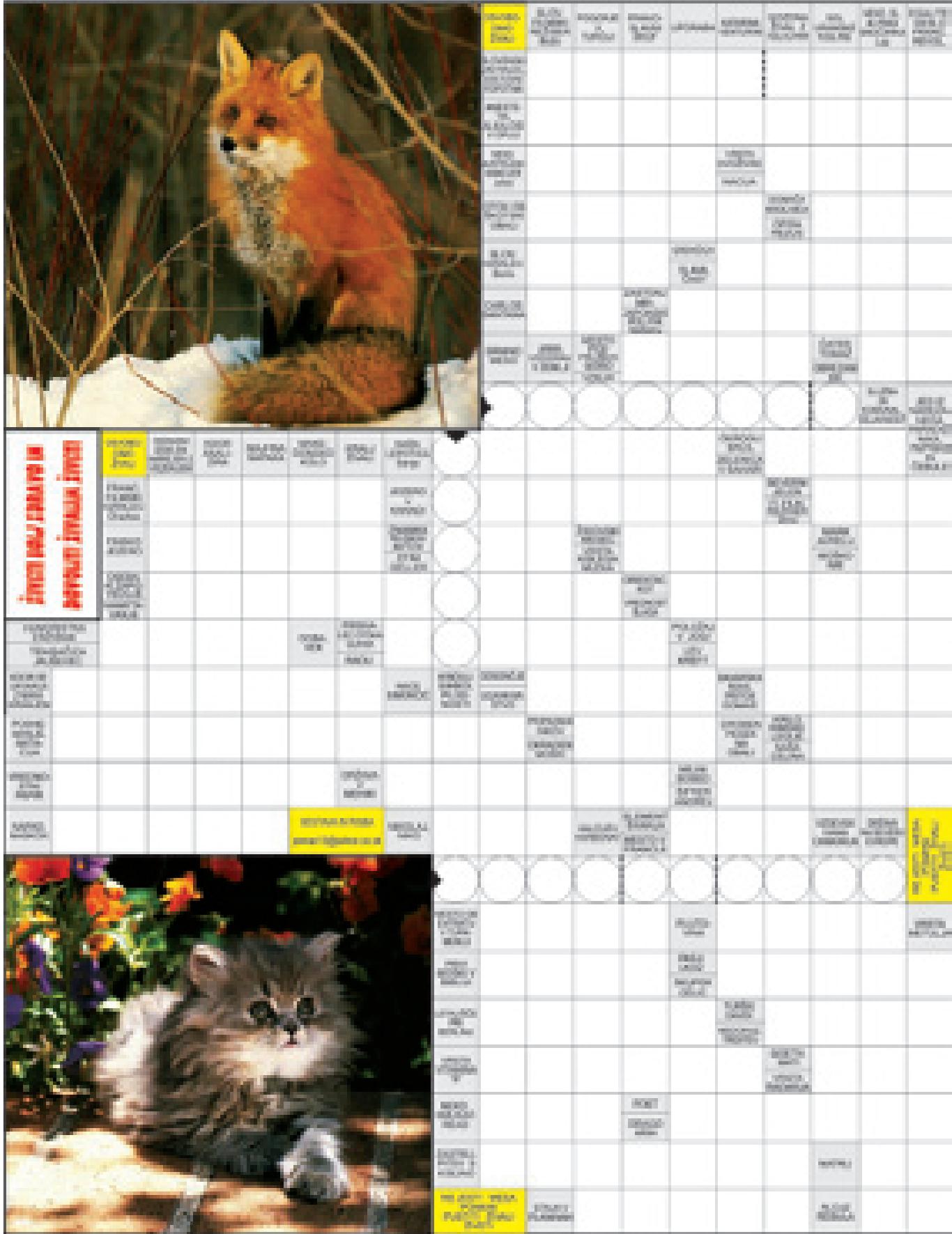

BODKOTIRAJTE IZDELKE J. LOPEZ www.cafloruk.com

Te zares
veseli,
če ti prijatelj na
krožniku
leži?

Pravljenci: - ozvezda, ozvezek - leto, kraljice - pogreb v Turčiji, Blatni - pogrom posvetov v TTV ozvezja (Rostov), JBL - ozvezek ozvezki zeleni posvetov blaznjevanja, Štefka - legendarni članek (Čebelka), ADK - oddevečje, vetr, BOŠČINA - džihad v Šabotu, TIGRIS - muzikant pri Štefki, Klikli - kulinarični raziskov, Vodnik - vodnik lesa Černobija, Černobij - mračna vložka, RUMI - rumi v sredini Francije.

Bazilika deluje celostno na naše zdravje

Bazilika oziroma zeliščna omaka blagodejno vpliva na naše fizično in psihično zdravje. Tokrat bomo petim izzrebancem, ki bodo pravilno rešili gesla pri fotografijah v krizanki poslali baziliko v oljčnem olju, ki jo podarja Biološka kmetija Lipej, Ulica na Livado 9, 3240 Šmarje pri Jelšah. Tel.: 031 876 803, 040 624 412, info@biohrana-kmetija-lipej.com

Rešitev gesel pošljite najkasneje do 2. novembra 2007 na naslov: Natalija Valpatič, Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva. Imena nagrajencev bomo objavili v novembrski številki.

Pravilna rešitev gesel iz devete številke je Smeh je zdravje in Prijatelja. Nagrade so prejeli: Olga Štrukelj, Ljubljana, Jože Spevan, Celje, Tatjana Masarko, Novo Mesto, Andra Lujič, Maribor, Miroslava Jelen, Globoko.

Vpišite gesla pri fotografijah:

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefonska številka: _____

Vegi-patti

Za 4-6 oseb

300 g kokošjih paradižnikov
ali možnih paradižnikov

2 moli kumari

1 rdeča paprika

3 stebevna zelena

kozorec ili z zeljo

kozorec ili hot

3 žlicoči ili neve

melana zekliča

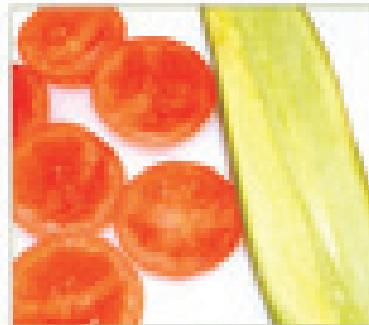
(barsalka, petenčki, koper)

sol

Cas priprave:

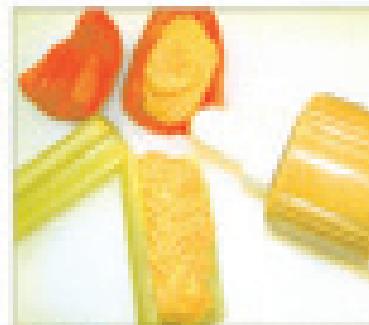
pribl. 40 minut

Predlog za serviranje:
za hladni buffet:
ploščo okrovite s
poljeno zelenjavno
in bruschetta.

1 Paradižniki oddelimo in razpolovimo, rdečo papriko oddelimo in narežemo na predljuževante kose, stebevno zeljo narežimo in narežemo na polj. 4 cm dolge kose.

2 Polovica paradižnikov in kumari izdelujemo in solimo. Kozorec ili z zeljo in 3 žlicoči ili neve dobro izmlečemo z mladljivim zeljcem.

3 Ili mozo doma v blagalko za
dekretanje in z njim napolnjemo
paradižnike in kumare. Kumare narežemo
na kose in okrovimo s petenčki.

4 Ili hot prav tako doma v blagalko za
dekretanje in z njim napolnjemo
kozorec zelje in papriko.
Različne vrste zelenjavne na plošči
lego okrovimo.

Re ce ptje iz knjige

I valim prijazna kuharica - K naravi,
ki jo je izdalo Univerzalno živje nje .

Informacije in naročila knjige na tel: 01/568-41-48,
ali na naslovu: www.univerzalno-zivje-nje.si ali
info@univerzalno-zivje-nje.si

ostanite vitki

„Sem več kot krušni namaz!“

„Sem svež kremast namaz iz sončničnih semen, sem rahel kot sveži sir, toda popolnoma rastlinski in seveda brez holesterola. Poskusite me lehkó v 13 okušnih variantah.

Toda nisem samo to: razredčen z nekaj vode ali belim vinom in segret, sem v 5 minutah odlična omaka za testenine, riž, krompir ali zelenjavo.

Prodajna mestec:

- Trgovina „K. NARAVI“, Črteževa cesta 87, Ljubljana - tel. 031-681-426, 01/5055799
- Trdnica Ljubljana, Pogačarjev trg 1 - vsako soboto - tel. 031-681-426
- Ekološka trdnica Novo mesto - vsak prvi petek v mesecu - tel. 031-681-426
- Kranj, Sejmidec 1, lokal „PAPALA“, K. NARAVI DOBRO ZA ŽIVLJENJE, Janja Šerjanč s.p., Sejmidec 1, Kranj - tel. 041-214-233

Če mi umešate vodo ali kis in olje, sem čudovit kremast solatni preliv.

Tudi pri peki vam kot „iBi pur“ nadomestim mleko in jajca...
In, in, in...!

Odkrijte me, sem vsestranski in tudi zdrav, saj vam prinašam veliko večkratno nenasičenih maščobnih kislin.“

- Ekološka trdnica Posavje Štahanj, Štahanj 99, K. NARAVI-DOBRO ZA ŽIVLJENJE, Janja Šerjanč s.p., Sejmidec 1, Kranj (ob temkih popoldan) - tel. 041-214-233
- Trdnica Celje, Linhartova ulica 5: ŽIVETI Z NARAVO TRGOVINA, Stanku Valpatič s.p., Družina pri Ponikvi 26, Ponikva - tel. 031-281-868

www.ibi-vegan.si

brez holesterola

